

ความผิดเห็นแก่ของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาล
เมืองอู่ทองเจริญ จังหวัดอู่ทองเจริญ

ทรงใจ ธิมรัตน์แก้ว

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตรการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๔

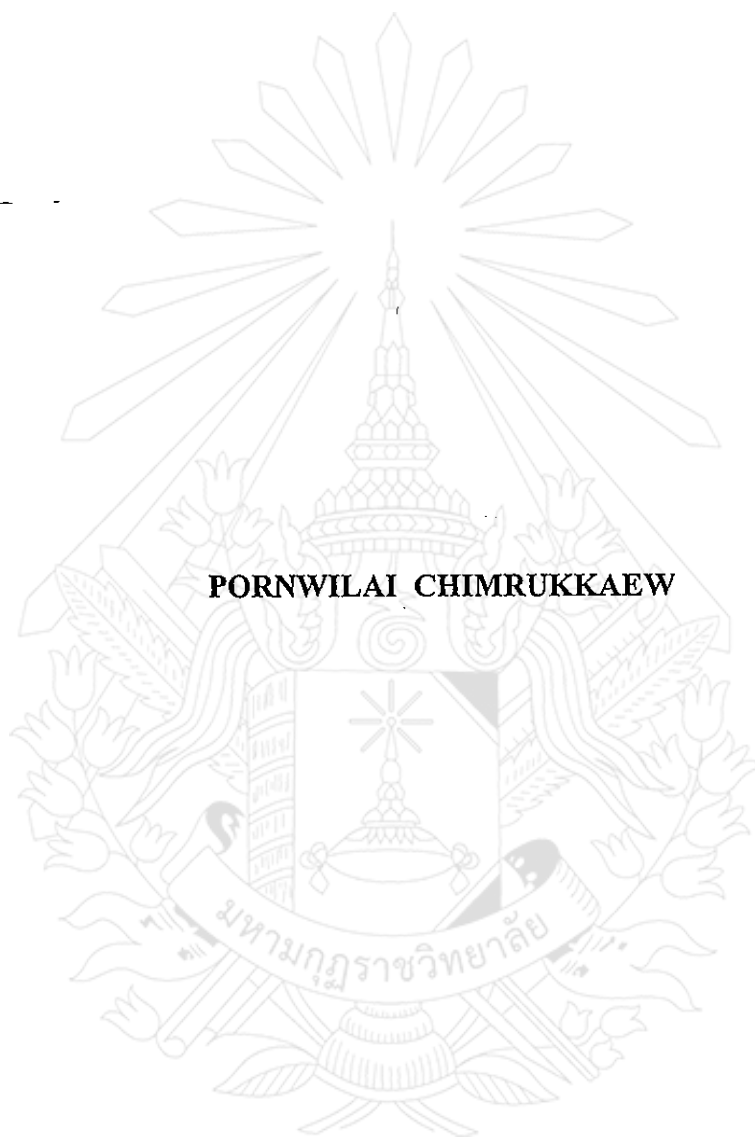
ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาล
เมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๔

B 14668

**RESIDENTS' OPINIONS ON LOCAL POLITICAL DEVELOPMENTS
IN AMNAT CHAROEN MUNICIPALITY,
AMNAT CHAROEN PROVINCE**

PORNWILAI CHIMRUKKAEW

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2554 (2011)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขต
เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
ชื่อนักศึกษา : พรวิไล ฉิมรักแก้ว
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : พระราชปรียัติวิมล (ดร.)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร. สุวัฒน์ จิตต์จันทร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

.....
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ (ดร.))

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ (ดร.))

.....
(พระราชปรียัติวิมล (ดร.))

.....
(ดร. สุวัฒน์ จิตต์จันทร์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

.....
(ดร. วรฤทธิ์ มุลสิน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Residents' Opinions on Local Political Developments in Amnat Charoen Municipality, Amnat Charoen Province

Student's Name : Pornwilai Chimrukkaew

Department : Government

Advisor : Phrarachpaiyattivimol (Dr.)

Co - Advisor : Dr.Suwat Jitjan

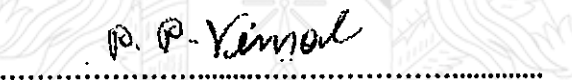

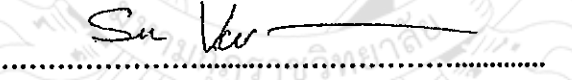
Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn (Dr.))

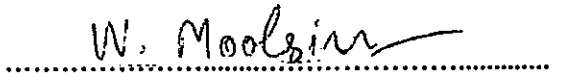
Thematic Committee

..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn (Dr.))

..... Advisor
(Phrarachpaiyattivimol (Dr.))

..... Co-Advisor
(Dr.Suwat Jitjan)

..... Member
(Asst. (Emeritus) Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

..... Member
(Dr. Worabhuri Moolsin)

หัวข้อสารนิพนธ์	: ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
ชื่อนักศึกษา	: พรวิไล ฉิมรักแก้ว
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระราชปรีดีวิมล (ดร.)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร. สุวัฒน์ จิตต์จันทร์
ปีการศึกษา	: ๒๕๕๓

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ, ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ของประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ พ.ศ. ๒๕๕๒ และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๓๘๒ คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t - test และ F - test ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Different) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

๑) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ความคิดเห็นด้านการบริหารการเมืองท้องถิ่น รองลงมาคือ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น และด้านการกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น ตามลำดับ

๒) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญจังหวัดอำนาจเจริญเรียงลำดับตามข้อที่มีความถี่สูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ต้องการให้มีความโปร่งใสในการทำงานและเปิดใจประกาศให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ต้องการให้ผู้สมัครลงเลือกตั้งมีความรู้ความสามารถทางการเมืองและเป็นไปตามกฎหมายการเลือกตั้งเป็นอย่างดี และต้องการให้การเลือกตั้งปราศจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียงหรืออาณัติสัญญาเพื่อให้ได้คะแนน

Thematic Title : Residents' Opinions on Local Political Developments in Amnat Charoen Municipality, Amnat Charoen Province

Student's Name : Pornwilai Chimrukkaew

Department : Government

Advisor : Phrarachpaiyattivimol (Dr.)

Co - Advisor : Dr. Suwat Jitjan

Academic Year : B.E. 2553 (2010)

ABSTRACT

The thematic paper's objective are as follows : 1) explore residents' opinions on local political developments in Amnat Charoen Municipality, Amnat Charoen province, 2) compare their opinions on local political developments in Amnat Charoen Municipality, Amnat Charoen province, classified of population according to their differing genders, ages, educational backgrounds and occupations, and 3) closely examine their suggestions on exploiting the foregoing plans. The sampling group employed for the research comprised ၈၂၆၂ eligible voters in the constituency of locality in Amnat Charoen Municipality in the year B.E. ၂၀၁၀. The tool used for conducting the research was the questionnaire. The statistics utilized for the research encompassed: frequency, mean, standard deviation, t-test and F-test. Had statistically significant differences been encountered, pare-wise differences of mean would have been tested by means of LSD (Least Significant Different). And findings were presented through table with the analytical description.

The results of research were found as follows

1) Residents' opinions on local political developments in Amnat Charoen Municipality, Amnat Charoen province in the overall three aspects was found at the middle level. With a single aspect taken into account, they were found that the aspect with the highest mean was infrastructure developments, the next one with the lower mean was social developments and economic developments respectively.

2) The results of the hypothesis testing were found that residents with differing genders, ages and educational backgrounds were identically satisfied in the overall aspects with

implementing its strategic development plans as opposed to those with differing occupations following the statistical significance at 0.05.

3) Recommendations regarding the development of local politics in the municipality Amnat Charoen. Amnat Charoen province. Sort items with the highest frequency were the top three. Need to be transparent in operation and announced an open mind to the public political participation. To vote for the candidates to have knowledge of politics and in accordance with election law as well. And require that an election without the vote buying agreement or mandate to score.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ให้ความช่วยเหลือในครั้งนี้นี้ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร สถาบันประสิทธิประสาทความรู้ การศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์(ดร.) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประธานคณะกรรมการ พร้อมด้วยคณะกรรมการในการสอบคุณภาพการวิจัยที่ได้ให้คำแนะนำและชี้แจงการจัดทำสารนิพนธ์ให้กระชับขึ้นในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระราชปริยัติวิมล(ดร.) อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยและตรวจแก้ไขสารนิพนธ์จนสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ขอขอบพระคุณ ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสินธุ์ อาจารย์รัชชัย ขยันทำ และนายชัชวาลย์ คำอ้อ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย และให้คำแนะนำปรับปรุงเนื้อหาสาระเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ นายกเทศมนตรีเมืองอำนาจเจริญ ที่อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณท่านคณาจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธรทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ศึกษา คณะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวก เพื่อนักศึกษา เพื่อนร่วมงานทุกท่าน รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ และกัลยาณมิตรทุก ๆ ท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ด้วยดีตลอดมา จนทำให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณมารดาบิดา ผู้ให้กำเนิดชีวิตและอบรมเลี้ยงดู วางรากฐานการศึกษา อันเป็นที่เคารพรักยิ่ง รวมถึงญาติมิตรและผู้มีพระคุณทุกท่านที่ส่งเสริมสนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา

พรวิไล นิมรักแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ด
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	๖
๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาท้องถิ่น	๑๕
๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	๒๔
๒.๔ ทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตย	๓๑
๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการเทศบาล	๓๔
๒.๖ สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	๔๕
๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๕
๒.๘ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๕๖

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๕๗
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๗
๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	๕๘
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๒
๓.๔ การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๖๓
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๔
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล	๖๕
๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๖๖
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๕
๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๐
๔.๒ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๐
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๑
ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๑
ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นใน เขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ	๗๓
ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	๗๘
ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการ พัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัด อำนาจเจริญ	๘๘
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๐๐
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๐๑
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๐๓
๕.๓ ข้อเสนอแนะการวิจัย	๑๑๐
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๑๐
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๑๑๒
บรรณานุกรม	๑๑๓

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	๑๑๘
ภาคผนวก ข	หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	๑๑๙
ภาคผนวก ค	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	๑๒๕
ภาคผนวก ง	แบบสอบถาม	๑๒๗
ภาคผนวก จ	คำอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	๑๓๔
ภาคผนวก ฉ	ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม	๑๓๗

ประวัติผู้วิจัย

๑๔๒

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๓.๑	แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ	๕๕
ตารางที่ ๔.๑	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	๗๑
ตารางที่ ๔.๒	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	๗๑
ตารางที่ ๔.๓	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	๗๒
ตารางที่ ๔.๔	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	๗๒
ตารางที่ ๔.๕	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมและราย ด้าน	๗๓
ตารางที่ ๔.๖	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมและรายข้อ	๗๔
ตารางที่ ๔.๗	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมและรายข้อ	๗๕
ตารางที่ ๔.๘	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมและรายข้อ	๗๖
ตารางที่ ๔.๙	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามเพศ	๗๗
ตารางที่ ๔.๑๐	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมือง ท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามเพศ	๗๗

ตารางที่ ๔.๑๑	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ	๗๕
ตารางที่ ๔.๑๒	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ	๗๕
ตารางที่ ๔.๑๓	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ	๗๐
ตารางที่ ๔.๑๔	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ	๗๐
ตารางที่ ๔.๑๕	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ	๗๑
ตารางที่ ๔.๑๖	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ	๗๑
ตารางที่ ๔.๑๗	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามอายุ	๗๒
ตารางที่ ๔.๑๘	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามอายุ	๗๒

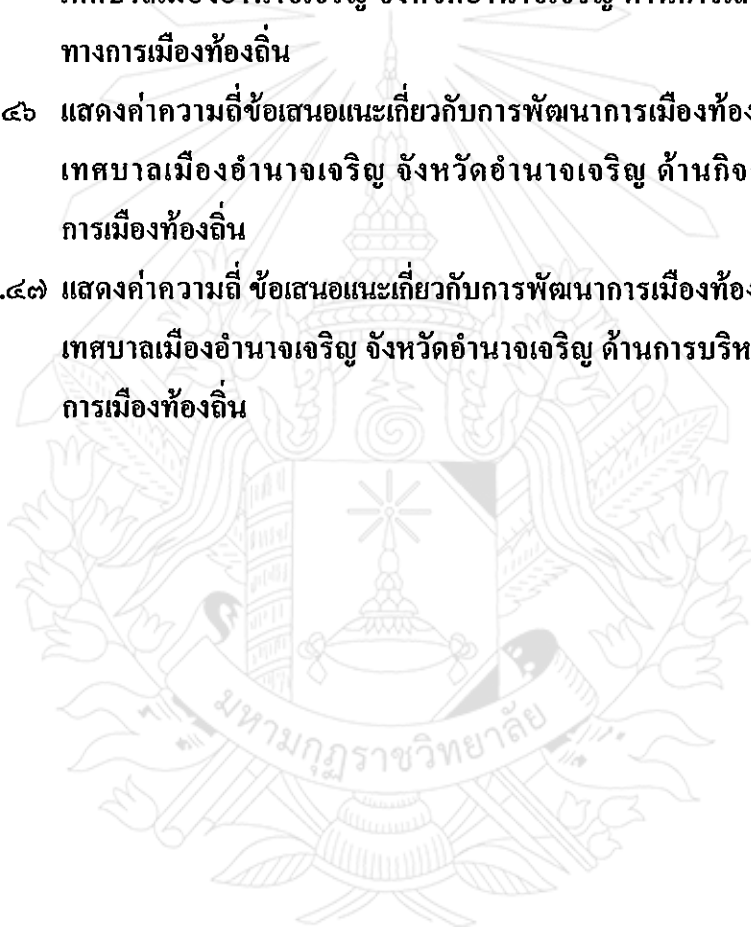
ตารางที่ ๔.๑๙	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ	๘๓
ตารางที่ ๔.๒๐	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ	๘๓
ตารางที่ ๔.๒๑	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ	๘๔
ตารางที่ ๔.๒๒	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ	๘๔
ตารางที่ ๔.๒๓	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ	๘๕
ตารางที่ ๔.๒๔	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ	๘๕
ตารางที่ ๔.๒๕	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๖
ตารางที่ ๔.๒๖	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๖

ตารางที่ ๔.๒๗	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๗
ตารางที่ ๔.๒๘	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๗
ตารางที่ ๔.๒๙	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๘
ตารางที่ ๔.๓๐	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๘
ตารางที่ ๔.๓๑	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๙
ตารางที่ ๔.๓๒	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๙
ตารางที่ ๔.๓๓	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามอาชีพ	๙๐
ตารางที่ ๔.๓๔	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามอาชีพ	๙๐

- ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนา
การเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
โดยรวม จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ ๕๑
- ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของ
ประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมือง
ท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ ๕๑
- ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนา
การเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ ๕๒
- ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนา
การเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ ๕๓
- ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของ
ประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น
จำแนกตามอาชีพ ๕๔
- ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนา
การเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ ๕๔
- ตารางที่ ๔.๔๑ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนา
การเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ ๕๕
- ตารางที่ ๔.๔๒ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของ
ประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ
จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนก
ตามอาชีพ ๕๖

- ตารางที่ ๔.๔๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนา
การเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ ๕๖
- ตารางที่ ๔.๔๔ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนา
การเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ ๕๖
- ตารางที่ ๔.๔๕ แสดงค่าความถี่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขต
เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำ
ทางการเมืองท้องถิ่น ๕๗
- ตารางที่ ๔.๔๖ แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขต
เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทาง
การเมืองท้องถิ่น ๕๘
- ตารางที่ ๔.๔๗ แสดงค่าความถี่ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขต
เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทาง
การเมืองท้องถิ่น ๕๘

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ ๒.๑	แสดงพฤติกรรมที่แสดงออกตรงกับความรู้สึก ความรู้ความคิดของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ	๑๒
แผนภูมิที่ ๒.๒	วิวัฒนาการของแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา	๒๐
แผนภูมิที่ ๒.๓	โครงสร้างการแบ่งหน่วยการบริหารโดยทั่วไป	๔๓
แผนภูมิที่ ๒.๔	แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๕๖

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ ได้กำหนดการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น ๓ ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งในปัจจุบันรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เพื่อเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น จึงได้บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองทั้งที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายในการปกครองท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล งบประมาณ และการปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพื้นฐานการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและถือว่าเป็นสถาบันสำคัญที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยของประชาชน โดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในภารกิจของท้องถิ่นและเกิดจิตสำนึกในสิทธิหน้าที่ของตนเองที่มีต่อชุมชน หน้าที่พลเมืองอันจะนำไปสู่การปกครองตนเองในที่สุด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ดำเนินการให้มีความเจริญก้าวหน้า คู่อพื้นที่ในเขตเมืองซึ่งมีลักษณะเป็นเทศบาล มีเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งเทศบาล กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบ เทศบาลเป็นทรวงการเมือง โดยมีโครงสร้างการบริหารส่วนของเทศบาล

ประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี เป็นผู้ดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการที่จำเป็น แก้ปัญหาของประชาชนและพัฒนาให้เจริญยิ่งขึ้น^๒

เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ตั้งอยู่ที่ตำบลบุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ได้ดำเนินการบริหารและพัฒนาระบบการเมืองเรื่อยมา แต่ผลการพัฒนาการเมืองนั้น เป็นที่พึงพอใจหรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควรหรือไม่ ในระดับใด การพัฒนาทางการเมืองท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ได้พัฒนาให้สอดคล้องหรือทันกับการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมีความคิดหรือทัศนคติต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นอย่างไร ระดับไหน การพัฒนาการเมืองตามทัศนะของประชาชนมีปัญหาหรือไม่ ถ้ามีจะมีข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหาอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางที่จะพัฒนาให้สอดคล้องกับทัศนะหรือความคิดเห็นของประชาชน^๓

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการปกครองท้องถิ่นเทศบาลเมือง ดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ โดยใช้การประเมินการดำเนินงาน ประสิทธิภาพของนโยบายจากความพึงพอใจของประชาชนในการใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งเป็นแผนพัฒนาระยะ ๕ ปี ของเทศบาลเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในฐานะผู้รับบริการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเทศบาลเทศบาลเมืองอำนาจเจริญและการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

^๒เรื่องเดียวกัน.

^๓เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ, “รายงานประจำปีเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ปี ๒๕๕๒”,
อำนาจเจริญ : สำนักปลัดเทศบาลอำนาจเจริญ, ๒๕๕๒, (อัดสำเนา).

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

๑.๓.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ต่างกัน

๑.๓.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ต่างกัน

๑.๓.๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ต่างกัน

๑.๓.๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ต่างกัน

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ๓ ด้าน คือ

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๒๑,๖๗๕ คน

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ๓ ด้าน คือ

๑) ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

๒) ด้านการกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น

๓) ด้านการบริหารการเมืองท้องถิ่น

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๑.๕.๒ ทำให้ทราบถึงการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน

๑.๕.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๑.๕.๔ ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินการพัฒนาชุมชน/หมู่บ้านของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ใน ๓ ด้าน ได้แก่

๑) ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมือง หมายถึง การเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ เริ่มจากการมีส่วนร่วมรับฟังการอภิปรายผลการทำงาน แนวนโยบายการบริหาร การหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งและการใช้สิทธิร่วมลงคะแนนการเลือกตั้ง

๒) ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น หมายถึง กิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ เริ่มจากการมีส่วนร่วมลงสมัครรับเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น การวางแผน นโยบายการบริหารการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาการพัฒนาท้องถิ่นเป็นต้น โดยที่เน้นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายการบริหารงานของเทศบาลและไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล

๓) ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น หมายถึง การบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ โดยแบ่งเป็นสภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี ที่ประธานสภาเทศบาลมีหน้าที่ตรวจสอบฝ่ายบริหารและนายกเทศมนตรีเป็นผู้ฝ่ายการบริหาร ได้แบ่งเป็นสำนักงาน กอง ฝ่ายต่าง ๆ มีคณะผู้บริหารร่วมรับผิดชอบในกอง ฝ่ายนั้น ๆ เป็นต้น

ประชาชน หมายถึง ผู้มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

การเมืองท้องถิ่น หมายถึง การจัดการปกครองด้วยตนเอง โดยประชาชนในชุมชนที่ทำกิจกรรมขึ้นมาในการบริหารจัดการในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

เทศบาล หมายถึง เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

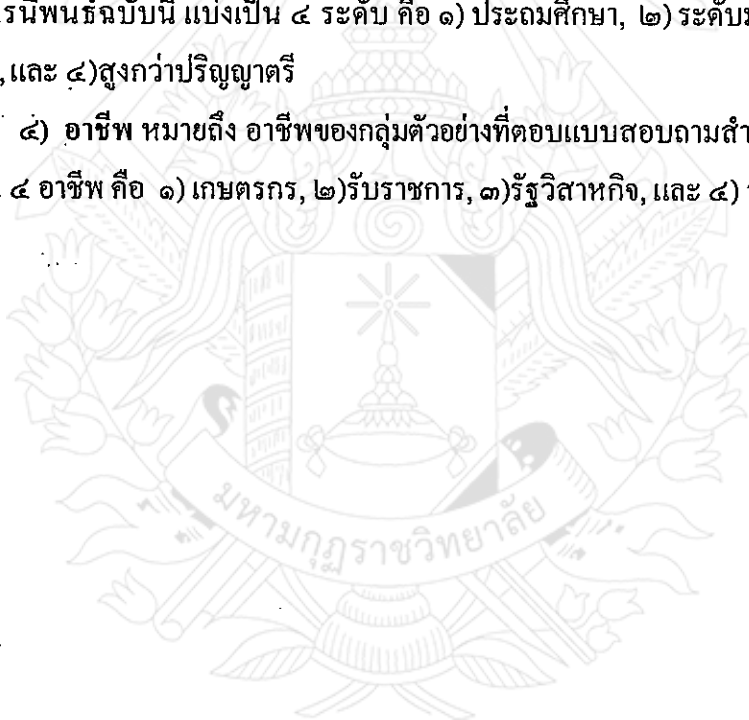
ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

๑) เพศ หมายถึง เพศ ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๒ เพศ คือ ๑) เพศชาย และ ๒) เพศหญิง

๒) อายุ หมายถึง อายุของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ แบ่งเป็น ๔ ช่วง คือ ๑) ๒๐-๒๕ ปี, ๒) ๓๐-๓๕ ปี, ๓) ๔๐-๔๕ ปี, และ ๔) ๕๐ ปีขึ้นไป

๓) ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๔ ระดับ คือ ๑) ประถมศึกษา, ๒) ระดับมัธยมศึกษา, ๓) ระดับปริญญาตรี, และ ๔) สูงกว่าปริญญาตรี

๔) อาชีพ หมายถึง อาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๔ อาชีพ คือ ๑) เกษตรกร, ๒) รัฐบาล, ๓) รัฐวิสาหกิจ, และ ๔) ธุรกิจส่วนตัว

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ” ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
- ๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาท้องถิ่น
- ๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
- ๒.๔ ทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตย
- ๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล
- ๒.๖ สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๘ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

๒.๑.๑ ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็นมีความหมายแตกต่างกัน ตามคำนิยามของแต่ละบุคคลดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นคือ ทัศนะ หรือ ประมวลการเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง^๑

ประภาเพ็ญ สุวรรณ กล่าวว่า ความคิดเห็นถือได้ว่าเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง แต่การแสดงความคิดเห็นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างยิ่งต่อสถานการณ์ภายนอก^๒

---

^๑ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๕๘๐.

^๒ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, (กรุงเทพมหานคร : พีรพัฒนา, ๒๕๒๐), หน้า ๔.

สินีนุช คุรุทเมือง ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมและพฤติกรรมระหว่างบุคคลกับเหตุการณ์หรือ สิ่งที่คุณได้เกี่ยวข้องกับนั้น ก็เพื่อจะได้เป็นเครื่องช่วยพิจารณาประเมินค่าก่อนมีการตัดสินใจแสดงออก การแสดงความคิดเห็นอาจแสดงถึงการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้^๓

สุพล วังสินธุ์ ให้ความหมายความคิดเห็นว่า หมายถึง การแสดงออกถึงความคิด เหตุผล อารมณ์ และความรู้สึก^๔

Best Engle และ Snellgrove กล่าวถึงความคิดเห็นไว้คล้ายคลึงกันว่า คือการแสดงออกทางด้าน ความเชื่อ และความรู้สึกทางด้านเจตคติของแต่ละบุคคล โดยการพูด เป็นการสรุปลงความเห็น โดย อาศัยพื้นฐานความรู้ที่มีอยู่เดิม^๕

Kolasa ให้ความเห็นว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของแต่ละคน ในอันที่จะพิจารณาถึง ข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการประเมินผล (Evaluation) ถึงใดสิ่งหนึ่งจากกรณีแวดล้อม (Circumstances)^๖

พินิจ จินต์จันทร์วงศ์และคณะ ให้ความหมายความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกทางด้าน ความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ด้วยการพูดหรือเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้ผู้อื่นอาจจะยอมรับหรือปฏิเสธไม่เห็นด้วยก็ได้^๗

ประสาธ หลัทธิลา สรุปว่าความคิดเห็นต่าง ๆ ของคนเรานั้นเกิดได้จากการปะทะสังสรรค์ ประจำวันของคนเรา แต่คนเราก็มีภูมิหลังทางสังคมจำกัดอยู่ ย่อมเป็นผลถึงการที่คนเรากระทำ ตอบสนองต่อเหตุการณ์และเกิดความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น เป็นต้นว่า ในสมัยเริ่ม

^๓สินีนุช คุรุทเมือง, “การประเมินผล โครงการปรับปรุงหอกระจายข่าวและเสียงตามสายประจำ หมู่บ้าน ปี ๒๕๔๒”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : กรมประชาสัมพันธ์), ๒๕๔๒, หน้า ๔๒.

^๔สุพล วังสินธุ์, “การบริหารโรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา”, ศักยภาพในการ เปลี่ยนแปลง, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๔๕) : ๑๒.

^๕สุนทร สิริภักดิ์, “ความคิดเห็นของประชาชนต่อ โครงการพัฒนาการเกษตรและ โภชนาการเพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี : ศึกษากรณีหมู่บ้านกุดหว้า ตำบลคอนดู่ อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์ศิลป ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๔๐, หน้า ๑๒.

^๖เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓.

^๗พินิจ จินต์จันทร์วงศ์, ป่าไม้ในเมืองไทย, (กรุงเทพมหานคร : ส่วนป่าชุมชน กรมป่าไม้, ๒๕๓๘), หน้า ๓๔.

สงครามโลกครั้งที่สอง ชาวไทยที่ได้รับการศึกษาจากยุโรปและอเมริกาส่วนมากไม่เชื่อว่าญี่ปุ่นจะเป็นฝ่ายมีชัยในสงคราม พวกนี้มีทัศนคติไม่ดีต่อญี่ปุ่น ส่วนคนหนุ่มสาวราษฎรสามัญทั่วไปนิยมญี่ปุ่นมาก ราษฎรที่ได้รับการศึกษามีความคิดเห็นสนับสนุนอเมริกาและยุโรปมากกว่าราษฎรที่ได้รับการศึกษาน้อย^๕

ชาตรี นันทพานิช กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งเป็นความรู้สึกละเฉพาะตัวบุคคล ที่อาจแสดงออกทางวาจา การเขียน โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้เดิม ประสบการณ์ที่ได้รับตลอดจนสภาพแวดล้อมของบุคคล^๕

ประภาเพ็ญ สุวรรณ ได้ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นว่า เป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง การแสดงความคิดเห็นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก^๖

วิรัช วกะจันทร์ ได้ให้ความหมายความคิดเห็นว่า หมายถึง การแสดงออกของทัศนคติโดยคำพูด^๖

เสนาะ ดิยาว ได้ให้ความหมายความคิดเห็นว่า หมายถึง เป็นความรู้สึกละที่เกิดขึ้นจากการที่ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนั้น ไม่ว่าข้อมูลนั้นจะมีหลักฐานอ้างอิงหรือไม่^๖

หลวงวิเชียรแพทยาคม กล่าวว่า “ความคิดเห็น (opinion) กับทัศนคติ (attitude) มักจะถูกใช้สลับกันเสมอ ทัศนคตินี้มักจะหมายถึง ความพยายามที่จะทำ (intention to act) ซึ่งจะเกี่ยวข้องอย่าง

---

^๕ประสาท หลักศิลา, “ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในการมีส่วนร่วมของการดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบล”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนานาชาติซิลเลอร์-แสดมฟอร์ด), ๒๕๕๕, หน้า ๘.

^๕ชาตรี นันทพานิช, “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดแบบจิตสังคัมบำบัด ในเขตสาธารณสุขที่ ๓”, ฉะเชิงเทรา : สำนักงานสาธารณสุขเขต ๓, ๒๕๔๘, (อัดสำเนา).

^๖ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย, อ่างแล้ว, หน้า ๒๑.

^๖วิรัช วกะจันทร์, หลักการส่งเสริมการเกษตร, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ที.พี. พริน จำกัด, ๒๕๓๕), หน้า ๒๑.

^๖เสนาะ ดิยาว, หลักการบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖), หน้า ๑๐.

มากับอุปนิสัยและพฤติกรรม ส่วนความคิดเห็นเป็นเพียงคำพูดและเครื่องหมาย แต่ทุกคราวที่พูดถึงการทดสอบมักจะเผยถึงความคิดเห็นด้วย”^{๑๓}

บุญธรรม คำพอ สรุปได้ว่า ความคิดเห็นของบุคคลจะเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติประจำของแต่ละบุคคลด้วย ซึ่งคุณสมบัติประจำบางอย่าง เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ การทำงานและการติดต่อระหว่างบุคคล นับเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลและกลุ่มมีความคิดเห็นไปในทิศทางหนึ่ง ทั้งนี้เพราะพื้นความรู้เป็นกระบวนการสังเกตการณ์ที่ได้รับจากการศึกษามาเป็นเวลาหลายปี จะเป็นรากฐานก่อให้เกิดความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด^{๑๔}

กฤตยา อาชวนิจกุล ได้กล่าวว่า ลักษณะของทัศนคติ (Attitude) และความคิดเห็น (Opinion) ว่า “ทัศนคติ คือ ลักษณะของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ส่วนความคิดเห็น คือ ทัศนคติที่อยู่ภายในจิตสำนึกของตนเมื่อเกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดแล้ว ก็จะกระทำพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความรู้สึกภายในของตน”^{๑๕}

สงวน สุทธิเลิศอรุณ ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกซึ่งมีวิจารณ์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นมีความหมายแคบกว่าเจตคติ (Attitude) เพราะความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง (Fact) และเจตคติ (Attitude) ของบุคคล ความคิดเห็นเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ^{๑๖}

ชาติชาย อ่อนเจริญ สรุปว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกหรือความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยการพูดหรือการเขียน โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมใน

^{๑๓} หลวงวิเชียรแพทยาคม, “ความสำคัญที่จะทำให้เกิดดีและชั่ว”, วิทยาจารย์, ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๑๔-๑๕ (พ.ย.-ธ.ค. ๒๔๗๗) : ๒๕๕๘.

^{๑๔} บุญธรรม คำพอ, “โครงการวิจัยความสนใจในการประกอบอาชีพและการอบรมความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในตำบลนาแห้ว”, รายงานการวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๓๓, หน้า ๓๗.

^{๑๕} กฤตยา อาชวนิจกุล, คำถามและข้อท้าทายต่อนโยบายรัฐไทยในการจัดการปัญหาามิติดูฮภาวะและสิทธิของแรงงานข้ามชาติ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๘), หน้า ๑๓.

^{๑๖} สงวน สุทธิเลิศอรุณ, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, ๒๕๒๒), หน้า ๑๐.

ขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นได้ ความคิดเห็นนี้อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา^{๑๗}

พงษ์ไพบุลย์ ตีลาวารวathy ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกล่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูด หรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้^{๑๘}

ประวิตร ชูศรี สรุปความหมายของความคิดเห็นได้ว่าเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และการตัดสินใจในการพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือประเด็นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อม^{๑๙}

บุญเรียง ขจรศิลป์ ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางวาจาของเจตคติ การที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อ หรือความรู้สึกอย่างไรเป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคล ดังนั้น การวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้^{๒๐}

สำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ระบุไว้ว่า ทักษะคิดจะปรากฏอยู่ในความคิดเห็นเป็นเรื่อง การตัดสินใจเฉพาะประเด็นหนึ่ง การเรียงลำดับจากคุณธรรมในทัศนคติไปถึงความคิดเห็น เป็นการก้าวจากเรื่องทั่วไปไปยังเรื่องเฉพาะจากสภาพจิตหรือความโน้มเอียงที่เริ่มกว้างๆ และแคบเข้าจนในที่สุด แสดงออกมาเป็นความคิดเห็นเฉพาะเรื่องความคิดเห็นอื่นกับสถานการณ์ บุคคลอาจมีความคิดเห็น ขัดแย้งกับความเชื่อมั่นในใจของตนเอง เนื่องจากความกดดันในสถานการณ์เฉพาะหน้า และความคิดเห็น มักมีผลซับซ้อนของทัศนคติหลายเรื่อง^{๒๑}

^{๑๗}ชาติชาย อ่อนเจริญ, “ความรู้และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในจังหวัดสมุทรปราการเกี่ยวกับมลพิษทางสิ่งแวดล้อม”, วารสารประชากรศึกษา, ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (ธ.ค.๓๓) : ๒๕-๓๕.

^{๑๘}พงษ์ไพบุลย์ ตีลาวารวathy, กระบวนการพัฒนาชุมชน, (กาญจนบุรี : ภาควิชาสังคมวิทยา สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี, ๒๕๔๒), หน้า ๕๕.

^{๑๙}ประวิตร ชูศรี, “ความรู้และความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), ๒๕๔๒, หน้า ๔๕.

^{๒๐}บุญเรียง ขจรศิลป์, วิธีวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : หจก. พีเอ็นการพิมพ์, ๒๕๔๓), หน้า ๑๒.

^{๒๑}เรื่องเดียวกัน.

ประคอง วรรณสุด กล่าวว่า ความคิดเห็นถือได้ว่าเป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติอย่างหนึ่ง แต่การแสดงความคิดเห็นนั้นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก^{๒๒}

นิตา ชูโต สรุพบว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการพูด การเขียน โดยมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมที่ บุคคลได้รับตลอดสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นเป็นหลักในการแสดงความคิดเห็น^{๒๓}

หทัยรัตน์ ไกรทอง กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง แนวคิดต่าง ๆ ซึ่งแสดงออกมาตามธรรมชาติของบุคคลที่มีต่อวัตถุ สิ่งของ ตลอดจนบุคคลและสถานการณ์ซึ่งมีความคิดเห็นเกิดจากพื้นฐานข้อเท็จจริง และประสบการณ์ของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ^{๒๔}

จากการให้ความหมายของความคิดเห็นที่กล่าวข้างต้น สรุปความหมายของความคิดเห็นได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อ ความต้องการและการตัดสินใจของแต่ละบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยการพูดหรือการเขียน ซึ่งอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลในการแสดงความคิดเห็นออกมาไม่ว่าจะถูกหรือผิด อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากบุคคลอื่นก็ได้

๒.๑.๒ องค์ประกอบของความคิดเห็น

เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นตามความหมายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีขอบเขตที่กว้างขวาง เกี่ยวข้อง ไปถึงปัจจัยหลายอย่าง เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของความคิดเห็นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงควรทราบถึงองค์ประกอบของความคิดเห็น ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

ประภาพัญญ์ สุวรรณ กล่าวว่า ความคิดเห็นประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

(๑) ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) ได้แก่ ประสบการณ์ต่าง ๆ ของบุคคลต่อวัตถุ สถานการณ์ต่าง ๆ หรือต่อบุคคลที่ก่อให้เกิดความรู้ ความคิด หรือความเชื่อ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ความคิดเห็นต่ออาชีพครู ซึ่งบุคคลที่เคยได้รับประสบการณ์มาก่อนว่า เช่น ครูเป็นอาชีพที่มีความรัก และเมตตาต่อเด็กด้วย ความรู้ความเข้าใจอันนั้น ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูได้

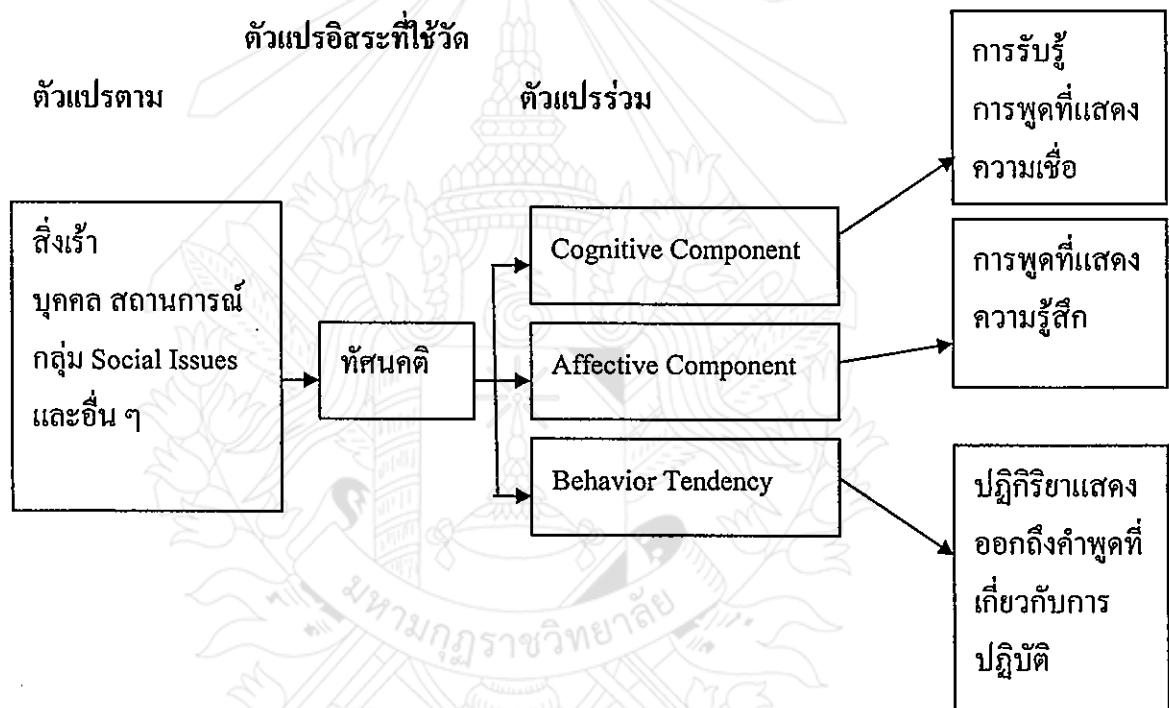
^{๒๒} ประคอง วรรณสุด, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕), หน้า ๕.

^{๒๓} นิตา ชูโต, การประเมินโครงการ, (กรุงเทพมหานคร : มาสเตอร์เพรส, ๒๕๓๑), หน้า ๒๕.

^{๒๔} หทัยรัตน์ ไกรทอง, “การศึกษาปัญหาและความพึงพอใจของผู้พักอาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรกรณีศึกษา : โครงการบ้านเอื้ออาทรกรณีศึกษา : โครงการบ้านเอื้ออาทรบางโกลง”, วิทยานิพนธ์อุตสาหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร), ๒๕๔๘, หน้า ๑๗.

(๒) ความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบด้านนี้ มักเกิดขึ้นร่วมกับ ความรู้ความเข้าใจ เช่น บุคคลที่มีความรู้ หรือประสบการณ์มาก่อนว่าอาชีพบางอาชีพช่วยให้ร่ำรวย เช่น การทำธุรกิจ หรือการค้าขาย เขาย่อมจะมีความรู้สึก ที่ดีต่ออาชีพดังกล่าวอย่างกว้าง ๆ เช่น ตอบ ได้ว่าชอบ เห็นด้วย หรือรักในอาชีพนั้น

(๓) พฤติกรรมหรือแนวโน้มในการแสดงออก (Behavioral Tendency) คือความพร้อมของ บุคคลที่จะแสดงออกตามทัศนคติของคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง พฤติกรรมที่แสดงออกตรงกับความรู้สึก ความรู้ความคิดของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ผู้มีทัศนคติที่ดีต่อใครก็อยาก จะ แสดงความเคารพต่อผู้นั้น หรือแสดงความยินดีให้ความสนับสนุน เป็นต้น หากทัศนคติไม่ดีต่อใคร ก็จะมี ความรู้สึกในทางตรงกันข้าม

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงพฤติกรรมที่แสดงออกตรงกับความรู้สึก ความรู้ความคิดของบุคคลที่มี
ต่อบุคคล วัตถุหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่า การเกิดความคิดเห็นจะเกิดจากตัวแปรอิสระหลายตัว เช่น สิ่งเร้า บุคคล สถานการณ์ และอื่น ๆ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า องค์ประกอบทางการรับรู้ การเข้าใจ และทางด้านอารมณ์ มีส่วนสัมพันธ์ กับองค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม ซึ่งหมายความว่า ถ้าบุคคลมีความคิดเห็นในทางบวกต่อสิ่งหนึ่ง เขาก็มีแนวโน้มที่จะเข้าไปใกล้สิ่งนั้น ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลที่มีความคิดเห็นในทางลบต่อสิ่งนั้น

เขาก็จะมีแนวโน้มที่ถอยห่างหรือหลีกเลี่ยง จากสิ่งนั้น ซึ่งแสดงว่าความเชื่อ และอารมณ์เป็นตัวกำหนด พฤติกรรมของบุคคล^{๒๔}

๒.๑.๓ การเกิดความคิดเห็น

ความคิดเห็นเกิดจากผลของการเรียนรู้ เช่นเดียวกับการเรียนรู้ทางสังคมอื่น ๆ ซึ่ง ประภาเพ็ญ สุวรรณ กล่าวถึงการเกิดความคิดเห็น ไว้ดังนี้

(๑) ความคิดเห็นเกิดจากการวางเงื่อนไข และการเสริมแรง (Conditioning and Reinforcement) การเรียนรู้ทางสังคมทำให้เกิดความคิดเห็น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมจะสร้างความรู้สึกลึก และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ บุคคลจะเกิดความรู้สึกลึกทางบวก หรือทางลบต่อสิ่งที่มีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งเป็นนความหมายของความคิดเห็น พฤติกรรมของบุคคลส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเสริมแรง และการวางเงื่อนไข บุคคลจะกระทำต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซ้ำ ๆ ถ้าผลของการกระทำนั้น นำมาซึ่งความพอใจและเขาจะมีความคิดเห็นทางบวกต่อสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามการกระทำสิ่งใดนำมาซึ่งความไม่พอใจ เขาจะหลีกเลี่ยงสิ่งนั้น และจะมีความคิดเห็นทางลบต่อสิ่งนั้น

(๒) ความคิดเห็นเกิดจากสิ่งล่อใจและความขัดแย้ง (incentives and conflicts) ในทัศนะนี้ เชื่อว่าสิ่งล่อใจ และการใช้เหตุผลในการเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นที่มาของความคิดเห็น สิ่งล่อใจจะเป็นตัวกำหนดความคิดเห็น ทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของการที่บุคคลจะได้รับหรือสูญเสีย สิ่งหนึ่งสิ่งใด เมื่อเกิดความคิดเห็นสำหรับความขัดแย้ง เกิดขึ้นในตัวบุคคลใด บุคคลนั้นจะเลือก ยอมรับในสิ่งที่ทำให้เขาได้รับความพึงพอใจสูงสุด

(๓) ความคิดเห็นเกิดจากความสอดคล้องของความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Consistency) การเกิดความคิดเห็นในทัศนะนี้ หมายถึง การที่บุคคลแสดงหาข้อมูลเพื่อยืนยันว่า ความรู้ ความเข้าใจของตนถูกต้อง ถ้าความรู้ความเข้าใจสอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจของคนอื่น ๆ เขาจะแสวงหาความสอดคล้องจากคนอื่น ๆ มากขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากความรู้ ความเข้าใจของเขาไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจของคนอื่น เขาจะพยายามให้ความไม่สอดคล้องนั้นหมดไปหรือน้อยที่สุด ตามแนวความคิดนี้โครงสร้างของความรู้ ความเข้าใจมีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็น และพฤติกรรมของบุคคล^{๒๕}

^{๒๔} ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, อ้างแล้ว, หน้า ๔.

^{๒๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๔.

๒.๑.๔ การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นตัวสะท้อนให้เราได้เข้าใจถึงสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคล ได้แก่การสะท้อนให้เข้าใจถึงประสบการณ์ บุคลิกภาพ และความต้องการของบุคคลตลอดจน ค่านิยม ซึ่งเป็นตัวที่ช่วยให้เราเข้าใจถึงพฤติกรรมของบุคคล ฉะนั้นในการควบคุม และบอกถึง พฤติกรรมของบุคคลจึงจำเป็นต้องเข้าใจเกี่ยวข้องกับวิธีการที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นก่อนซึ่ง ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นไว้ โดย สวาง สุทธิเลิศอรุณ และคณะ ได้สรุป วิธีการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นไว้ดังนี้^{๒๗}

๑) การยอมตาม (Compliance) เป็นวิธีการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นตามทฤษฎีการปรับตัว ให้เข้ากับสังคม กล่าวคือ บุคคลจะยอมเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นตามเมื่อถูกกดดันจากกลุ่มหรือ สถานการณ์บางอย่างที่บุคคลจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น

๒) การเลียนแบบ (Identification) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องเกี่ยวข้องกับผู้อื่นจะมีการกระทำ ระหว่างกัน ในระหว่างนั้นถ้าบุคคลเกิดความพึงพอใจในบุคลิกภาพ หรือพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ก็จะมีการเลียนแบบบุคลิกภาพ หรือพฤติกรรมของบุคคลนั้น และก่อนที่จะมีการเลียนแบบ ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นจากมิได้ชอบมาเป็นชอบ

๓) ต้องการที่จะเปลี่ยน (Internalization) บุคคลได้เรียนรู้สังคมมากขึ้นและเกิดค่านิยมในบาง สิ่งบางอย่าง ที่ตนชื่นชอบ ก็เกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นค่านิยมใหม่

๔) การเปลี่ยนความเชื่อ (Belief) การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นนั้นจะต้องเปลี่ยนความเชื่อ ของบุคคลให้ได้เสียก่อน

๕) การได้รับความรู้ (Cognitive) จากแหล่งข่าวสารที่เชื่อถือได้ก็จะช่วยให้บุคคลเปลี่ยนแปลง ความความคิดเห็นได้

๖) การได้รับประสบการณ์โดยตรง (Experience)

๗) การเปลี่ยนแปลงบรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) เช่น ในสังคมอเมริกาได้มีกฎหมาย ห้ามแบ่งผิว ฉะนั้น จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคลได้วิธีหนึ่ง

๘) การใช้จิตบำบัด (Psychotherapy) เช่น ขบวนการล้างสมอง โดยทำให้บุคคลเกิดความคิด ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง หรือทะลุปรุโปร่งในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ย่อมจะเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของ บุคคล

ดังนั้น การสรุปความหมายของความคิดเห็นจึงเป็นการศึกษาหาความรู้ของบุคคล กลุ่มคน ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแต่ละคนจะแสดงเชื่อและความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน การ

^{๒๗} สวาง สุทธิเลิศอรุณ, จิตวิทยาสังคม, อ่างแล้ว, หน้า ๑๐.

สำรวจ ความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงระบบงานรวมทั้งในการฝึกพนักงานด้วยเพราะจะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปตามความพอใจของผู้ร่วมงาน

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

๒.๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ พัฒน หมายถึง ความเจริญ ส่วนคำว่า “พัฒนา” หมายถึง ทำให้เจริญ^{๒๔}

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ได้ให้ความหมายของคำว่า “พัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Directed Change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า (Planned Change)”^{๒๕}

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี ให้ความหมายของคำว่า “พัฒนา หมายถึง การกระทำที่เกิดขึ้น คือ เปลี่ยนจากสภาพหนึ่ง ไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า”^{๒๖}

อมร รักษาสัตย์ และ ชัตติยา กรรณสูต ได้ให้ความหมายของคำว่า “พัฒนา ว่าหมายถึง การเปลี่ยนแปลงในตัวระบบที่ทำการ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในตัวระบบที่ทำการ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพ (Qualitative Changes) ส่วนการแปลงรูป (Transformation) เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของตัวกระทำ (Environmental Changes) ซึ่งนอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพและปริมาณ เช่น การคมนาคมของประเทศไทยเมื่อเริ่มแรกได้มีการใช้รถเทียมม้า แล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยใช้เครื่องจักรไอน้ำมาทำรถไฟ และค่อย ๆ ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ๆ เร็วยิ่งขึ้น ๆ การเปลี่ยนแปลงจากรถม้ามาเป็นรถไฟหรือเป็นรถยนต์ หรือเครื่องบิน จนเป็นจรวดก็คือนับได้ว่าเป็นการพัฒนา”^{๒๗}

ทิตยา สุวรรณชญ ได้อธิบายการพัฒนา ไว้ว่า “การพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการและได้กำหนดทิศทางและมุ่งที่จะควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงด้วยสถานะการพัฒนาเป็นสถานะสมาชิก

^{๒๔}ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒, อ้างแล้ว, หน้า ๕๘๐.

^{๒๕}สัญญา สัญญาวิวัฒน์, การพัฒนาชุมชน, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖), หน้า ๕.

^{๒๖}ยูวัฒน์ วุฒิเมธี, หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท, อ้างแล้ว, หน้า ๑.

^{๒๗}อมร รักษาสัตย์ และชัตติยา กรรณสูต, ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ, (กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การขายและการซื้อแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๕), หน้า ๒-๘.

ของสังคมได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนได้เต็มที่โดยไม่มีสถานะครอบงำ เช่น ความบีบคั้นทางการเมือง ความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ หรือความไม่สมบูรณ์ในอนามัย ทุกคนสามารถที่จะนำเอาศักยภาพของตนออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของไทยไม่สามารถจะใช้รถแทรกเตอร์แบบอเมริกาได้ ม.ร.ว. เทพฤทธิ เทวกุล ได้ประดิษฐ์ “ควายเหล็ก” ขึ้นมาใช้ไถนาในสภาพแวดล้อมของสังคมไทย”^{๒๒}

วิทยากร เชียงกูล กล่าวไว้ว่า “การพัฒนาที่แท้จริงควรหมายถึงการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจและความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับ การได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อสนองความต้องการของร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องการพัฒนาทางการศึกษาสิ่งแวดล้อมที่ดี การพักผ่อนหย่อนใจ และการพัฒนาทางวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่าง ๆ ด้วย ความต้องการทั้งหมดนี้บางครั้งเราเรียกกันว่าเป็นการพัฒนา “คุณภาพ” เพื่อให้เห็นว่าการพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การเพิ่มปริมาณสินค้าหรือการเพิ่มรายได้เท่านั้น หากอยู่ที่การเพิ่มความพอใจความสุขของประชาชนมากกว่า”^{๒๓}

๒.๒.๒ แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา

ประเทศไทยได้เผชิญกับวัฏจักรแห่งความชั่วร้าย (Vicious Circle) อันได้แก่ ความยากจนความเจ็บป่วย และความไม่รู้ วนเวียนสืบทอดกันมาช้านาน ประกอบกับการติดต่อกับต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศทางตะวันตกเพิ่มมากขึ้นซึ่งในบางครั้งทำให้เกิดการเปรียบเทียบและเห็นข้อแตกต่างระหว่างสังคมไทยกับสังคมตะวันตก เช่น สังคมไทยคือพัฒนาหรือกำลังพัฒนา และถ้าหลัง ส่วนสังคมตะวันตกพัฒนาแล้ว และทันสมัย เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน ประเทศไทยได้รับทฤษฎีหรือแนวคิดการพัฒนาจากประเทศทางตะวันตกผ่านทางนักวิชาการ ตำราหนังสือ ตลอดจนการติดต่อสื่อสาร เช่น โทรทัศน์และวิทยุ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ซึ่งประเทศไทยได้รับเข้ามาเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๐ โดยมีความเชื่อกันว่า แนวคิดนี้เหมาะสมที่จะนำไปพัฒนาชุมชนทั้งในเมืองและในชนบท ทุกวันนี้ ก็ยังมีหน่วยงานของรัฐ เช่น กรมการพัฒนาชุมชน ได้นำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ ยังมีแนวคิดการพัฒนาที่ไทยรับมาจากต่างประเทศอีก เช่น การบริหาร การพัฒนา และการพัฒนาที่ยั่งยืน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เป็นที่น่ายินดีที่ทุกวันนี้ประเทศไทยมีแนวคิดการพัฒนาของตัวเอง ที่สำคัญคือ การพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ดังจะได้ศึกษารวมไว้ด้วย

^{๒๒} ทิตยา สุวรรณชฎ, วิทยาศาสตร์สังคม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๑๗), หน้า ๑๘๗-๑๘๘.

^{๒๓} วิทยากร เชียงกูล, การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย : บทวิเคราะห์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ฉบับแรก, ๒๕๒๗), หน้า ๑๗-๑๘.

เนื่องจากหัวข้อนี้เกี่ยวข้องกับทำให้ความหมายในทางสังคมศาสตร์ จึงควรทำความเข้าใจเรื่อง การให้ความหมายของคำหรือถ้อยคำในทางสังคมศาสตร์ก่อน กล่าวคือ ในทางสังคมศาสตร์เป็น ธรรมดาที่การให้ความหมายของคำใดคำหนึ่ง ย่อมหลากหลายและแตกต่างกันเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะผู้ให้ ความหมายมีประสบการณ์หรือมีพื้นฐานการศึกษาในสาขาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม การให้ความหมายการ พัฒนาซึ่งถือว่าเป็น “ศาสตร์” หรือวิชาความรู้ทางสังคมศาสตร์ ย่อมมีลักษณะเช่นว่านี้เหมือนกัน “ศาสตร์” มาจากคำว่า “Science” ซึ่งมีใ้หมายคำว่า “วิทยาศาสตร์” เท่านั้น แต่ยังหมายถึง วิชาความรู้ หรือความรู้ที่เป็นระบบที่มีรากฐานมาจากการสังเกต ศึกษา ค้นคว้า และทดลอง ตรงกันข้ามกับสัญชาติ ญาณ หรือการรู้โดยความรู้สึกนึกคิด หรือการรู้โดยความรู้สึกที่เกิดขึ้นเองในใจ (Intuition) คำว่า ศาสตร์ นั้น แบ่งเป็น ๒ แขนงใหญ่ ๆ (Branch) คือ สังคมศาสตร์ (Social Science) และศาสตร์ธรรมชาติ (Natural Science)

ในทางสังคมศาสตร์ ซึ่งหมายถึง ความรู้ที่เป็นระบบที่เกี่ยวกับสังคม ครอบคลุมศาสตร์ (Science) ด้านศาสนา การศึกษา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นต้น ศาสตร์เหล่านี้ไม่เป็น สูตรสำเร็จที่ใช้ได้ทุกหนทุกแห่งและไม่อาจเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายได้ง่าย ส่วนหนึ่งสืบ เนื่องมาจากการเป็นวิชาความรู้ที่มีลักษณะไม่ตายตัว ผนวกกับการเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดการ คาดการณ์ คาดคะเน หรือการคาดว่าจะเป็น อีกทั้งอคติของผู้ให้ความหมายความสามารถเข้าไป สอดแทรกอยู่ในความหมายที่ให้ไว้ได้ง่าย ยิ่งไปกว่านั้น ยังไม่อาจสัมผัสพิสูจน์และตรวจสอบได้ ง่ายอีกด้วยทฤษฎีทางสังคมศาสตร์เป็นจำนวนมากมีลักษณะที่เรียกว่า ทฤษฎีปทัสถาน (Normative Theories) ดังเช่น ทฤษฎีเทวสิทธิ์ ทฤษฎีพฤติกรรมศาสตร์ ตลอดจนทฤษฎีหรือแนวคิดประชาธิปไตย หรือแนวคิดการแบ่งแยกการใช้อำนาจ รวมตลอดทั้งทฤษฎีการพัฒนา เป็นต้น

ลักษณะของศาสตร์ทางสังคมศาสตร์แขนง (Branch) นี้ ค่อนข้างจะตรงกันข้ามกับศาสตร์อีก แขนงหนึ่ง คือ ศาสตร์ธรรมชาติ (Natural Science) ซึ่งหมายถึง ความรู้ที่เป็นระบบเกี่ยวกับธรรมชาติ และโลกทางวัตถุที่ชัดเจนและจับต้องได้ (The Systematized Knowledge of Nature and the Physical World) เช่น เกมมี ฟิสิกส์ คณิตศาสตร์ พฤกษศาสตร์ และธรณีวิทยา ที่มีลักษณะแน่นอน ตายตัว สัมผัสได้ เป็นระบบ ทดสอบและพิสูจน์ได้ง่ายกว่าศาสตร์แขนงแรก รวมทั้งอคติของผู้เกี่ยวข้องเข้าไป สอดแทรกได้ยาก ศาสตร์ธรรมชาตินี้สอดคล้องกับแนวคิดหรือทฤษฎีที่แน่นอนชัดเจน (Positive Theories) ดังเช่น ทฤษฎีเส้นตรงทางเรขาคณิต และทฤษฎีทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น^{๓๔}

กล่าวโดยย่อ การให้ความหมายของคำในทางสังคมศาสตร์นั้น ไม่อาจให้ความหมายได้ อย่างแน่นอนตายตัว จนเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายได้ง่าย ส่วนหนึ่งสืบเนื่องจากธรรมชาติของ

^{๓๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕.

ลักษณะวิชาซึ่งแตกต่างจากศาสตร์ธรรมชาติดังกล่าว รวมทั้งขึ้นอยู่กับความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของผู้ให้ความหมายแต่ละคน ดังนั้น จึงควรหลีกเลี่ยงหรือไม่ควรมาเสียเวลาถกเถียงกันในเรื่องการให้ความหมายของคำแต่ละคำว่าความหมายของใครถูกหรือผิด

๒.๒.๓ แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

นับแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นต้นมา บทบาทอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนและความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ

นอกจากนี้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้มีองค์กรรับผิดชอบในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นให้แก่ท้องถิ่น ตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้นและพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นอิสระมากขึ้น

นอกจากกฎหมายทั้งสองฉบับนี้แล้ว ยังมีกฎหมายอีกหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง เช่น

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๔๒

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๒.๔ ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

ก่อนที่จะศึกษาควรทำความเข้าใจ “แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา” อธิบายได้ว่า สืบเนื่องจากสภาพธรรมชาติที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม หมายถึง มนุษย์โดยธรรมชาติย่อมอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ไม่อยู่อย่างโดดเดี่ยว แต่มีข้อยกเว้นที่มนุษย์อยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง เช่น ฤๅษี การอยู่รวมกันเป็นกลุ่มของมนุษย์อาจมีได้หลายลักษณะและเรียกต่างกัน เป็นต้นว่าครอบครัว (Family) เผ่าพันธุ์ (Tribe) ชุมชน (Community) สังคม (Society) และประเทศ (Country) และเมื่อมนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มย่อมเป็นธรรมชาติอีกทีในแต่ละกลุ่มจะต้องมี “ผู้นำกลุ่ม” และ “ผู้ตาม” คือ ประชาชนหรือคนในกลุ่ม รวมทั้งมี

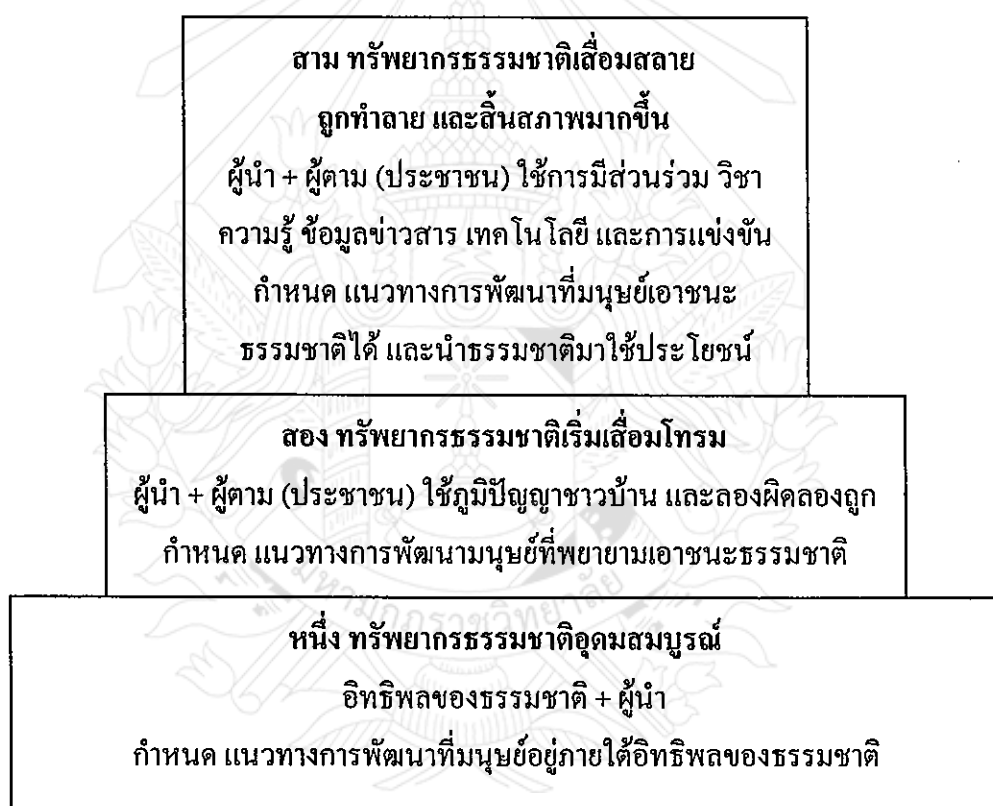
“การควบคุมดูแลกันภายในกลุ่ม” หรือ “การจัดระเบียบภายในกลุ่ม” ซึ่งอาจเรียกว่า การบริหารหรือการพัฒนาภายใน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความสุข และในบางกรณีการควบคุมดูแลอาจเกี่ยวข้องกับภายนอกด้วย เช่น กรณีการติดต่อประสานงาน การต่อสู้ หรือการทำสงครามกับกลุ่มอื่น สภาพเช่นนี้ ได้มีวิวัฒนาการตลอดมาโดยผู้นำกลุ่มขนาดใหญ่ เช่น ในระดับประเทศอาจเรียกว่า “นักบริหาร” หรือ “ผู้บริหาร” ขณะที่การควบคุมดูแลหรือการจัดระเบียบนั้น เรียกว่า การบริหาร ที่กล่าวมานี้ เป็นมุมมองในแง่ของนักบริหารแต่ถ้าในมุมมองของนักพัฒนา อาจเรียกผู้บริหารและการบริหารนั้นว่า นักพัฒนาและการพัฒนาตามลำดับ ด้วยเหตุผลเช่นนี้ มนุษย์จึงไม่อาจหลีกเลี่ยงจากการพัฒนาได้ง่าย และทำให้กล่าวได้อย่างมั่นใจว่า “ที่ใดมีกลุ่ม ที่นั่นย่อมมีการพัฒนา”

ในมุมมองของนักพัฒนา สภาพของกลุ่มในยุคเริ่มแรกซึ่งธรรมชาติ และทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ อิทธิพลของธรรมชาติจะมีต่อมนุษย์ที่รวมกันอยู่ในกลุ่มมาก โดยการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของมนุษย์จะอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ อีกทั้งธรรมชาติและผู้นำเป็นตัวกำหนดแนวทางการพัฒนา ซึ่งครอบคลุมวิธีการประกอบอาชีพด้วย ลักษณะการพัฒนาและการประกอบอาชีพในยุคนี้ไม่ซับซ้อนและจำนวนประชากรก็มีไม่มาก

ต่อมา เมื่อจำนวนมนุษย์ที่รวมตัวกันอยู่ในกลุ่มมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทำให้กลุ่มมีขนาดใหญ่ขึ้น เปลี่ยนเป็นชุมชน และเป็นประเทศ ในเวลาเดียวกัน ทรัพยากรธรรมชาติเริ่มเสื่อมโทรม ผู้นำและผู้ตามคือประชาชน พยายามเอาชนะธรรมชาติ ได้ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน (Folk Wisdom) และการลองผิดลองถูก (Trial and Error) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและการประกอบอาชีพ เมื่อกลุ่มมีขนาดใหญ่และมั่นคงขึ้นเป็นประเทศ ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติได้ถูกนำมาใช้เป็นจำนวนมาก บางส่วนเสื่อมสลาย ถูกทำลาย และสิ้นสภาพไปเป็นจำนวนมาก ประกอบกับผู้นำและผู้ตามหรือประชาชนมีการศึกษาสูงขึ้น มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น นำวิชาความรู้ที่เป็นศาสตร์ (Science) หรือความรู้ที่เป็นระบบ ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น จำนวนประชากรได้เพิ่มมากขึ้น เกิดการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มระหว่างประเทศ หรือหลาย ๆ ประเทศเพื่อเร่งปริมาณและเวลาในการทำงานและการผลิต เป็นต้น เหล่านี้ทำให้ผู้นำประเทศต้องค้นหาแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อเอาชนะธรรมชาติ พึ่งพาธรรมชาติน้อยลง หรือไม่ต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลของธรรมชาติ เช่น เดิมมนุษย์อยู่ภายใต้อิทธิพลของธรรมชาติ ทุกปีจะเกิดน้ำท่วม ต่อมา มนุษย์มีวิชาความรู้ มีความสามารถ และมีเทคโนโลยีสูงขึ้น ได้สร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วม และยังนำธรรมชาติไปใช้ประโยชน์มากขึ้น เช่น มนุษย์นำน้ำจากน้ำตกไปผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า และมีหน่วยงานที่คอยเฝ้าระวังและเตือนภัยเกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น กรมอุตุนิยมวิทยา เป็นต้น สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น (Human Component) ถือว่าเป็นการประดิษฐ์คิดค้นหรือสร้างผลผลิตใหม่ (Innovation)

เพื่อนำมาใช้แทนสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้น (Natural Component) หรือใช้แทนทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resource) ที่นับวันจะลดน้อยลง

ที่กล่าวมานี้ ถือว่าเป็นวิวัฒนาการของแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาของมนุษย์ (ผู้นำและผู้ตาม) ที่ล้วนเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ โดยเริ่มต้นจาก หนึ่ง การพัฒนาในสภาพที่มนุษย์อยู่ภายใต้อิทธิพลของธรรมชาติ และวิวัฒนาการมาเป็น สอง การพัฒนาที่มนุษย์พยายามเอาชนะธรรมชาติ จากนั้น จึงเป็น สาม การพัฒนาที่มนุษย์เอาชนะธรรมชาติได้ และนำธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ ทั้งหมดนี้เป็นการพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น (Better Change) ช่วยเพิ่มอัตราเร่งในการทำกิจกรรมหรือการผลิตให้รวดเร็วขึ้น (Better Speed) และทำให้สภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ดีขึ้น (Better Life) กว่าเดิมทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ ดังแผนภูมิที่ ๒.๑

แผนภูมิที่ ๒.๒ วิวัฒนาการของแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา

การพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง การเปลี่ยนแปลงระบบสังคม การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารให้สอดคล้องกับความต้องการ

ของประเทศ^{๓๕} การเปลี่ยนแปลง ดังกล่าวนั้น ใช้ค่านิยมของแต่ละสังคมเป็นตัวกำหนดแนวทางการพัฒนาว่า จะเป็นไปในทิศทางใด ตัวอย่างเช่น คนไทยบางส่วนมีความเชื่อหรือมีค่านิยมว่าเทคโนโลยี เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญ หรือแสดงว่าประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนา ดังนั้น จึงพยายามที่จะนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ภายในประเทศให้มากที่สุด เป็นต้น^{๓๖}

นอกจากนี้ ยังเชื่อว่า การพัฒนาเป็นกระบวนการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภายใต้การแบ่งโลกออกเป็น โลกที่พัฒนาและไม่พัฒนาซึ่งการพัฒนามีอยู่ ๓ ฐานะ ได้แก่

๑) การพัฒนาในฐานะที่เป็นกระบวนการ ในความหมายนี้หมายถึงกระบวนการวิวัฒนาการของความเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษย์รวมทั้งขององค์กรทางวัฒนธรรมด้วย การพัฒนาในฐานะนี้เกี่ยวกับทฤษฎีวิวัฒนาการทั้งแนวเก่า แนวใหม่ ความแตกต่างทางสังคม การผสมผสาน และการปรับตัวด้วยการทำให้ดีขึ้น ตลอดจนขั้นตอนของวิวัฒนาการทางสังคม

๒) การพัฒนาในฐานะที่เป็นการปฏิสัมพันธ์ ในฐานะนี้ เป็นการมองการพัฒนาว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงและความเจริญเติบโตของสังคมด้วยการติดต่อสัมพันธ์กับสังคมต่างๆ สูงเวสต์ได้อธิบายถึงการพัฒนาของสังคมที่ค่อยพัฒนาด้วยการติดต่อสัมพันธ์ทางการค้า ระบบพาณิชย์ ระบบอาณานิคม อาณานิคมยุคใหม่ การแปลงสภาพ โครงสร้างของสังคมดั้งเดิมด้วยการเป็นสมัยใหม่ภายใต้ลัทธิอาณานิคม การแพร่กระจายทัศนคติ ค่านิยม สถาบันต่างๆ ภายใต้ลัทธิอาณานิคม และการขาดตอนของกระบวนการวิวัฒนาการ

๓) การพัฒนาในฐานะที่เป็นการปฏิบัติการ การพัฒนาในฐานะนี้ถือว่า การพัฒนาจะต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบและตรวจสอบกระบวนการแห่งความเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลง โดยมีเป้าหมายให้เล็งสำหรับการพัฒนาหลายๆ เป้าหมาย รวมทั้งรูปแบบของการพัฒนาเป็นต้น^{๓๗}

จากความหมายของการพัฒนา ที่ยกมาข้างต้นนี้ ทำให้สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถ้าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี ก็ไม่เรียกว่าการพัฒนา ขณะเดียวกัน การพัฒนามิได้หมายถึงการเพิ่มขึ้นปริมาณสินค้าหรือรายได้ของประชาชนเท่านั้น แต่หมายความรวมไปถึงการเพิ่มความพึงพอใจและเพิ่มความสุขของประชาชนด้วย การพัฒนา อาจจัดแบ่งออกเป็น ๓ ด้านใหญ่ๆ ได้แก่

^{๓๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๔.

^{๓๖} อมร รักษาศักดิ์ และขัตติยา กรรณสูต, ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ, อ้างแล้ว, หน้า ๑๒.

^{๓๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕.

๑) การพัฒนาทางเศรษฐกิจ หมายถึง การพัฒนาด้านการผลิต การจำหน่ายแจก การแลกเปลี่ยน การลงทุนเพื่อทำให้ประชาชนไม่ยากจน เป็นต้น

๒) การพัฒนาทางสังคม หมายถึง การพัฒนาด้านจิตใจ แบบแผน พฤติกรรม รวมตลอดทั้งความสัมพันธ์ของคนในสังคมเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เป็นต้น

๓) การพัฒนาทางการเมือง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สร้างกระบวนการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย และประชาชนในประเทศมีสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย เป็นต้น พร้อมกันนั้น ยังได้จัดกลุ่มการให้ความหมายคำว่า การพัฒนา ออกเป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายถึง ความเจริญเติบโต (Growth) อันเป็นการเพิ่มของผลผลิต (Output) ซึ่งกระทำโดยระบบสังคม (Social System) ร่วมกับสิ่งแวดล้อม (Environment) เช่น การผลิตข้าวเพิ่มขึ้น การสร้างถนน สะพาน เขื่อน หรือบ้านเรือน ให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้สิ่งเหล่านี้มากขึ้น

กลุ่มที่สอง มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบบการกระทำ (Development is Change in the with Performs) เช่น มีการเปลี่ยนแปลงระบบสังคม ระบบการเมือง และ ระบบบริหาร เป็นต้น

กลุ่มที่สาม มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายถึง การเน้นที่วัตถุประสงค์เป็นหลังถ้าเป็นการบริหารจัดการก็ต้องบริหารจัดการด้วยวัตถุประสงค์ (Management by Objectives) คือ การปฏิบัติงานมุ่งไปที่วัตถุประสงค์นั่นเอง การพัฒนาตามความเห็นของกลุ่มนี้จึงขึ้นอยู่กับที่วัตถุประสงค์ว่า ผู้กำหนดวัตถุประสงค์จะได้ระบุไว้อย่างไร มีอะไรบ้างที่ต้องการ ปัญหาต่อมาก็คือ วัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นนั้นมีเหตุผลหรือได้รับความเห็นชอบและการสนับสนุนจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด ซึ่งถ้าวัตถุประสงค์ของประเทศประชาชนในประเทศก็น่าจะเป็นผู้มีส่วนรับรู้สนับสนุนหรือได้รับประโยชน์จากการพัฒนานั้นด้วย อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ของประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายจะมีการกำหนดไว้กว้าง ๆ เช่น เป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นต้น

กลุ่มที่สี่ มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายถึงการเปลี่ยนแปลงโดยการวางแผนเพื่อนำ ไปใช้ในการดำเนินงาน ตามความเห็นของกลุ่มนี้เน้นว่าการพัฒนาอยู่ที่การมีแผน และการนำแผนไปดำเนินการเพื่อกำหนดหรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์นั้น ๆ

กลุ่มที่ห้า มีความเห็นว่า การพัฒนา หมายถึงความทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ โดยคุณลักษณะทั้งสองแง่นี้ไม่อาจแบ่งแยกออกจากกันได้เด็ดขาดคือทั้งปริมาณและคุณภาพต้องควบคู่กันไปเสมอในแง่ของปริมาณ ผลของการพัฒนาสามารถมองเห็นได้เป็นวัตถุ จับต้องและวัดผลได้ง่าย เช่น เงินเดือนเพิ่มขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น มีถนนหนทาง โรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือ โรงพยาบาล

ส่วนในแง่คุณภาพจับต้องไม่ได้วัดผลได้ยาก เช่น การพัฒนาให้ประชาชนมีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร รักระเบียบวินัยและความสะอาด เป็นต้น และเป็นความจริงเสมอว่า การพัฒนาส่วนใหญ่จะเน้นในแง่ของปริมาณทั้งสิ้น เพราะสามารถที่จะวัดได้ ยิ่งสังคมเจริญมากขึ้นเท่าไร การพัฒนาจำต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่รู้เฉพาะเรื่องของสาขาที่ตนชำนาญ โดยขาดความสนใจในความเป็นมนุษย์ในวงกว้างออกไป การวัดผลการพัฒนาจึงเน้นไปที่ความสำเร็จในด้านสาขาวิชาชีพของคนเป็นส่วนใหญ่ เช่น นักเศรษฐศาสตร์จะวัดผลสำเร็จของคนด้วยการเพิ่มผลผลิต รายได้ประชาชาติ เพิ่มการส่งออกเพิ่มการอุตสาหกรรม และเพิ่มการลงทุน เป็นต้น โดยคำนึงถึงมนุษย์น้อยมาก^{๓๔}

ทำให้เห็นได้ว่า มีการกำหนดตัวบทกฎหมายและกลไกทางกฎหมายเพื่อให้การกระจายอำนาจเป็นไปอย่างโปร่งใสและสามารถถูกตรวจสอบจากประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้ จึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวาง โดยมีเพียงจะมีหน้าที่ในการบริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นแต่ยังขยายบทบาท หน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วยและเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

สรุปความได้ว่า การพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยดังเช่นในประเทศไทย ซึ่งจัดเป็นการปกครองแบบทางอ้อมผ่านผู้แทนใช้อำนาจอธิปไตยแห่งรัฐในนามประชาชน หรือที่เรียกว่า ประชาธิปไตยแบบตัวแทน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างหลักประกันทางการเมืองเพื่อให้ประชาชนสามารถเชื่อมั่นและวางใจได้ว่า ผู้แทนที่เขาเลือกตั้งเข้าไป จะใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งหมายความว่าประชาชนและสังคมเป็นส่วนรวม บนหลักการความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อผลประโยชน์ของมวลชน เป็นต้น^{๓๕}

ดังนั้น การพัฒนาสิ่งต่าง ๆ โดยภาพรวมก็คือ การพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการช่วยเหลือตนเองเพื่อนบ้านและชุมชนให้ได้มาตรฐานความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยการร่วมมือระหว่างประชาชนกับรัฐบาลการพัฒนาชุมชนเป็นวิธีการที่นำเอาบริการของรัฐบาลผนวกเข้ากับความต้องการของประชาชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

^{๓๔} ศ. ศิวรักษ์, ศาสนากับการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทประชาชนจำกัด, ๒๕๑๕), หน้า ๘.

^{๓๕} สมบัติ ชำรงค์ธัญวงศ์, ทศนคติทางการเมืองของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๕), หน้า ๓๖-๔๕.

๒.๓ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

แนวคิดและทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น แบ่งเป็นสาระสำคัญ ๒ ประการ คือ แนวคิดการปกครองท้องถิ่นและทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

๒.๓.๑ ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

วิญญู อังคณารักษ์ ได้ให้ความหมายว่า “การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองในรูปแบบลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเองเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตรงกับความต้องการของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่น และย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมีงบประมาณของตนเอง และมีอิสระในการบริหารงานพอควร”^{๕๐}

ชูศักดิ์ เทียงตรง ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น คือ “การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหารภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย”^{๕๑}

ประทาน คงฤทธิศึกษากร ได้ให้ความหมายว่า “การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุม โดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง”^{๕๒}

จากคำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่นข้างต้นพอสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้มีอำนาจในการกำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้นและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาล

^{๕๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒.

^{๕๑} ชูศักดิ์ เทียงตรง, การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๘), หน้า ๕.

^{๕๒} ประทาน คงฤทธิศึกษากร, ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๕), หน้า ๗.

๒.๓.๒ องค์ประกอบขององค์การปกครองท้องถิ่น

ประธาน คณะทิสศึกษกร ได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

๑) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมาย และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

๒) หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น จะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชา ของหน่วยงานทางราชการเพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง

๓) หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

๔) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น จะต้องมือำนาจในการจัดเก็บรายได้ โดยการอนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

๕) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

๖) หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติไปตามนโยบาย หรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับที่ขงยอมไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

๗) หน่วยการปกครองท้องถิ่นเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์ และความมั่นคงแห่งรัฐ และประชาชนในสวนรวม

๒.๓.๓ ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย เนื่องจาก

๑) องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนกล่าวคือ องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติมีกิจกรรมทางการเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้งเป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

๒) การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคงจะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อน เพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองในระดับชาติโดยง่าย

๓) การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนเกิดความรอบรู้แจ่มแจ้งทางการเมือง กล่าวคือ ประชาชนจะรู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหาร การเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันกันตามวิถีทางการเมือง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองในที่สุด

๔) การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชนด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิด และเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติหากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะมีผลทำให้เกิดความตึงเครียดและมีชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา

๕) การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น ด้วยเหตุที่ได้รับความนิยมสรรทราจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับสูงขึ้น^{๔๓}

๒.๓.๔ วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

รัฐบาลไม่ว่าระดับใด รวมทั้งตัวแทนของรัฐบาลที่ประจำอยู่ตามท้องถิ่นต่าง ๆ ย่อมก่อตั้งขึ้นมา เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่สำคัญอยู่ ๓ ประการ คือ

๑) หน้าที่ให้บริการซึ่งบุคคลหรือเอกชนไม่สามารถจัดทำให้ได้ หรือไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดหาให้ได้ ในลักษณะเช่นนี้ รัฐบาลหรือหน่วยปกครองท้องถิ่นจะจัดบริการบุคคลผู้เสียภาษีให้ได้รับความคุ้มครอง ได้รับสวัสดิการและได้รับความสะดวกในการดำเนินชีวิต

๒) หน้าที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ เนื่องจากการดำเนินชีวิตของบุคคลอาจเกิดการขัดแย้งกัน เพราะความคิดเห็น และผลประโยชน์แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะมีการอภิปรายถกเถียงกันอย่างมีเหตุผล หรือมีการโต้แย้งกันอย่างรุนแรง หรืออาจมีการคิดสินบน หรือมีการต่อสู้กัน กรณีเช่นนี้รัฐบาลหรือหน่วยปกครองท้องถิ่นจะต้องเข้ามาแก้ปัญหา โดยการเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ควบคุมการขัดแย้ง เป็นผู้ประนีประนอมหรือแบ่งผลประโยชน์หรือเป็นผู้ตัดสินกรณีพิพาทซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องเชื่อฟัง และยอมรับคำตัดสินนั้น

๓) การแบ่งเบาภาระ และการเป็นตัวแทนของแต่ละส่วนของประเทศ การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่น ขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งเบาภาระของส่วนกลางให้ท้องถิ่นจัดปกครองตนเอง เพื่อเป็นการฝึกหัดการปกครองตนเองสำหรับประเทศที่ยังไม่พัฒนา แต่สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วนั้น ถือว่าการปกครองท้องถิ่นจะเป็นตัวแทนของประเทศส่วนหนึ่ง ในการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศ เช่น ชาวอเมริกามีความเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นจะเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างชีวิตที่เป็นประชาธิปไตย หรือแม้แต่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน และรัสเซียก็คาดหวังไว้เช่นเดียวกัน แต่อาจจะใช้การดำเนินการแตกต่างกันเท่านั้น^{๔๔}

^{๔๓} ประทาน คงฤทธิศึกษากร, ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น, อ่างแล้ว, หน้า ๑๑.

^{๔๔} ประทาน คงฤทธิศึกษากร, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : พิระพัทธนา, ๒๕๓๖), หน้า ๗.

จากวัตถุประสงค์การปกครองท้องถิ่นดังกล่าว สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น มีความจำเป็นต่อการให้บริการประชาชนอย่างยิ่ง โดยเฉพาะงานด้านการบริการที่มีขนาดใหญ่ที่เอกชนไม่สามารถให้บริการได้ งานด้านระงับข้อขัดแย้งของกลุ่มผลประโยชน์ และที่สำคัญคือ การแบ่งเบาภาระของประเทศซึ่งถ้าการปกครองท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว รัฐบาลจะสามารถดำเนินกิจการที่เป็นภาพรวมของประเทศได้มากขึ้น อันหมายถึงความเจริญของชาติโดยภาพรวม

๒.๓.๕ แนวคิดการปกครองท้องถิ่น

แนวคิดและทฤษฎีการปกครองท้องถิ่นของไทย เริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) โดยจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ซึ่งตราเป็นพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ. ๑๑๖ (พ.ศ. ๒๔๔๐) เพื่อวัตถุประสงค์การป้องกัน โรคภัย บำรุงรักษาความสะอาดบ้านเมือง ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในพระนคร ต่อมาจัดตั้งสุขาภิบาลท่าลอมตามประกาศพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๔ (พ.ศ. ๒๔๔๘) โดยที่ให้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ร.ศ. ๑๒๕ (พ.ศ. ๒๔๔๙) จากนั้นได้มีการร่างกฎหมายสุขาภิบาลขึ้น เรียกว่าพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาล ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๑) เพื่อขยายการปกครองท้องถิ่นให้แพร่หลายต่อไป โดยแบ่งสุขาภิบาลเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ สุขาภิบาลเมืองซึ่งจัดขึ้นในเขตเมือง อันเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด ปัจจุบันคือเทศบาล สำหรับสุขาภิบาลตำบลปัจจุบันยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ปกครองท้องถิ่นจึงเป็นรูปแบบการกระจายอำนาจที่มอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง โดยประชาชนในชุมชนนั้นมีโอกาสได้เรียนรู้ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง หน่วยการปกครองที่จัดตั้งขึ้นอาจเรียกเป็นรัฐบาลท้องถิ่น โดยมีพื้นที่ที่แน่นอนมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่สมควร โดยขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีการบริหารงาน งานคลังของตนเอง มีสภาท้องถิ่นที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

จากแนวคิดดังกล่าวอาจอธิบายความหมายของหลักการปกครองท้องถิ่นในสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- ๑) การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองชุมชนหนึ่งซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจจะมีลักษณะที่แตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่
- ๒) องค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม
- ๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย (Legal Rights) หรือจะต้องตรากฎหมายหรือข้อระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้และจะต้องมีสิทธิในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการได้
- ๔) มีองค์กรที่จำเป็นในการปกครองตนเอง (Necessary Organization) คือ องค์กรฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ

๕) ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นอย่างกว้างขวางการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชน เป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไป โดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๑๖ และการปกครองท้องถิ่น ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘๕ ได้กำหนดให้คณะผู้บริหารท้องถิ่น มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นนั้น

๒.๓.๖ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

สำหรับปรัชญาแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในระบบประชาธิปไตยจะเน้น การจัด โครงสร้างและรูปแบบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การปกครองตนเองให้มากที่สุด มีองค์การที่จำเป็นในการปกครองตนเอง คือ ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ องค์การปกครองท้องถิ่นมีอำนาจตามกฎหมาย เช่น อำนาจในการตรากฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ในการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดงบประมาณและที่สำคัญ คือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้ง โดย การเลือกตั้ง (Election) การมีกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง (Party Activity) การจัดตั้งและรวมกลุ่ม ผลประโยชน์ (Interest Group) การแสดงออกของประชาชน (Direct Action) นอกจากนั้นประชาชน อาจมีส่วนร่วมในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การเข้าฟังการประชุมสภา การติดตามดูแลการปฏิบัติงานของเทศบาล การลงสมัครรับเลือกตั้งและการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เป็นต้น โดยมีนักปรัชญาและนักปกครอง หลายท่านได้กล่าวถึง หลักการของการปกครองท้องถิ่นในระบบประชาธิปไตย ดังนี้^{๕๔}

ดิวอี้ (Dewey) อังใน สมบัติ ชำรงชัญวงศ์ นักปรัชญาชาวอเมริกัน ได้กล่าวว่า ประชาธิปไตย จะต้องเริ่มต้นที่บ้านและบ้านของประชาธิปไตยก็คือชุมชนที่อยู่รอบตัวคน^{๕๕}

โทมัส เจฟเฟอร์สัน (Thomas Jefferson) อังใน ประทาน คงฤทธิศึกษากร ประธานาธิบดีคนที่สามของสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า การประชุมชาวเมืองเพื่อจัดการปกครองแบบเทศบาลนี้ เป็นการฝึกสอนให้คนรู้จักการปกครองตนเองอย่างสมบูรณ์ที่สุด ทั้งเป็นการฝึกสอนให้รู้จักดำรงสถาบัน การปกครองตนเองนี้ไว้^{๕๖}

ท็อคเดอรวิลล์ (Tokderville) ได้กล่าวคล้ายคลึงกับ เจฟเฟอร์สันว่า การประชุมสภาท้องถิ่นเป็น รากฐานแห่งกำลังของชาติเสรี การประชุมชาวเมืองมีผลต่อเสรีภาพ เสมือนการศึกษาที่มีผลต่อการเรียนรู้ ทางวิทยาศาสตร์ การประชุมนี้จะนำเสรีภาพมาถึงมือประชาชน โดยการสอนให้รู้จักวิธีใช้และนำมา

^{๕๔}Dewey, J. Experience and Education, สมบัติ ชำรงชัญวงศ์, ทศนคติทางการเมือง ของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร, พิมพ์ครั้งที่ ๒, อังแล้ว, หน้า ๓๖-๔๕.

^{๕๖}ประธาน คงฤทธิศึกษากร, ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น, อังแล้ว, หน้า ๑๑.

ซึ่งความผาสุก ชาติหนึ่งชาติใดอาจก่อตั้งรัฐบาลเสรีได้ แต่ถ้าหากไม่มีการปกครองแบบเทศบาลแล้ว ชาตินั้นไม่อาจเสรีได้^{๔๑}

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นนั้น เพื่อต้องการให้ทราบว่าเทศบาลใช้กฎหมายอะไรเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานและผู้วิจัยจะได้นำข้อกฎหมายมาพิจารณาในการจัดทำแบบสอบถามงานศึกษาในครั้งนี้

สรุปความได้ว่า การพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยดังเช่นในประเทศไทย ซึ่งจัดเป็นการปกครองแบบทางอ้อมผ่านผู้แทนใช้อำนาจอธิปไตยแห่งรัฐในนามประชาชน หรือที่เรียกว่า ประชาธิปไตยแบบตัวแทน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างหลักประกันทางการเมือง เพื่อให้ประชาชนสามารถเชื่อมั่นและวางใจได้ว่า ผู้แทนที่เขาเลือกตั้งเข้าไป จะใช้อำนาจเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งหมายความว่าถึงประชาชนและสังคมเป็นส่วนรวม บนหลักการความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อผลประโยชน์ของมวลชน เป็นต้น^{๔๒}

๒.๓.๗ วัฒนธรรมการเมือง

วัฒนธรรม หมายถึง แบบอย่างของการดำรงชีวิตในชนหมู่ใดหมู่หนึ่งและก่อนที่จะเป็นแบบอย่างขึ้นมาได้ จะต้องมีการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน ในหมู่คนจำนวนมากจนปฏิบัติตามกันไปกันทั้งกลุ่ม อีกทั้งปฏิบัติสืบทอดต่อกันไปเป็นเวลานาน จนปรากฏเป็นแบบอย่างที่ชัดเจนแน่นอน ประเด็นที่สำคัญของวัฒนธรรมการเมืองมี ๒ ประการคือ

๑. วัฒนธรรมเป็นสิ่งซึ่งคนในกลุ่มหรือคนในสังคมนั้นเป็นเจ้าของร่วมกัน (socially shared)
๒. มีการสืบทอดวัฒนธรรมของสังคมนั้น จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

วัฒนธรรมทางการเมือง(Political culture) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทั้งหมด ดังนั้น การให้คำจำกัดความวัฒนธรรมทางการเมือง จึงมีความคล้ายคลึงกับคำจำกัดความของ “วัฒนธรรม”

วัฒนธรรมการเมือง (Political culture) หมายถึง ทศนคติ ความเชื่อ อารมณ์ และค่านิยมของคนในสังคม ซึ่งเชื่อมโยงกับ ระบบการเมือง และประเด็นต่างๆทางการเมือง ซึ่งทัศนคติเหล่านี้ อาจจะไม่แสดงออกชัดเจน แต่อาจแฝงอยู่ในความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชน หรือกลุ่มคนที่มีปฏิสัมพันธ์กับระบบการเมืองนั้น

หน้าที่วัฒนธรรมทางการเมือง สำหรับปัจเจกบุคคล วัฒนธรรม ทำหน้าที่ชี้แนะแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ สำหรับสังคมโดยรวม วัฒนธรรมทำหน้าที่โครงสร้างค่านิยม (values)

^{๔๑} เรื่องเดียวกัน.

^{๔๒} สมบัติ ชำรงค์ธัญวงศ์, ทศนคติทางการเมืองของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร, อ้างแล้ว, หน้า ๓๖-๔๕.

และบรรทัดฐาน (norms) เพื่อช่วยให้เกิดความเป็นระเบียบแบบแผน (หรือความเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน) ของการดำเนินการของสถาบันและองค์กรต่าง ๆ

สำหรับบุคคล วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นเครื่องมือชี้แนะแนวทางในการประพฤติปฏิบัติทางการเมืองแก่บุคคล โดยช่วยตีความสิ่งที่เป็นการเมือง

สำหรับสังคมส่วนรวม วัฒนธรรมทางการเมืองเปรียบเหมือนแผนที่ของค่านิยมและปทัสถานทางการเมือง ซึ่งช่วยให้ให้การทำงานของสถาบันและองค์กรทางการเมืองต่าง ๆ มีความสอดคล้องกันพอสมควร

วัฒนธรรมการเมือง (Political culture) สามารถจัดประเภท ตาม การเข้าไปมีส่วนร่วมในการเมืองและความหวังที่จะได้ผลประโยชน์จากกิจกรรมของรัฐของสมาชิกของสังคม หรือความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนในฐานะผู้ถูกกระทำ (passive) จากรัฐ และไม่คาดหวังว่าตนเองจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง

ทินพันธุ์ นาคะตะ กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมืองนับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญต่อความสำเร็จของการปกครองระบอบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนในประเทศจำเป็นต้องมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือมีจิตใจแบบประชาธิปไตย ดังนั้นลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย มีองค์ประกอบ ๖ ประการคือ

๑) ความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย กล่าวคือ มีความต้องการให้มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เห็นด้วยกับการปกครองแบบนี้ว่าเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน และมีความเคารพในกติกาของการปกครองแบบประชาธิปไตย

๒) ความไว้วางใจ เพื่อนมนุษย์และการมองโลกในแง่ดี กล่าวคือ เป็นผู้ที่มิทศนะและมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจเพื่อนมนุษย์ มีความเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่และสถาบันของทางราชการ สิ่งนี้นับว่ามีความจำเป็นต่อความสำเร็จของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอยู่ไม่น้อยเพราะการเมืองเป็นเรื่องของความร่วมมือร่วมใจกันและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานสถาบันทางการเมือง ประชาชนจะต้องเชื่อมั่นและศรัทธาว่าระบอบประชาธิปไตย จะช่วยแก้ปัญหาและภาวะวิกฤติต่าง ๆ ของสังคมได้ดีกว่าระบบการปกครองอื่น ๆ ต้องมีความเชื่อว่า มนุษย์สามารถปกครองตนเองได้

๓) มีความเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีและความเสมอภาค กล่าวคือ ต้องมีความเชื่อและยึดมั่นในคุณค่าในศักดิ์ศรีของบุคคล มีความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้อื่น และความเสมอภาคของมนุษย์ รวมทั้งรู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นทั้งในการพูดการเขียน การแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกอื่น ๆ แม้ว่าสิ่งนั้นจะขัดแย้งกับความคิดเห็นของตนก็ตาม คนที่มีจิตใจเป็นแบบ

ประชาธิปไตยจะต้องมีความอดกลั้นต่อความหลากหลายในพฤติกรรมผู้อื่น トラบไตที่บุคคลนั้นยังไม่ละเมิดศีลธรรมและเสรีภาพของผู้ใด

๔) ต้องเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง อาทิ มีการปฏิบัติตนในฐานะที่เป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยที่ดี ได้แก่ การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีความเชื่อมั่นอยู่เสมอว่าจะต้องไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายของรัฐบาล โดยเหตุสำคัญของการปฏิบัติ เช่นนั้นว่า เป็นประโยชน์ต่อสังคม รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมาย การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และการเสียภาษี เป็นต้น

๕) ต้องรู้จักการแสดงความคิดเห็นการแสดงออก รวมทั้งต้องรู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล และในทางสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการใช้อำนาจหน้าที่ และการปฏิบัติงานของทางราชการ กล่าวคือ ประชาชนต้องคอยตรวจสอบการใช้อำนาจของข้าราชการ และผู้มีอำนาจการเมืองอยู่เสมอ โดยการตรวจสอบคัดค้าน และเหนี่ยวรั้ง มิฉะนั้นอาจนำความหายนะมาสู่สังคมได้

๖) ในประการสุดท้าย จะต้องเป็นผู้ที่ไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ กล่าวคือ ในสังคมใดหากคนส่วนใหญ่มีจิตใจดังกล่าว ก็เป็นการยากที่จะทำให้ระบอบประชาธิปไตยประสบความสำเร็จลงได้ ผู้ที่มีจิตใจแบบเผด็จการนั้น คือ ผู้ที่มอบความรับผิดชอบในทุกสิ่งทุกอย่างให้กับผู้นำ ชอบการใช้อำนาจเด็ดขาด การอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้มีอำนาจ โดยปราศจากการโต้แย้ง หรือวิพากษ์วิจารณ์ ฯลฯ การนิยมนระบบเจ้าขุนมูลนาย การไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคล การไม่ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น ในการใช้สิทธิเสรีภาพของเขา และการยึดมั่นในค่านิยมแบบเดิมรวมทั้งการมีความคิดอ่านที่ตรงข้ามกับการมีจิตใจแบบประชาธิปไตย^{๔๕}

๒.๔ ทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตย

ทฤษฎีประชาธิปไตยเป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อพื้นฐานว่า การปกครองในระบบประชาธิปไตย คือ การปกครองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุด ประกอบด้วย อำนาจอธิบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ ซึ่งเป็นอำนาจของปวงชน ดังนั้นประชาธิปไตยจึงมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในด้านการจัดระเบียบการจัดการปกครองประเทศ และวิถีชีวิตในการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างยอมรับสิทธิ เสรีภาพ ความสำคัญและประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยอาศัยกระบวนการเลือกตั้ง โดยการเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์และใช้อำนาจทาง

^{๔๕} ทินพันธุ์ นาคะตะ, วิถีชีวิตไทยวัฒนธรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่, (กรุงเทพมหานคร : สหายบล็อกและการพิมพ์, ๒๕๔๖), หน้า ๑๕๗-๒๐๔.

การเมืองแทน ซึ่งหมายถึง ความสามารถที่จะกำหนดและบังคับใช้สิทธิและหน้าที่ได้อย่างถูกต้องชอบธรรม ตามอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่ประกอบด้วยหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

- ๑) หลักที่ถือว่าประชาชนเป็นแหล่งที่เกิดและเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ
- ๒) หลักการในการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ๓) การใช้หลักเหตุผล
- ๔) หลักการปกครองโดยเสียงข้างมากโดยไม่ละเมิดสิทธิของฝ่ายข้างน้อย
- ๕) กฎหมายหรือหลักนิติธรรม
- ๖) หลักความเสมอภาค^{๕๐}

มองเตสกีเออ (Montesquieu) กล่าวว่า “ธรรมชาติหรือโครงสร้างของสาธารณรัฐประชาธิปไตย ก็คือ อำนาจอธิปไตยอยู่ที่องค์คณะประชาชน ผู้ซึ่งในบางแง่ก็เป็นองค์อธิปัตย์ ในอีกบางแง่ก็เป็นผู้ได้ปกครอง องค์คณะประชาชนเป็นองค์อธิปัตย์เมื่อเขาลงคะแนนเสียง ซึ่งก็เป็นเจตจำนงของเขาเอง เจตจำนงขององค์อธิปัตย์ก็คือ ตัวอธิปัตย์นั่นเอง ประชาชนผู้ได้ปกครองเมื่อเขาต้องเคารพเชื่อฟังผู้ปกครองซึ่งเขาเองเป็นผู้แต่งตั้ง”^{๕๑}

ยัง ยาร์ค รูสโซ (Jean Jacques Rousseau) กล่าวว่า “ระบอบการปกครองที่ชอบธรรมมีอยู่ระบอบเดียวเท่านั้น คือ ระบอบที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (La souverainete democratique) ระบอบการปกครองอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบกษัตริย์ ระบอบชนาธิปไตย หรือ คณาธิปไตย ไม่อาจเป็นการปกครองที่ชอบธรรมได้”

โกวิทย์ วงศ์สุวรรณ ได้เสนอลักษณะสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยไว้ ๔ ประการ ดังนี้

- ๑) ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยคือการที่ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ
- ๒) ประชาชนทุกคนในรัฐมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันตามกฎหมาย ตลอดจนมีสิทธิเสรีภาพในขอบเขตของกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน
- ๓) การดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐนั้น ถือเอาเสียงข้างมากเป็นเครื่องตัดสิน แต่ในเวลาเดียวกันเสียงส่วนน้อย หรือคนส่วนน้อยในรัฐจะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมาย เพื่อป้องกันมิให้ประชาชนส่วนใหญ่กดขี่ข่มเหงอย่างผิดทำนองคลองธรรม

^{๕๐}จรรยา สุภาพ, ระบบการเมืองเปรียบเทียบ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๓๕), หน้า ๕๓.

^{๕๑}พงศ์เพ็ญ ศกุนตาทักษ์, ทฤษฎีการเมืองยุคใหม่, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๖), หน้า ๖๕.

๔) กระบวนการประชาธิปไตย คือ วิธีการปกครองซึ่งได้รับความยินยอมพร้อมใจของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งแสดงออกในรูปของการเลือกตั้ง การอภิปราย การออกเสียงประชามติ การเสนอร่างกฎหมายของประชาชน เป็นต้น^{๕๒}

จอห์น เจ. คลาร์ก (John J. Clarke) อ้างใน โกวิทย์ พวงงาม ให้นิยามระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นการปกครองแบบหนึ่งที่อำนาจทางการเมืองนั้นในที่สุดนั้นอยู่ที่ประชาชน ในรัฐประชาธิปไตยพหุนิยมสมัยใหม่ตามปกติอำนาจจะถูกกลุ่มหรือสถาบันต่าง ๆ นำไปใช้ในระบบปฏิสัมพันธ์อันซับซ้อน ซึ่งจะเกี่ยวโยงถึงการประนีประนอมหรือต่อรองในกระบวนการตัดสินใจอุดมการณ์ของประชาธิปไตย รวมถึงแนวคิดเหล่านี้ คือ

๑) ปึงเจกชนนิยม ซึ่งยึดหลักว่าหน้าที่หลักของรัฐ คือ การทำให้เอกชนแต่ละคนได้บรรลุศักยภาพแห่งการพัฒนาที่สูงสุด

๒) เสรีภาพ ซึ่งอนุญาตให้บุคคลทุกคนมีปริมาณเสรีภาพมากที่สุดที่ไม่ขัดต่อความมีระเบียบเรียบร้อยของสังคม

๓) ความเสมอภาค ซึ่งถือว่าทุกคนถูกพระเจ้าสร้างขึ้นมาให้เท่าเทียมกัน มีสิทธิและโอกาสต่าง ๆ เสมอกัน

๔) ภราดรภาพ ซึ่งอธิบายว่าเอกชนจะไม่ใช้เสรีภาพไปในทางที่ผิด แต่จะร่วมมือกันเพื่อสร้างสังคมที่ดีพร้อม^{๕๓}

เอ็ดเวิร์ด ซี สมิธ และอาโนลด์ ซัคเคอร์ (Edwar C. Smith and Arnold Zurcher) อ้างใน โกวิทย์ พวงงาม ได้อธิบายเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยว่า ตั้งบนฐานความคิดเรื่องความเสมอภาค มีสถาบันที่กำประกันความเสมอภาค การเลือกตั้งสม่ำเสมอ เสรีภาพต่าง ๆ สิทธิของคนข้างน้อย ความเสมอภาคในโอกาส ศักดิ์ศรีของมนุษย์ การให้อภัยแก่ผู้ใด การมีโอกาสได้รับบริการของรัฐ และสังคมเท่าเทียมกัน ส่วนความเสมอภาคในระบอบประชาธิปไตยมีความหมายกว้างไกลถึงความเสมอภาคในทางเศรษฐกิจ รวมทั้ง โอกาสได้รับการศึกษาขั้นต่ำของพลเมืองทั้งปวงและโอกาสศึกษาขั้นสูงของผู้ที่มีความสามารถจะเรียนได้^{๕๔}

^{๕๒} โกวิทย์ วงศ์สุวรรณ, หลักรัฐศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๗๓.

^{๕๓} โกวิทย์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมติใหม่ในอนาคต, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๕.

^{๕๔} เรื่องเดียวกัน.

ดังนั้น การดำเนินชีวิตของประชาชนที่มีการยอมรับสิทธิและเสรีภาพ ความสำคัญของ
ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน โดยมีเหตุผลเป็นเครื่องนำทางเพื่อความผาสุกร่วมกัน ทั้งนี้
เพื่อต้องการให้บุคคลมีเสรีภาพในการปกครองตนเอง มีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การเป็น
เจ้าของทรัพย์สิน การศึกษาการสัมพันธิตัดต่อระหว่างกัน การเลือกนับถือศาสนา และการใช้ชีวิต
ตามความพอใจของตนเอง

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล

๒.๕.๑ ประวัติความเป็นมาของเทศบาล

แนวคิดจากการจัดการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยมีขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงปฏิรูประเบียบวิธีการบริหารราชการแผ่นดินที่ปฏิบัติอยู่เดิม
เสียใหม่ เพื่อให้ทันกับนานาอารยประเทศ นอกจากนี้ทรงมีพระราชดำริที่จะให้ประชาชนพลเมือง ได้
เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองประเทศอีกด้วย เพื่อให้เป็นไปตามทัศนคติใหม่ของระบบการ
ปกครองแบบตะวันตกอันเป็นผลสืบเนื่องจากการที่พระองค์ได้เสด็จทอดพระเนตรกิจการต่าง ๆ ใน
ทวีปยุโรป ได้ทรงพระราชดำริให้ทดลองการปกครองฝึกฝนรูปสุขาภิบาลขึ้นในกรุงเทพฯ ก่อนเมื่อ
พ.ศ. ๒๔๔๐ (ร.ศ. ๑๒๔) พระองค์ทรงจัดตั้งสุขาภิบาลตำบลท่าลอม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ซึ่งถือว่าเป็น
เป็นการปกครองท้องถิ่น ในหัวเมืองแห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งผลของการจัดสุขาภิบาลที่ทำลอมเป็น
ประโยชน์แก่ราชการจนมีการขยายการตั้งสุขาภิบาลออกไปในท้องถิ่นต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นและถือว่าสุขาภิบาล
เหล่านี้คือ สถาบันปกครองท้องถิ่นอันเป็นที่มาของการปกครองรูปเทศบาลในปัจจุบัน^{๕๕}

๒.๕.๒ แนวคิดเกี่ยวกับเทศบาล

ประเภทของเทศบาล โครงสร้างเทศบาลและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลและส่วนราชการของ
เทศบาล จะได้นำเสนอแยกเป็น ๓ ประเด็น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

๑. ประเภทของเทศบาล

ชวงศ์ ฉายะบุตร กล่าวว่า กฎหมายได้กำหนดให้จัดตั้งเทศบาลขึ้นได้ ๓ ประเภท คือ เทศบาล
ตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑.๑ เทศบาลตำบล กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลตำบลไว้
อย่างกว้าง ๆ ดังนี้

^{๕๕}ชวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
กรมการปกครอง, ๒๕๓๕), หน้า ๑๒๓.

- ๑) มีรายได้อาจจริงโดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมาตั้งแต่ ๑๒ ล้านบาทขึ้นไป
- ๒) มีประชากรตั้งแต่ ๗,๐๐๐ คนขึ้นไป
- ๓) ความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ ๑,๕๐๐ คน/ตารางกิโลเมตรขึ้นไป
- ๔) ได้รับความเห็นชอบจากรายชุกรในท้องถิ่นนั้น

๑.๒ เทศบาลเมือง มีหลักเกณฑ์การจัดตั้งดังนี้

๑) ท้องที่ที่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดทุกแห่งให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่ประกอบ

๒) ส่วนท้องที่ที่มีใช้เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังนี้

๒.๑ เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป

๒.๒ รายชุกรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คน/ตารางกิโลเมตร

๒.๓ มีรายได้อาจการปฏิบัติหน้าที่อื่นต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดให้

๒.๔ มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

๑.๓ เทศบาลนคร มีหลักเกณฑ์การจัดตั้งดังนี้

๑) เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป

๒) รายชุกรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า ๓,๐๐๐ คน/ตารางกิโลเมตร

๓) มีรายได้อาจการปฏิบัติหน้าที่อื่นต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดให้

๔) มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง^{๔๖}

๒.๕.๓ โครงสร้างของเทศบาล

ผู้วิจัยมุ่งที่จะกล่าวถึง ความหมาย การจัดตั้ง ประเภทของเทศบาล ดังนี้

๑. ความหมายของเทศบาล เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปที่ตั้งขึ้นเป็นรูปแบบแรกภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในเขตที่มี ความเจริญก้าวหน้ามาก เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่ในเขตเมืองซึ่งมีลักษณะปัญหาแตกต่างไปจากพื้นที่ชนบท เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องที่อยู่อาศัย และเรื่องสิ่งปฏิกูล เป็นต้น

๒. การจัดตั้งเทศบาล เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนครได้ โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และให้เทศบาลเป็นทรวงเมือง

^{๔๖}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๒-๕๓.

๓. ประเภทของเทศบาล มี ๓ ประเภท ได้แก่เทศบาลตำบลซึ่งเป็นเทศบาลที่เล็กที่สุดถัดมาเป็นเทศบาลเมือง และใหญ่ที่สุด คือ เทศบาลนคร

๑) เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลการจัดตั้งเทศบาลตำบลไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องของจำนวนประชากร ความหนาแน่น หรือรายได้แต่ประการใด

๒) เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามกฎหมาย

๓) เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ คนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอสมควรแก่การที่จะปฏิบัติอันต้องทำตามกฎหมาย โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลเทศบาลเมืองเทศบาลนครประกอบด้วย สภาเทศบาล และ นายกเทศมนตรี

๒.๕.๔ สภาเทศบาล

สภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.) ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามจำนวนดังนี้

สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิก ๑๒ คน

สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิก ๑๘ คน

สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิก ๒๔ คน

-สมาชิกเทศบาลอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

-สภาเทศบาลมีประธานสภา ๑ คน : รองประธานสภา ๑ คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาล ตามมติของสภาเทศบาล : คำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาเทศบาล

-ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ ๔ สมัย ๆ ละไม่เกิน ๓๐ วัน หากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของเทศบาล สามารถขอเปิดประชุมวิสามัญและสมัยประชุมวิสามัญกำหนดไม่เกิน ๑๕ วัน

เรื่องสภาเทศบาล ผู้วิจัยมุ่งที่จะกล่าวถึง สภาเทศบาล อำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล การยุบสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี อำนาจนายกเทศมนตรี การพ้นตำแหน่งนายกเทศมนตรี อำนาจหน้าที่ของเทศบาล พนักงานเทศบาล หน้าที่ของประชาชนในเขตเทศบาล การควบคุมดูแลเทศบาล ดังนี้

๑. อำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล

๑) เลือกประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาล เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้ง หรือมีมติให้ประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาล พ้นจากตำแหน่ง

๒) เลือกสมาชิกสภาเทศบาลตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาลและเลือกตั้งบุคคลเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล

๓) รับทราบนโยบายของนายกรัฐมนตรี ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่และรับทราบรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่นายกเทศมนตรีได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาล เป็นประจำทุกปี

๔) อนุมัติร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนา ๓ ปี ของเทศบาล

๕) ให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติเทศบาล : ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของเทศบาล

๖) ในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรี หรือรองนายกเทศมนตรี : เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่มีการลงมติ

๗) ในกรณีกิจการอื่นใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของเทศบาลหรือประชาชนในท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ หรือนายกเทศมนตรีสามารถเสนอต่อประธานสภาเทศบาลเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติได้ และประกาศให้ประชาชนทราบ : ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติ: การออกเสียงประชามตินี้ให้มีผลเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่สภาเทศบาลหรือนายกเทศมนตรีในเรื่องนั้น

๒. การยุบสภาเทศบาล

อายุของสภาเทศบาลมีกำหนดคราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่สภาเทศบาลอาจถูกยุบเมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

๑) สภาเทศบาลไม่สามารถจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลครบตามจำนวนแล้ว

๒) สภาเทศบาลไม่สามารถเลือกประธานสภาเทศบาลได้ ในการประชุมสภาเทศบาลครั้งแรก

๓) สภาเทศบาลไม่พิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการและคณะกรรมการหรือประธานกรรมการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งเพื่อหาข้อยุติให้พิจารณาเสร็จเรียบร้อย และได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ แล้ว ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่สภาเทศบาลได้รับร่างข้อบัญญัตินั้นจากนายกเทศมนตรี หรือสภาเทศบาลมีมติไม่เห็นชอบให้ตราข้อบัญญัตินั้น

๔) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด เพราะถูกราชการผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลถอดถอน ตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๕) เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลหรือประโยชน์ของประเทศเป็น
ส่วนรวม

๓. นายกเทศมนตรี

๑) เทศบาลมีนายกเทศมนตรี ๑ คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น : ดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน ๒ วาระไม่ได้ : เมื่อได้ดำรงตำแหน่ง ๒ วาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้น ๔ ปี นับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

๒) นายกเทศมนตรีสามารถแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ตามเกณฑ์ ดังนี้

เทศบาลตำบลไม่เกิน ๒ คน เทศบาลเมืองไม่เกิน ๓ คน เทศบาลนครไม่เกิน ๔ คน

๓) นายกเทศมนตรีสามารถแต่งตั้งเลขานุการและที่ปรึกษานายกเทศมนตรี ซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาล ได้จำนวนรวมกัน สำหรับเทศบาลตำบลไม่เกิน ๒ คน : เทศบาลเมืองไม่เกิน ๓ คน : เทศบาลนครไม่เกิน ๕ คน

๔. อำนาจหน้าที่นายกเทศมนตรี

๑) ก่อนเข้ารับหน้าที่ นายกเทศมนตรีต้องแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล โดยไม่มีการลงมติ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำหนังสือแจ้งต่อทางเจ้าหน้าที่สภาเทศบาล ทุกคน และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาล เป็นประจำทุกปี

๒) มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา ๔๘ เศรศ ของพระราชบัญญัติเทศบาล ดังนี้

(๑) มีนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย

(๒) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรีและที่ปรึกษานายกเทศมนตรี

(๔) วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาล เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๕) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น

๓) ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาล

๔) เป็นผู้เสนอร่างเทศบัญญัติ

๕) เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาในการปฏิบัติหน้าที่

๖) มีสิทธิเข้าประชุมสภาเทศบาล และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความ
 คิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

๗) ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาเทศบาลให้ทันท่วงทีมิได้ นายกเทศมนตรีอาจ
 ออกเทศบัญญัติชั่วคราวได้ เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด และเมื่อได้ประกาศไว้โดย
 เปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้วก็ใช้บังคับได้

๘) กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานสภาเทศบาลหรือสภาเทศบาล
 ถูกยุบเพราะไม่สามารถจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันประกาศผลการ
 เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลครบตามจำนวนแล้ว หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภา
 เทศบาลได้ หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์
 สำคัญของราชการหรือราษฎร นายกเทศมนตรีจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้

๙) เมื่อพ้น ๑ ปี นับแต่วันประกาศยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร
 แล้วให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตาม
 กฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่หรือกฎหมายอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง : เทศบาล
 ตำบลที่ยังคงมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบลหรือสารวัตรกำนันอยู่ ให้
 นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของบุคคลดังกล่าวตามที่กำหนดใน
 กฎกระทรวง

๖. อำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 ถึงฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๔๖

๑. มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

เทศบาลตำบล มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ ดังนี้

- (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (๒) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (๓) รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ
- (๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (๕) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (๖) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (๗) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (๘) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๙) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

เทศบาลเมือง มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ ดังนี้

- (๑) กิจการตามที่กฎหมายระบุให้เทศบาลตำบลต้องกระทำ
- (๒) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (๓) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
- (๕) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (๖) ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
- (๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๘) ให้มีการดำเนินการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

เทศบาลนคร มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ ดังนี้

- (๑) กิจการตามกฎหมายระบุให้เทศบาลตำบลและเทศบาลเมืองต้องกระทำ
- (๒) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๓) กิจการอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (๔) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร และสถานบริการอื่น
- (๕) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- (๖) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (๗) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
- (๘) การส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว

๒. มีหน้าที่อาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

เทศบาลตำบล มีหน้าที่ที่อาจกระทำได้ ดังนี้

- (๑) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (๒) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (๓) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๔) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (๕) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๖) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๘) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

เทศบาลเมือง มีหน้าที่ที่อาจกระทำได้ ดังนี้

- (๑) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๒) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (๓) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๔) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๕) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
- (๖) ให้มีการสาธารณสุข
- (๗) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (๘) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
- (๙) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษาและพลศึกษา
- (๑๐) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๑) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
- (๑๒) เทศพาณิชย์

เทศบาลนคร มีหน้าที่ที่อาจกระทำได้เช่นเดียวกับเทศบาลเมือง

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

๑. เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณสุขเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ
- (๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
- (๔) การสาธารณสุขโรคและการก่อสร้างอื่นๆ
- (๕) การสาธารณสุข
- (๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (๗) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๙) การจัดการศึกษา
- (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
- (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

- (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การส่งเสริมกีฬา
- (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
- (๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย และ
สาธารณสุขสถานอื่น ๆ
- (๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม
- (๒๕) การผังเมือง
- (๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (๒๘) การควบคุมอาหาร
- (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (๓๑) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนด
- (๓๒) อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตาม ข้อ ๑. ต้องดำเนินการตาม “แผนปฏิบัติการกำหนด
ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”
- (๓๓) การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล และ
ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึง
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัด
จ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

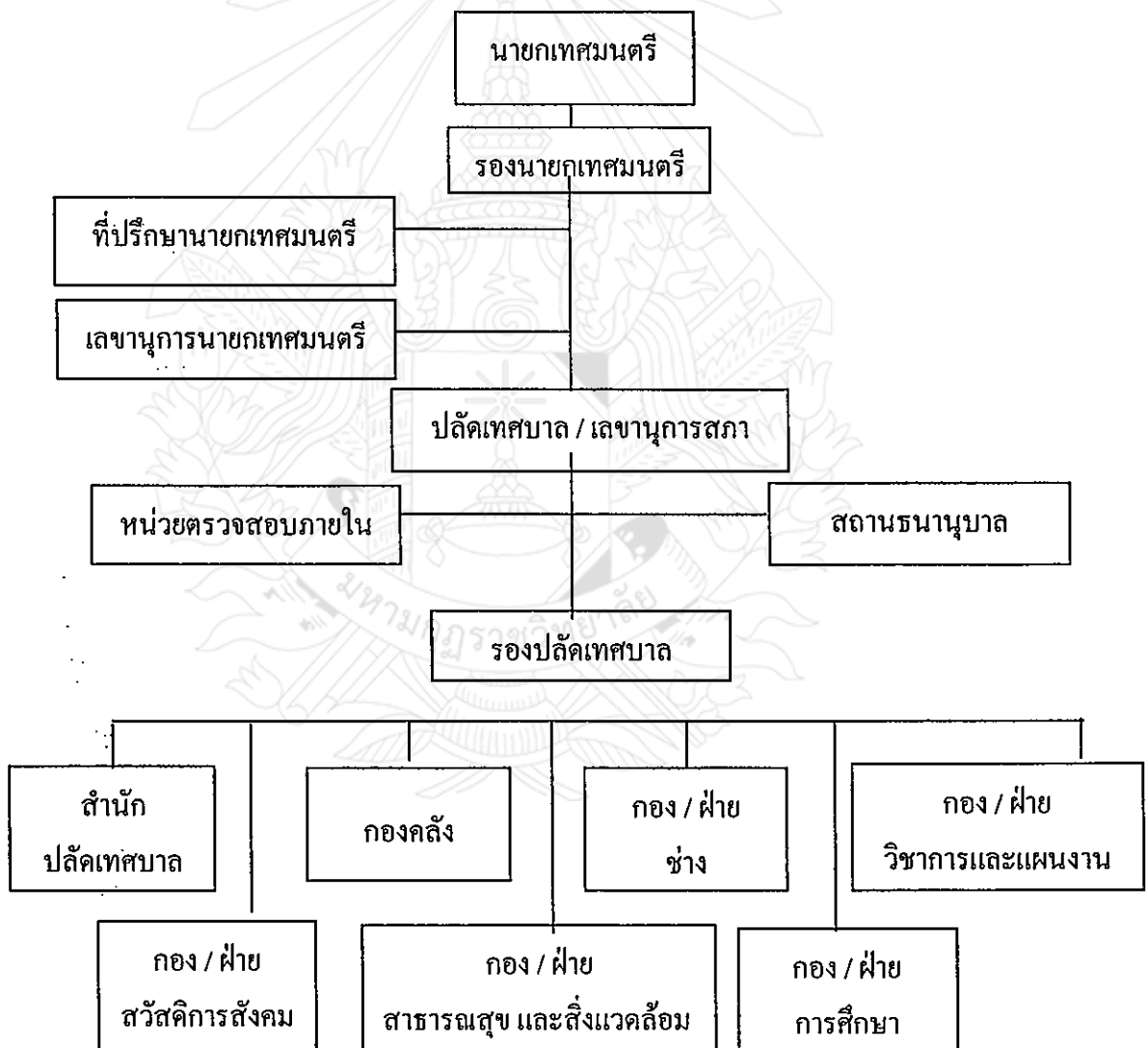
๖. พนักงานเทศบาล

นายกเทศมนตรีเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลและเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาล และลูกจ้างเทศบาล มีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาลรองจากนายกเทศมนตรีและรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่มิถุหมายกำหนดหรือตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย เทศบาลแบ่งส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

(๑) สำนักปลัดเทศบาล

(๒) ส่วนราชการอื่นประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

มีโครงสร้างการแบ่งหน่วยการบริหารโดยทั่วไป ดังนี้

แผนภูมิที่ ๒.๓ โครงสร้างการแบ่งหน่วยการบริหารโดยทั่วไป

๘. การควบคุมดูแลเทศบาล

๑) การควบคุมดูแลเทศบาลให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้น ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ให้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาลและตรวจสอบกิจการเรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้

๒) การสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรี

เมื่อนายอำเภอ ในกรณีแห่งเทศบาลตำบลในอำเภอ นั้น หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีแห่งเทศบาลเมืองและเทศบาลนครเห็นว่า นายกเทศมนตรี หรือรองนายกเทศมนตรีผู้ใดปฏิบัติภารกิจของเทศบาลไปในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการและนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีนั้นไว้ก่อนได้แล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรีบรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบภายในกำหนด ๑๕ วัน

๓) การสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่ง

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่เทศบาล หรือแก่ราชการ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่งก็ได้ คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

๔) การยุบสภาเทศบาล

เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อยุบสภาเทศบาลก็ได้

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือกรณีอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจยุบสภาเทศบาลและให้แสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย

๕) เมื่อเห็นจำเป็น

ที่จะให้เทศบาลใดอยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงมหาดไทยโดยตรง ก็ให้ทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา : เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้ว บรรดาอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดอื่นเกี่ยวกับเทศบาลนั้น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย^{๔๗}

สรุปได้ว่า การบริหารงานของเทศบาล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีบุคคลมีขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบมากมายปลายประการ โดยให้ประชาชนเลือกผู้แทนของตนเองเข้ามาบริหารงานของเทศบาล เรียกว่า “สมาชิกสภาเทศบาล” ซึ่งเป็นองค์การทางการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญที่จะมีส่วนต่อการสร้างเสริมความมั่นคงแห่งชาติ และสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาจะเป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองอันสำคัญในการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเป็นต้น

๒.๖ สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

สภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ตั้งอยู่ตำบลบึง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ผู้วิจัยมุ่งที่จะกล่าวถึงสภาพทั่วไป ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการเมืองการบริหาร ดังนี้

๑. สภาพทั่วไป

๑.๑ ลักษณะที่ตั้ง

เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ตั้งอยู่ตำบลบึง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ เดิมเป็นสุขาภิบาล อยู่ในอำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดใหม่ ให้อำเภออำนาจเจริญ เป็นจังหวัดอำนาจเจริญ ด้วยผลของกฎหมายดังกล่าว จึงมีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ขึ้นเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๘ มีพื้นที่ครอบคลุมตำบลบึง บางส่วน จำนวน ๓๒ ชุมชน รวมพื้นที่ ๓๘ ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขต ดังนี้

อาณาเขต

ทิศเหนือ	จดสะพานห้วยชัน	ตำบลโนนหนามแท่ง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
ทิศใต้	จดสะพานห้วยไร่	ตำบลไก่อ้า อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
ทิศตะวันออก	จดสะพานคอนหวาย	ตำบลห้วยไร่ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ

^{๔๗} บัญญัติ พุ่มพันธ์, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ของเรา, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๖๗.

ทิศตะวันตก จดสะพานหัวขนาค ตำบลโนนโพธิ์ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ

๑.๒ ประชากร

เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๒๖,๑๗๕ คน เป็นประชากรชาย ๑๒,๗๗๒ คน ประชากรหญิง ๑๓,๔๐๓ คน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๑๗,๑๔๔ คน เป็นชาย ๘,๒๑๕ คน เป็นหญิง ๘,๙๐๕ คน

๒. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๒.๑ การคมนาคมการจราจร

ภายในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ประกอบด้วยถนน จำนวน ๑๒๑ สาย รวมความยาว ได้ ๗๘ กิโลเมตร โดยแยกเป็นถนนสายหลัก สายรอง ดังนี้

๑) ถนนสายหลัก ๓	สาย	ความยาว	๕	กิโลเมตร
๒) ถนนสายรอง ๕๕	สาย	ความยาว	๔๕	กิโลเมตร
๓) ซอย ๕๒	ซอย	ความยาว	๔๕	กิโลเมตร

๒.๒ การประปา

- ๑) จำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปามีจำนวนทั้งสิ้น ๘,๐๒๕ ครัวเรือน
- ๒) หน่วยงานเจ้าของกิจการประปา คือ การประปาส่วนภูมิภาค จังหวัดอำนาจเจริญ
- ๓) ผลิตน้ำประปาได้วันละ ๑๐,๕๖๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน ปริมาณการใช้น้ำ ๔๐๐ ลิตร/คน/วัน พื้นที่บริการจ่ายน้ำ ๗ ตารางกิโลเมตร

๒.๓ ไฟฟ้า

ครัวเรือนที่มีการใช้ไฟฟ้า จำนวน ๕,๓๑๐ ครัวเรือน และมีไฟฟ้าใช้ครอบคลุมทั้ง ๓๐ ชุมชน ไฟฟ้าสาธารณะตามถนน ถนนสายหลักเมืองมีเกือบครบทุกสายเว้นแต่ถนนสายรอง และตามแยกซอย ซึ่งยังขาดแคลนอีกหลายจุด

๓. ด้านเศรษฐกิจ

๓.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และปลูกผักสวนครัวอื่น ๆ โดยมีย่านชุมชนหนาแน่น อยู่ตรงบริเวณสี่แยกไฟแดง ถนนอรุณประเสริฐ กับถนนชยางกูร เป็นย่านธุรกิจการค้า ค้าปลีก ค้าส่ง ตลาดสด โรงแรม ธนาคาร รายได้ต่อหัวของประชากร ๒๕,๔๗๔ บาท / คน

๔. ด้านสังคม

๔.๑ ชุมชน

ชุมชนจำนวน ๓๐ ชุมชน จำนวนบ้าน ๕,๕๕๐ หลังคา จำนวนประชากร ๒๖,๑๗๕ คน

๔.๒ ศาสนา

๑) ผู้นำถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๘๘.๔๘ ของประชากรทั้งหมดในเขตเทศบาล โดยมีวัด จำนวน ๑๑ วัด

๒) ผู้นำถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๐.๕๑ ของประชากรทั้งหมดในเขตเทศบาล โดยมีโบสถ์คริสต์ จำนวน ๓ แห่ง

๓) ผู้นำถือศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ ๐.๐๑ ของประชากรทั้งหมดในเขตเทศบาล

๔.๓ วัฒนธรรม

ประเพณีท้องถิ่นสำคัญ คือ ประเพณีฮีตสิบสอง คองสิบสี่ ซึ่งยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา เช่น งานบุญข้าวจี งานบุญเดือนสิบสอง ฯลฯ

๔.๔ การศึกษา

๑) โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ มี	๘	โรงเรียน
๒) โรงเรียนสังกัดเทศบาล	๑	โรงเรียน
๓) โรงเรียนเอกชน	๒	โรงเรียน

๔.๕ กีฬานันทนาการ / พักผ่อน

๑) สนามกีฬา	๑๒ แห่ง	๔) สวนสาธารณะ	๔ แห่ง
๒) สนามบาสเก็ตบอล	๘ แห่ง	๕) ห้องสมุดประชาชน	๒ แห่ง
๓) สนามตะกร้อ	๓๐ แห่ง	๖) สนามเด็กเล่น	๑๔ แห่ง

๔.๖ สาธารณสุข

- ๑) โรงพยาบาลในเขตพื้นที่ จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาลอำนาจเจริญ
- ๒) ศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน ๓ แห่ง
- ๓) บุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานบริการทุกแห่ง ทุกสังกัด

๔.๗ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑) สถิติเพลิงไหม้ในรอบปี	๒	ครั้ง
๒) รถยนต์ดับเพลิง จำนวน	๔	ครั้ง
๓) พนักงานดับเพลิง	๒๑	ครั้ง
๔) อาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๓๗๒	คน

๕. ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๕.๑ ภูมิอากาศ

- ๑) อุณหภูมิสูงสุด ๔๒ องศาเซลเซียส   ต่ำสุด ๑๔ องศาเซลเซียส
- ๒) ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๗๘๒.๘ ลูกบาศก์มิลลิเมตร

๕.๒ แหล่งน้ำ

- ๑) อ่างเก็บน้ำ ๒ แห่ง คือ อ่างเก็บน้ำพุทธอุทยาน และอ่างเก็บน้ำร่องน้ำชัน
- ๒) คลอง ห้วย ๔ แห่ง คือ ห้วยปลาแดก ห้วยกุดสะคุ ห้วยกอก ห้วยชัน

๕.๓ น้ำเสีย

- ๑) ปริมาณน้ำเสีย ประมาณ ๘,๓๘๓ ลบ.ม./วัน
- ๒) โรงงานบำบัดน้ำเสีย ได้รับงบประมาณแล้ว และกำลังค่า BOD. เฉลี่ย ๑๘ มิลลิกรัม/ลิตร กำลังค่า BOD. ออกจากระบบ ๘.๓๐ มิลลิกรัม/ลิตร

๕.๔ ขยะ

- ๑) ปริมาณขยะ ๒๕ ตัน / วัน
  - ๒) รถยนต์ที่ใช้ในการเก็บขยะ ๘ คัน
  - ๓) ขยะที่เก็บได้ประมาณ ๒๕ ตัน/วัน โดยกำจัดขยะด้วยวิธีฝังกลบ
  - ๔) สถานที่กำจัดขยะ ๕๘ ไร่ ตั้งอยู่ที่ ดงสิญ ตำบลไถ่คำ อ.เมืองอำนาจเจริญ
  - ๕) รถเข็นเพื่อเก็บขนขยะมูลฝอย ๓๑ คัน
  - ๖) ถังรองรับขยะมูลฝอย ๔๘๕ ใบ
  - ๗) พนักงานเก็บ ขน และกวาดขยะมูลฝอย ๖๐ คน
๖. ด้านการเมืองการบริหาร

๖.๑ โครงสร้างและอัตรากำลัง

โครงสร้างเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ เป็นเทศบาลขนาดกลาง ตามกำหนดชั้นของเทศบาลมีนายกเทศมนตรี ๑ คน รองนายกเทศมนตรี ๓ คน ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี ๑ คน เลขานุการนายกเทศมนตรี ๑ คน สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน ๑๘ คน โดยมีปลัดเทศบาล เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของพนักงาน การแบ่งส่วนการบริหารงานของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ประกอบด้วย

- สำนักปลัดเทศบาล	- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- กองวิชาการและแผนงาน	- กองการศึกษา
- กองคลัง	- กองสวัสดิการสังคม
- กองช่าง	

๖.๒ การดำเนินกิจการพาณิชย์

เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ มีสถานธนาอนุบาล ๑ แห่ง คือ สถานธนาอนุบาล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ตั้งอยู่ที่ตำบลบึง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

๖.๓ บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการเมืองการบริหาร

เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการเมืองการบริหารได้อย่างกว้างขวาง ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ อันได้แก่ การรับรู้ข่าวสารของทางเทศบาล การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล การมีส่วนร่วมในด้านกิจการการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

๖.๔ การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ได้ดำเนินการวางแผนและป้องกันบรรเทาสาธารณภัย อันจะเกิดแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการ ป้องกัน ฟื้นฟู บูรณะความเสียหายอันเนื่องมาจากสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน ประสานงานระหว่างส่วนราชการ รับแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สามารถปฏิบัติงาน ได้ทุกโอกาส ทุกสถานการณ์^{๔๔}

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

อรินทร์ นิตเศรษฐ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของชาวชนบท : กรณีศึกษาประชาชนในอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ที่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง ไม่มีผลต่อการมีความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแต่อย่างใด^{๔๕}

ประสงค์ วงศ์ฟูพาน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับชั้น ปวส. : กรณีศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีการติดตามข่าวสารทางการเมืองทางสื่อ โทรทัศน์ และเคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่กำหนด คำนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ กับทัศนคติทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของนักศึกษาระดับชั้น ปวส. โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่ มีนัยสำคัญ

^{๔๔}เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ, “แผนพัฒนาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ (พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๗)”, อำนาจเจริญ : กองวิชาการเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ, ๒๕๕๓, (อัดสำเนา).

^{๔๕}อรินทร์ นิตเศรษฐ์, “ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของชาวชนบท”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๔๘, ๘๔ หน้า.

ทางสถิติ ส่วนเพศ อายุ การนับถือศาสนา ภูมิฐานะ ที่พักอาศัย การเข้าร่วมกิจกรรม การติดตามข่าวสาร
ทางการเมือง และการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด^{๖๐}

อภิวัฒน์ เจริญทัศน์ ได้วิจัย ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น
ในเขตเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร พบว่า

๑) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองพิจิตร
จังหวัดพิจิตร โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความคิดเห็นด้านการบริหารการเมืองท้องถิ่น รองลงมาคือ ด้านการเลือกตั้งผู้นำ
ทางการเมืองท้องถิ่น และด้านการกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น ตามลำดับ

๒) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และการศึกษาต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยรวมทั้ง
๓ ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น
ในเขตเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง
พิจิตร จังหวัดพิจิตร ได้แก่ ต้องการมีส่วนร่วมในการรับฟังและการแสดงออกความคิดเห็นทางการเมือง
ท้องถิ่นให้มากขึ้น ต้องการให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญทางการเมืองและมีส่วนร่วม
กิจกรรมทางการเมือง นักการเมืองที่ไม่หวังผลประโยชน์ทางการเมืองแต่มุ่งประโยชน์สุขแก่
ประชาชน อยากให้การเลือกตั้งปราศจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียงหรืออาชญากรรมเพื่อให้ได้คะแนน
และอยากให้ผู้สมัครลงเลือกตั้งมีความรู้ความสามารถทางการเมืองและเป็นไปตามกฎหมายการ
เลือกตั้ง^{๖๑}

ก้องเกียรติ สุขเจริญ ได้วิจัย ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น
ในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนา
การเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเลือกตั้ง

^{๖๐} ประสงค์ วงศ์ฟูพาน, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับชั้น ปวส. : กรณีศึกษา
โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๔๘, ๑๒๗ หน้า.

^{๖๑} อภิวัฒน์ เจริญทัศน์, “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ใน
เขตเทศบาลเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๘, ๘๐ หน้า.

ผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น รองลงมาคือ ด้านการบริหารการเมืองท้องถิ่น และด้านภารกิจกรม
ทางการเมืองท้องถิ่น ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง
นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ของประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า
ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นใน
เขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มี
ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง
นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ต้องการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ต้องการ
ได้ร่วมในการส่งเสริมการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ต้องการมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการ
บริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น และได้ร่วมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
ทางการเมืองท้องถิ่น^{๖๒}

สถิระ เพ็ชรฐู ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐานเทศบาลนครเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงราย
มีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลเชียงรายอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมประชุม การมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วน
ร่วมประสานงาน การมีส่วนร่วมประเมินผล ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ ยกเว้นการมีส่วน
ร่วมรับผลประโยชน์ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วน
ร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลนครเชียงราย ได้แก่ ปัจจัยเพศ
การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพการสมรส และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาล ปัจจัยที่ไม่มี
ผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลนครเชียงราย ได้แก่
ปัจจัยด้านอายุ^{๖๓}

^{๖๒} ก้องเกียรติ สุขเจริญ, “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ใน
เขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์), ๒๕๕๕, ๕๑ หน้า.

^{๖๓} สถิระ เพ็ชรฐู, “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาล
นครเชียงราย”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้า
หลวง), ๒๕๕๖, ๕๕ หน้า.

อภรณ์ วัชร ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบึงตะเคียน อำเภอเมือง ฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า “ประชาชนในเขตตำบลวังตะเคียนมีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีส่วนร่วมอยู่ใน ระดับปานกลาง คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการประเมินผล ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลวัง ตะเคียน คือสนใจในงานพัฒนาท้องถิ่น ความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ระดับ ความดีในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล และบริการสาธารณะประ โยชน์ที่ ประชาชนได้รับ”^{๒๔}

สุรศักดิ์ วัฒนาคูมชัย “ศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูในเขต ภาคเหนือตอนบน พบว่า นักศึกษาจำแนกเพศ ชั้นปีที่ศึกษาและอาชีพบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์ กับความภาคภูมิใจของชาติ และความภาคภูมิใจในสถาบันการเมือง ความมีสมรรถนะทางการเมือง แบบไฟร์ฟ้า มีความสัมพันธ์กับชั้นปีที่ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ แต่เพศและอาชีพของบิดา มารดาไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะทางการเมืองแบบไฟร์ฟ้า”^{๒๕}

วงษ์ เลิศไพศาล “ศึกษาวัฒนธรรมการเมือง : ศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็น ของนิสิตปีสุดท้ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อฐานะและบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า นิสิตนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พอสมควรแต่ไม่สูงนัก (ซึ่งผู้วิจัยได้อ้างว่ายึดรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นหลัก) ส่วนความ กระตือรือร้นในทางการเมืองก็เช่นกัน คือสนใจข่าวสารทางการเมืองน้อยกว่าข่าวสารประเภทอื่น”^{๒๖}

^{๒๔} อภรณ์ วัชร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบล: ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบางตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา”, วิทยานิพนธ์รัฐ ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๕, ๑๖๘ หน้า.

^{๒๕} สุรศักดิ์ วัฒนาคูมชัย, “วัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูในเขตภาคเหนือ ตอนบน”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๐, ๕๐ หน้า.

^{๒๖} วงษ์ เลิศไพศาล, “วัฒนธรรมการเมือง : ศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของ นิสิตปีสุดท้ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อฐานะและบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๑๑, ๑๗๐ หน้า.

ชาญวุฒิ ไชยรักษา ได้ศึกษา ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลนครพิษณุโลก พบว่า กระแสในเรื่องของธรรมาภิบาล (Good Governance) ทำให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น ต้องมีความตระหนักมากขึ้นในเรื่องของการบริหารและการให้บริการสาธารณะ แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะเรื่อง ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลนครพิษณุโลก ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีประวัติการจัดตั้งมากกว่า ๑๐ ปี เป็นเทศบาลที่มีความตระหนักเป็นอย่างยิ่งต่อเรื่องการบริหารงาน ที่โปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการการปกครองท้องถิ่น^{๖๓}

กานต์ กล้าตลุมบอน ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะนักรการเมืองท้องถิ่นในความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๖๕ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๕ ปี จบการศึกษาระดับ ปวช./ปวส. ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน และอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครสวรรค์มาเป็นระยะเวลา มากกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักรการเมืองท้องถิ่นในความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์ พบว่า คุณลักษณะของนักรการเมืองท้องถิ่นในความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์ ในภาพรวมทั้ง ๖ ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านสมรรถนะ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านสถานการณ์ ด้านความสำเร็จ และด้านสถานภาพตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คุณลักษณะของนักรการเมืองท้องถิ่นในความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครสวรรค์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครสวรรค์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่คาดหวังของนักรการเมืองไม่แตกต่างกัน^{๖๔}

^{๖๓}ชาญวุฒิ ไชยรักษา, “ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาลนครพิษณุโลก”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร), ๒๕๔๘, ๑๔๗ หน้า.

^{๖๔}กานต์ กล้าตลุมบอน, “คุณลักษณะนักรการเมืองท้องถิ่นในความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๗, ๑๒๕ หน้า .

เสน่ห์ สุรินทร์ ได้ศึกษา ความรู้และความเข้าใจของประชาชนในแขวงเมืองรายเทศบาลนคร เชียงใหม่ต่อระบบการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐^{๖๕}

ชาญวุฒิ ไชยรัชชา ได้ศึกษา ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลนครพิษณุโลก พบว่า กระแสในเรื่องของธรรมาภิบาล (Good Governance) ทำให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น ต้องมีความตระหนักมากขึ้นในเรื่องของการบริหารและการให้บริการสาธารณะ แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะเรื่อง ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลนครพิษณุโลก ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีประวัติการจัดตั้งมากกว่า ๗๐ ปี เป็นเทศบาลที่มีความตระหนักเป็นอย่างยิ่งต่อเรื่องการบริหารงาน ที่โปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการการปกครองท้องถิ่น^{๖๖}

พจนานถ คาคีวี ได้ศึกษา การดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับสูง บุคลากรที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี มีผลกับการดำเนินงานโดยรวม ไม่แตกต่างกันบุคลากรที่มีตำแหน่งเป็นคณะเทศมนตรี และพนักงานเทศบาล มีผลการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน^{๖๗}

วิรัช ฤกษ์จันทร์ ได้ศึกษา องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อขีดความสามารถในการบริหารงานของสภาตำบลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบตำแหน่งหน้าที่ ความรู้ความสามารถระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง การมีส่วนร่วมในการบริหาร และฐานะของสภาตำบล มีอิทธิพลต่อขีดความสามารถ ในการบริหารงานพัฒนานอกจากนี้คณะกรรมการ มีความรู้ น้อย ใน

^{๖๕}เสน่ห์ สุรินทร์, “ความรู้และความเข้าใจของประชาชนในแขวงเมืองรายเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อระบบการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๔, ๑๕๖ หน้า

^{๖๖}ชาญวุฒิ ไชยรัชชา, “ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาลนครพิษณุโลก”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร), ๒๕๔๘, ๑๕๗ หน้า

^{๖๗}พจนานถ คาคีวี, “การดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่ในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๖, ๒๔๕ หน้า

การจัดทำแผนและโครงการและงบประมาณที่สภาตำบลได้รับแต่ละปี มีอิทธิพลน้อยมากต่อขีดความสามารถในการบริหารงาน พัฒนาของสภาตำบล^๒

จิริฐภักย์ อินแก้ว ได้ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๔๐-๕๐ ปี สถานภาพสมรสแล้ว มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่ไม่มีสถานภาพทางสังคมหรือไม่มีตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลตำบลแม่ริม กิจกรรมที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมที่ประชาชนเห็นด้วยมากที่สุด คือ ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้นและต้องการความรู้ในการประกอบอาชีพ

จากผลการวิจัยบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วม เป็นสภาพทางสังคมและอายุ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ไม่มีความสัมพันธ์แต่อย่างใด ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การสร้างงานในหมู่บ้าน การอบรมพัฒนาจิต โครงสร้างการบริหารหมู่บ้าน กฎของหมู่บ้าน สาธารณูปโภค และการคมนาคม การศึกษามุ่งไปที่ปัจจัยมนุษย์ เพราะเป็นผู้กระทำให้อำนาจสิ่งแวดล้อมมีสภาพที่พร้อมจะก่อเกิดการพัฒนามตามอุดมการณ์แผ่นดินธรรมแผ่นดินทองให้ดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่องด้วยการพึ่งตนเองของชุมชน การศึกษาการดำเนินงานต่อปัจจัยที่อยู่ในพวกเดียวกันจะกระทำไปพร้อมกัน ดังนั้น ปัจจัยสิ่งแวดล้อม คือ การศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของชาวบ้านต่อปัจจัยสิ่งแวดล้อม^๓

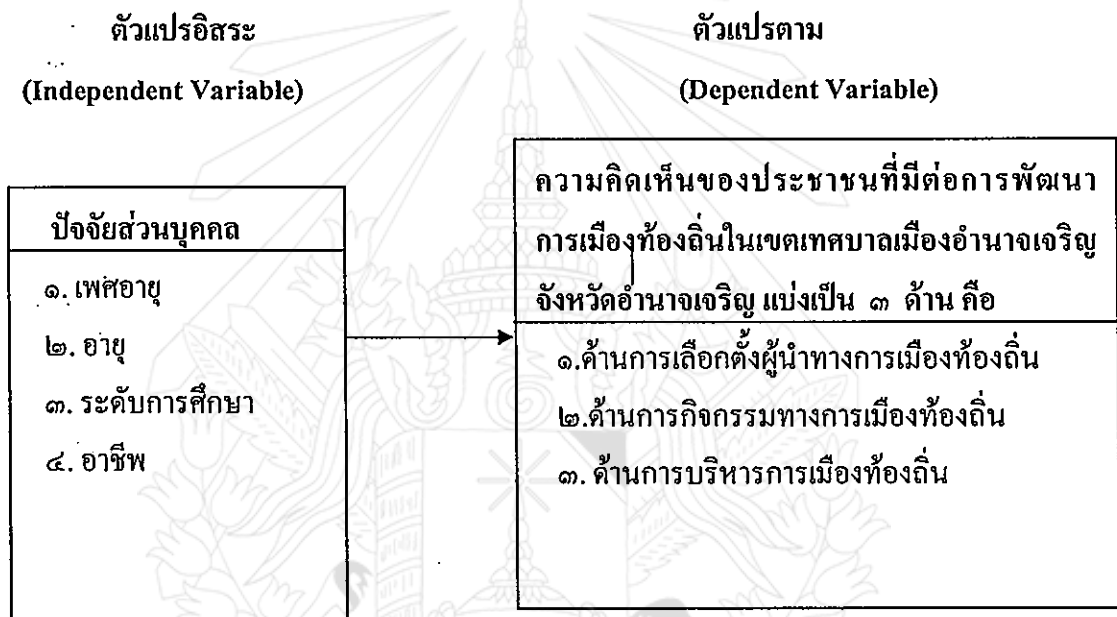
จากการนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อการทำการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก เพราะเป็นแนวทางในการหาข้อมูลในส่วนที่คล้ายกันแต่แตกต่างกันในท้องที่ทำการวิจัย และอีกประการหนึ่งได้เติมเต็มในส่วนที่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้เปิดช่องทางไว้ให้ ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้และความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้ อีกทั้งได้เป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

^๒“วิรัช ungskะจันทร์, “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อขีดความสามารถในการบริหารงานของสภาตำบลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๓๐, ๑๕๔ หน้า.

^๓“จิริฐภักย์ อินแก้ว, “บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลแม่ริม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย), ๒๕๔๘, ๕๕ หน้า.

๒.๘ กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ มากำหนดเป็นกรอบแนวคิด โดยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญในด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นและ ด้านการบริหารการเมืองท้องถิ่น^{๓๔} ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ ๒.๔ แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

^{๓๔} ศักดิ์ชัย ตั้งตระกูล, แผนพัฒนาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ, อ่างแก้ว, หน้า ๓๔ - ๓๘.

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ” ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
- ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ พ.ศ. ๒๕๕๓ และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ทั้งหมด ๘,๕๘๒ คน

๓.๑.๒ ๒ กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณของทาโร ยามานะ (Taro Yamane)^๑ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ๓๘๒ คน

---

^๑สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๔), หน้า ๑๒๓.

๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จากจำนวนประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๘,๕๘๒ คน แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)^๒ แบ่งออกเป็น ๑๑ ชั้น โดยใช้ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ เป็นตัวแบ่งชั้นภูมิ มีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

๑) นำประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๘,๕๘๒ คน ไปหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ดังนี้

สูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ กำหนดให้ e = ๐.๐๕

แทนค่า

$$n = \frac{8,582}{1 + 8,582(0.05)^2}$$

$$= 382.18$$

$$= 382$$

ดังนั้น จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ ๓๘๒ คน

๒) นำมาหาอัตราส่วนของประชากร (Proportional to Size) เพื่อหากกลุ่มตัวอย่างแยก แต่ละชั้นตามสูตรนี้^๓

$$n_o = \frac{N_i}{N} \times n$$

n_o = จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้น

^๒ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์, ระเบียบวิธีวิจัย : เอกสารตำราหลัก ประกอบการเรียนการสอน วิชาการระเบียบวิธีวิจัยเชิงบูรณาการ, (กรุงเทพมหานคร : เอ็ดดิงเปอร์เน็ท, ๒๕๕๐), หน้า ๑๘๐.

^๓กัลยา วานิชย์บัญชา, สถิติสำหรับงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘), หน้า ๑๕.

- N_i = จำนวนประชากรแต่ละชั้น
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทุกชั้น
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด

จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
๑.	รุ่งอรุณ	๑๖๓	$\frac{๑๖๓(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๗.๒๕ = ๗$
๒.	๒๐ พัฒนา	๑๘๐	$\frac{๑๘๐(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๘.๐๑ = ๘$
๓.	พุทธอุทธยาน	๒๑๑	$\frac{๒๑๑(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๙.๓๘ = ๙$
๔.	ศาลเจ้าปู่	๒๕๐	$\frac{๒๕๐(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๑.๑๒ = ๑๑$
๕.	ศรีมงคล	๒๘๐	$\frac{๒๘๐(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๒.๔๖ = ๑๒$
๖.	ทุ่งสว่าง	๒๓๗	$\frac{๒๓๗(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๐.๕๔ = ๑๑$
๗.	มิ่งเมืองพัฒนา	๒๖๓	$\frac{๒๖๓(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๑.๗๐ = ๑๒$
๘.	เทพมงคลเหนือ	๒๘๘	$\frac{๒๘๘(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๒.๘๖ = ๑๓$
๙.	อรุณประเสริฐ	๓๐๐	$\frac{๓๐๐(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๓.๓๕ = ๑๓$

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

๑๐.	คองหวายธรรมรักษ์	๒๒๑	$\frac{๒๒๑(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๙.๘๓ = ๑๐$
๑๑.	เทศบาล ๑๕	๒๑๗	$\frac{๒๑๗(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๙.๖๕ = ๑๐$
๑๒.	เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ	๓๕๑	$\frac{๓๕๑(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๕.๖๒ = ๑๖$
๑๓.	วิจิตรศิลป์	๒๐๐	$\frac{๒๐๐(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๘.๙๐ = ๙$
๑๔.	หลักเมืองพัฒนา	๓๔๗	$\frac{๓๔๗(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๕.๔๔ = ๑๕$
๑๕.	เทพมงคลใต้	๒๙๗	$\frac{๒๙๗(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๓.๒๑ = ๑๓$
๑๖.	โคกจ๊กจัน	๒๖๙	$\frac{๒๖๙(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๑.๙๗ = ๑๒$
๑๗.	ชัยมงคล	๒๓๓	$\frac{๒๓๓(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๐.๓๗ = ๑๐$
๑๘.	คองหวายธรรมรักษ์ ๑	๒๘๖	$\frac{๒๘๖(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๒.๗๓ = ๑๓$
๑๙.	สุขสำราญเหนือ	๓๐๕	$\frac{๓๐๕(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๓.๕๗ = ๑๔$
๒๐.	คองแดงพัฒนา	๒๔๑	$\frac{๒๔๑(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๐.๗๒ = ๑๑$
๒๑.	ยางเหนือ	๒๗๓	$\frac{๒๗๓(๓๘๒)}{๘,๕๘๒} = ๑๒.๑๕ = ๑๒$

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

๒๒.	แสนสวาสดี ๒	๒๘๗	$\frac{๒๘๗(๓๘๒) = ๑๒.๗๗}{๘,๕๘๒} = ๑๓$
๒๓.	บุงพัฒนา	๓๐๑	$\frac{๓๐๑(๓๘๒) = ๑๓.๓๕}{๘,๕๘๒} = ๑๓$
๒๔.	คองหวายธรรมรักษ์	๓๑๗	$\frac{๓๑๗(๓๘๒) = ๑๔.๑๑}{๘,๕๘๒} = ๑๔$
๒๕.	แสนสวาสดีพัฒนา	๒๓๗	$\frac{๒๓๗(๓๘๒) = ๑๐.๕๔}{๘,๕๘๒} = ๑๑$
๒๖.	ยางพัฒนา	๒๘๔	$\frac{๒๘๔(๓๘๒) = ๑๒.๖๑}{๘,๕๘๒} = ๑๓$
๒๗.	โนนจาน	๒๘๐	$\frac{๒๘๐(๓๘๒) = ๑๒.๖๔}{๘,๕๘๒} = ๑๓$
๒๘.	รุ่งอรุณ ๒	๒๕๔	$\frac{๒๕๔(๓๘๒) = ๑๑.๓๓}{๘,๕๘๒} = ๑๑$
๒๙.	เศรษฐกิจพัฒนา	๓๒๕	$\frac{๓๒๕(๓๘๒) = ๑๔.๖๔}{๘,๕๘๒} = ๑๕$
๓๐.	อ่างใหญ่	๒๕๑	$\frac{๒๕๑(๓๘๒) = ๑๒.๕๕}{๘,๕๘๒} = ๑๓$
๓๑.	โนนใจดี	๒๕๕	$\frac{๒๕๕(๓๘๒) = ๑๓.๓๐}{๘,๕๘๒} = ๑๓$
๓๒.	แสนสวาสดี ๑	๒๕๐	$\frac{๒๕๐(๓๘๒) = ๑๒.๕๐}{๘,๕๘๒} = ๑๒$
รวม		๘,๕๘๒	๓๘๒

- ๓) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วนที่กำหนดไว้
 ๔) ทำการสุ่มแต่ละชั้นภูมิจนได้จำนวนครบตามที่กำหนดไว้

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างขึ้นจากการศึกษาการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้ทำการค้นคว้าศึกษาจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามในลักษณะแบบปลายปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ มีจำนวน ๓๐ ข้อ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น, ๒) ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น และ ๓) ด้านการบริหารการเมืองท้องถิ่น

ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน ๕ ระดับ โดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มาก ที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นตัวเลข และ ความหมาย คือ

๕	หมายถึง	มากที่สุด
๔	หมายถึง	มาก
๓	หมายถึง	ปานกลาง
๒	หมายถึง	น้อย
๑	หมายถึง	น้อยที่สุด

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดการวัดค่าตัวแปรจากเกณฑ์การคิดคะแนนจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จำนวน ๓๐ ข้อ โดยมีเฉพาะข้อความทางบวก (Positive) กำหนดคะแนนแบบ arbitrary weighting method โดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best) ดังนี้^๔

ระดับความพึงพอใจ	ช่วงค่าเฉลี่ย
มากที่สุด	๔.๕๐ - ๕.๐๐
มาก	๓.๕๐ - ๔.๔๙

^๔ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๔๒.

ปานกลาง	๒.๕๐ - ๓.๔๕
น้อย	๑.๕๐ - ๒.๔๕
น้อยที่สุด	๑.๐๐ - ๑.๔๕

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ มีจำนวน ๓ ข้อ

๓.๔ การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยได้มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

๓.๔.๑ ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งเป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๓.๔.๒ นำข้อมูลจากการศึกษามารวบรวม สรุปเพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของคำถาม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อเรื่องที่จะทำการวิจัย และมีลักษณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะสามารถตอบข้อเท็จจริงได้ นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด

๓.๔.๓ นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้คำถามมีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา สอดคล้องระหว่างข้อคำถามด้วยวิธีการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)^๔ เลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๕๐ ขึ้นไป จากคำถามทั้งหมด ๓๐ ข้อ ใช้ได้ทั้งหมด ๓๐ ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC = ๑.๐๐ ทุกข้อ

๓.๔.๔ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งเพื่อความเหมาะสมของภาษาและสำนวน โดยพบข้อผิดพลาดก็นำมาแก้ไขอีกครั้งหนึ่งตามคำแนะนำ

^๔ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ, เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา, (นครปฐม: ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๕), หน้า ๖๕.

๓.๔.๕ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยนี้คือ ในการวิจัยนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบุ่ง อำเภอมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๓๐ คน และนำผลมาวิเคราะห์ความถูกต้อง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)^๖

ผลการคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นมีค่าแอลฟาอยู่ในระดับ ๐.๘๔ ซึ่งเป็นค่าที่มีความเชื่อถืออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แสดงถึงความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

๓.๔.๖ นำผลจากการทดสอบแบบสอบถามและการหาค่าความน่าเชื่อถือกลับไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่งแล้วนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่แท้จริงที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำเครื่องมือ คือแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวางแผนและดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๓.๕.๑ ผู้วิจัยได้ทำหนังสือถึงมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ โสธร เพื่อให้ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล ถึงนายกเทศมนตรีเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๓.๕.๒ ผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้นำชุมชนทั้ง ๓๐ ชุมชน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

๓.๕.๓ ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน ๓๘๒ ชุดไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณเป็นหลัก เพื่อศึกษา ข้อมูลพื้นฐานและข้อเสนอแนะความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ จากประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๘๒ คน ด้วยวิธีการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งสังเกตคำตอบสภาพทั่วไปประกอบการพิจารณา และตรวจให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยกำหนด ค่าน้ำหนัก หรือคะแนนออกเป็น ๕ ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

^๖บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๕๑), หน้า ๘๘.

ระดับมากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น ๑
ระดับมาก	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น ๒
ระดับปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น ๓
ระดับน้อย	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น ๔
ระดับน้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น ๕ ^๖

๓.๕.๔ รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน ๓๘๒ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

๓.๖.๑ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๖.๒ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓.๖.๓ ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ กับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลสำหรับปัจจัยที่มีจำนวน ๒ กลุ่ม ได้แก่ เพศ ใช้ค่า t - test และสำหรับปัจจัยที่มีจำนวนมากกว่า ๒ กลุ่ม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) หรือค่า F - test โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Different)

๓.๖.๔ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ แล้วรวบรวมข้อมูลตามประเด็น โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำมาเรียบเรียงนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย

^๖เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๕.

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

๓.๗.๑ สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ คือ

- ๑) ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC)
- ๒) ค่าอำนาจจำแนก โดยวิเคราะห์สหสัมพันธ์รายข้อ (Item Total Correlation)
- ๓) ค่าความเชื่อมั่น โดยวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟา (Alpha Coefficient) ของกรอนบาค (Cronbach)

๓.๗.๒ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย มี ๒ ประเภท ดังนี้

๑) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

๒) สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t - test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Different)

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

๑) การหาค่าความตรงตามเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC)^๔

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

^๔ธีรศักดิ์ อุ๋นอารมณ์เลิศ, เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา, อ้างแล้ว, หน้า ๖๕.

๒) การหาค่าร้อยละ (Percentage)^๕

$$p = \frac{X \times 100}{N}$$

เมื่อ P = ค่าร้อยละ
 X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
 N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

๓) การหาค่าเฉลี่ย (Mean)^๖

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนชุดนั้น
 n = จำนวนของข้อมูล

๔) การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)^๗

$$\alpha = \frac{K}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 K = จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 $\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
 S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

^๕ณรงค์ โพธิ์พุดกษานันท์, ระเบียบวิธีวิจัย : เอกสารตำราหลัก ประกอบการเรียนการสอน
 วิชาการระเบียบวิธีวิจัยเชิงบูรณาการ, อ่างแก้ว, หน้า ๒๔๐.

^๖เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๔๓.

^๗บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, อ่างแก้ว, หน้า ๕๕.

๕) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)^{๑๒}

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

๖) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)^{๑๓}

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสต์ (t-test)

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

n_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

๗) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE-WAY ANOVA) หรือ F-test^{๑๔}

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

^{๑๒} ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐), หน้า ๕๓.

^{๑๓} นิภา เมธาวีชัย, วิทยการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓), หน้า ๒๓๘.

^{๑๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑๐.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ๓ ประการดังนี้คือ

๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ของประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน

๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ๓๘๒ คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถาม ที่รวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้มีลำดับขั้นตอนดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F - distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔.๒ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ศึกษานวนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ ๒ ศึกษาคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Different)

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ ๔.๑ - ๔.๔ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๒๖๘	๗๐.๑๖
หญิง	๑๑๔	๒๙.๘๔
รวม	๓๘๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น ๓๘๒ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๒๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๑๖ และเพศหญิง จำนวน ๑๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘๔

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๒๐ - ๓๐ ปี	๘๓	๒๑.๗๓
๓๑-๔๐ ปี	๑๐๕	๒๗.๔๖
๔๑-๕๐ ปี	๘๖	๒๕.๑๓
๕๑ ปีขึ้นไป	๘๘	๒๕.๖๕
รวม	๓๘๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น ๓๘๒ คน ส่วนมากมีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๑๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔๖ รองลงมา มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๖๕ มีอายุ ๔๑- ๕๐ ปี จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๓ และน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง ๒๐ - ๓๐ ปี จำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๗๓

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	๒๑๐	๕๔.๕๗
มัธยมศึกษา	๑๑๑	๒๕.๐๖
ปริญญาตรี	๔๖	๑๒.๐๔
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕	๓.๕๓
รวม	๓๘๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น ๓๘๒ คน ส่วนมากมีการศึกษาประถมศึกษา จำนวน ๒๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๕๗ รองลงมา มัธยมศึกษา จำนวน ๑๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๖ ปริญญาตรี จำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐๔ และน้อยที่สุด สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๓

ตารางที่ ๔.๔ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	๑๕๗	๕๑.๕๗
รับราชการ	๓๖	๙.๔๓
ธุรกิจส่วนตัว	๕๘	๑๕.๑๘
รับจ้างทั่วไป	๕๑	๒๓.๘๒
รวม	๓๐๒	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น ๓๐๒ คน ส่วนมากมีอาชีพเกษตรกร จำนวน ๑๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕๗ รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป จำนวน ๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘๒ ธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑๘ และรับราชการ จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๔๓

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

การศึกษาวិเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ๓ ด้าน คือ ๑) ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น, ๒) ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น และ ๓) ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอในรูปตารางประกอบบรรยาย ปราบกฎดังตารางที่ ๔.๕ - ๔.๘ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมและรายด้าน

ที่	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น	๓.๑๖	.๔๘	ปานกลาง
๒.	ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น	๓.๑๔	.๔๓	ปานกลาง
๓.	ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น	๓.๒๒	.๔๖	ปานกลาง
	รวม	๓.๑๗	.๔๕	ปานกลาง

(n=๓๘๒)

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น และด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๒.๕๓	.๕๕	ปานกลาง
๒.	ท่านได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๑๖	.๓๘	ปานกลาง
๓.	ท่านมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๘	.๔๕	ปานกลาง
๔.	ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๓๒	.๔๖	ปานกลาง
๕.	ท่านมีการรณรงค์ให้ประชาชนไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียงระดับใด	๓.๑๘	.๕๑	ปานกลาง
๖.	ท่านมีทัศนคติต่อการมีคุณธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๕	.๔๔	ปานกลาง
๗.	นักการเมืองไม่ควรเห็นแก่ตัวกับประชาชนระดับใด	๓.๒๒	.๔๒	ปานกลาง
๘.	ท่านได้เข้าร่วมในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๑๔	.๕๓	ปานกลาง
๙.	ท่านช่วยผู้หาเสียงเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๒.๘๖	.๕๓	ปานกลาง
๑๐.	ท่านให้การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่การเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๔	.๔๓	ปานกลาง
รวม		๓.๑๖	.๔๘	ปานกลาง

(n=๓๘๒)

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ ๔ ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด รองลงมา คือ ข้อที่ ๓ คือ ท่านมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๙ ท่านช่วยผู้หาเสียงเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่ต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๑๘	.๓๕	ปานกลาง
๒.	ท่านมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๐๖	.๔๕	ปานกลาง
๓.	ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๒.๕๑	.๔๗	ปานกลาง
๔.	ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๓๖	.๔๘	ปานกลาง
๕.	ท่านมีส่วนร่วมต่อระบบสังคมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๔	.๔๓	ปานกลาง
๖.	ท่านมีส่วนร่วมต่อวัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๑๕	.๓๕	ปานกลาง
๗.	ท่านมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๓	.๔๒	ปานกลาง
๘.	ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๐	.๔๐	ปานกลาง
๙.	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๕	.๔๕	ปานกลาง
๑๐.	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับ	๒.๗๕	.๕๐	ปานกลาง
รวม		๓.๑๔	.๔๓	ปานกลาง

(n = ๓๘๒)

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ ๔ คือ ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด รองลงมา คือ ข้อที่ ๙ คือ ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๑๐ คือ ท่านมีส่วนร่วมในการให้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับ

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑.	ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๐	.๔๐	ปานกลาง
๒.	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความสำคัญการบริหารงานทางการเมืองระดับใด	๓.๒๗	.๔๕	ปานกลาง
๓.	ท่านให้ความสำคัญการทำงานของนักรเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๐๘	.๕๐	ปานกลาง
๔.	ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๒	.๔๑	ปานกลาง
๕.	ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่บริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๒.๕๓	.๕๘	ปานกลาง
๖.	ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกรของเจ้าหน้าที่บริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๑	.๔๕	ปานกลาง
๗.	ท่านได้เข้าร่วมในการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๔๘	.๕๐	ปานกลาง
๘.	ท่านได้เข้าร่วมในการเสนอนโยบายการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๓	.๔๒	ปานกลาง
๙.	ท่านร่วมในการส่งเสริมการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๖	.๔๔	ปานกลาง
๑๐.	ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเอาใจใส่ในการบริหารงานของนักรเมืองท้องถิ่นระดับใด	๓.๒๗	.๔๕	ปานกลาง
รวม		๓.๒๒	.๔๖	ปานกลาง

(n = ๓๘๒)

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ ๗ คือ ท่านได้เข้าร่วมในการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมือง

ท้องถิ่นระดับใด รองลงมา คือ ข้อที่ ๑๐ คือ ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเอาใจใส่ในการบริหารงาน
ของนักการเมืองท้องถิ่นระดับใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อที่ ๕ คือ ท่านมีส่วนร่วมกับ
เจ้าหน้าที่บริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏดังตารางที่ ๔.๕ - ๔.๔๔ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๒๖๘	๓.๑๘	.๒๕	ปานกลาง
หญิง	๑๑๔	๓.๑๖	.๒๓	ปานกลาง
รวม	๓๘๒	๓.๑๗	.๒๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ ปรากฏว่า เพศชาย มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	๒๖๘	๓.๑๘	.๒๕	.๓๕	.๖๕
หญิง	๑๑๔	๓.๑๖	.๒๓		
รวม	๓๘๒	๓.๑๗	.๒๘		

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๒๖๘	๓.๑๕	.๒๕	ปานกลาง
หญิง	๑๑๔	๓.๑๘	.๓๓	ปานกลาง
รวม	๓๘๒	๓.๑๖	.๓๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ ปรากฏว่า เพศหญิง มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าเพศชาย

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมือง ท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	๒๖๘	๓.๑๕	.๒๕	-.๕๑	.๓๕
หญิง	๑๑๔	๓.๑๘	.๓๓		
รวม	๓๘๒	๓.๑๖	.๓๐		

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๒๖๘	๓.๑๕	.๒๘	ปานกลาง
หญิง	๑๑๔	๓.๑๓	.๒๘	ปานกลาง
รวม	๓๘๒	๓.๑๔	.๒๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ ปรากฏว่า เพศชาย มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	๒๖๘	๓.๑๕	.๒๘	.๖๓	.๕๒
หญิง	๑๑๔	๓.๑๓	.๒๘		
รวม	๓๘๒	๓.๑๔	.๒๘		

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	๒๖๘	๓.๒๓	.๓๖	ปานกลาง
หญิง	๑๑๔	๓.๑๘	.๓๐	ปานกลาง
รวม	๓๘๒	๓.๒๒	.๓๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ ปรากฏว่า เพศหญิง มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าเพศชาย

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	๒๖๘	๓.๒๓	.๓๖	๑.๒๓	.๒๐
หญิง	๑๑๔	๓.๑๘	.๓๐		
รวม	๓๘๒	๓.๒๒	.๓๓		

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๒๐ - ๓๐ ปี	๘๓	๓.๑๕	.๒๕	ปานกลาง
๓๑ - ๔๐ ปี	๑๐๕	๓.๑๗	.๒๗	ปานกลาง
๔๑ - ๕๐ ปี	๕๖	๓.๑๕	.๓๐	ปานกลาง
๕๑ ปีขึ้นไป	๕๘	๓.๑๘	.๒๗	ปานกลาง
รวม	๓๐๒	๓.๑๗	.๒๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มอายุ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มอายุ เรียงลำดับตามกลุ่มอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ประชาชนกลุ่มที่มีอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี รองลงมาคือ กลุ่มที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป กลุ่มที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี และกลุ่มที่มีอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๕.๖๒	๓	๑.๘๗	.๒๓	.๘๗
ภายในกลุ่ม	๓๐.๔๖	๓๗๘	๘.๐๕		
รวม	๓๖.๐๘	๓๘๑			

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๒๐ - ๓๐ ปี	๘๓	๓.๑๕	.๒๘	ปานกลาง
๓๑ - ๔๐ ปี	๑๐๕	๓.๑๓	.๒๕	ปานกลาง
๔๑ - ๕๐ ปี	๕๖	๓.๑๖	.๒๘	ปานกลาง
๕๑ ปีขึ้นไป	๕๘	๓.๑๕	.๓๔	ปานกลาง
รวม	๓๐๒	๓.๑๖	.๓๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มอายุ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มอายุ เรียงลำดับตามกลุ่มอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ประชาชนกลุ่มที่มีอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี รองลงมาคือ กลุ่มที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป กลุ่มที่มีอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี และกลุ่มที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๘	๓	๖.๒๕	.๖๕	.๕๕
ภายในกลุ่ม	๓๔.๑๕	๓๙๘	๘.๐๓		
รวม	๓๔.๓๓	๔๐๑			

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๒๐ - ๓๐ ปี	๘๓	๓.๑๓	.๒๘	ปานกลาง
๓๑ - ๔๐ ปี	๑๐๕	๓.๑๐	.๒๒	ปานกลาง
๔๑ - ๕๐ ปี	๘๖	๓.๒๐	.๓๓	ปานกลาง
๕๑ ปีขึ้นไป	๘๘	๓.๑๕	.๒๘	ปานกลาง
รวม	๓๖๒	๓.๑๔	.๒๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มอายุ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มอายุ เรียงลำดับตามกลุ่มอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ประชาชนกลุ่มที่มีอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี รองลงมาคือกลุ่มที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป กลุ่มที่มีอายุ ๒๐ - ๓๐ ปี และกลุ่มที่มีอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๕๑	๓	.๑๗	๒.๒๑	.๐๘
ภายในกลุ่ม	๒๕.๐๘	๓๕๘	๗.๖๕		
รวม	๒๕.๖๐๐	๓๖๑			

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๒๐ - ๓๐ ปี	๘๓	๓.๒๐	.๓๘	ปานกลาง
๓๑ - ๔๐ ปี	๑๐๕	๓.๒๖	.๓๖	ปานกลาง
๔๑ - ๕๐ ปี	๕๖	๓.๒๑	.๓๓	ปานกลาง
๕๑ ปีขึ้นไป	๕๘	๓.๑๕	.๓๑	ปานกลาง
รวม	๓๘๒	๓.๒๒	.๓๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มอายุ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มอายุ เรียงลำดับตามกลุ่มอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ประชาชนกลุ่มที่มีอายุ ๓๑-๔๐ปี รองลงมาคือกลุ่มที่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี กลุ่มที่มีอายุ ๒๐-๓๐ ปี และกลุ่มที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๒๖	๓	๘.๕๖	.๗๖	.๕๑
ภายในกลุ่ม	๔๔.๕๑	๓๗๘	.๑๑		
รวม	๔๔.๗๗	๓๘๑			

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๒๑๐	๓.๑๗	.๒๕	ปานกลาง
มัธยมศึกษา	๑๑๑	๓.๑๕	.๒๘	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๔๖	๓.๑๕	.๒๓	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕	๓.๑๔	.๓๗	ปานกลาง
รวม	๓๘๒	๓.๑๗	.๒๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มระดับการศึกษา เรียงลำดับตามกลุ่มระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๕.๕๐	๓	๓.๑๖	.๓๕	.๗๕
ภายในกลุ่ม	๓๐.๔๒	๓๗๘	๘.๐๔		
รวม	๓๕.๙๒	๓๘๑			

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมือง ท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๒๑๐	๓.๑๔	.๒๕	ปานกลาง
มัธยมศึกษา	๑๑๑	๓.๑๕	.๓๑	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๔๖	๓.๑๗	.๓๐	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕	๓.๑๑	.๒๕	ปานกลาง
รวม	๓๘๒	๓.๑๖	.๓๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มระดับการศึกษา เรียงลำดับตามกลุ่มระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ไปหาต่ำสุด ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๒๓	๓	๗.๕๐	.๘๗	.๔๕
ภายในกลุ่ม	๓๔.๑๐	๓๗๘	๘.๐๒		
รวม	๓๔.๓๓	๓๘๑			

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๒๑๐	๓.๑๓	.๒๗	ปานกลาง
มัธยมศึกษา	๑๑๑	๓.๒๐	.๓๑	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๔๖	๓.๑๐	.๑๖	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕	๓.๑๐	.๔๐	ปานกลาง
รวม	๓๘๒	๓.๑๔	.๒๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มระดับการศึกษา เรียงลำดับตามกลุ่มระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๕๐	๓	.๑๖	๒.๑๖	.๐๕
ภายในกลุ่ม	๒๕.๐๕	๓๗๘	๗.๖๕		
รวม	๒๕.๕๕	๓๘๑			

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๒๑๐	๓.๒๔	.๓๖	ปานกลาง
มัธยมศึกษา	๑๑๑	๓.๑๕	.๒๕	ปานกลาง
ปริญญาตรี	๔๖	๓.๑๘	.๒๖	ปานกลาง
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๕	๓.๑๕	.๔๔	ปานกลาง
รวม	๓๘๒	๓.๒๒	.๓๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา ปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มระดับการศึกษา เรียงลำดับตามกลุ่มระดับการศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๒๕	๓	๘.๕๖	.๖๒	.๕๓
ภายในกลุ่ม	๔๔.๕๒	๓๗๘	.๑๑		
รวม	๔๔.๗๗	๓๘๑			

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกรกรม	๑๕๗	๓.๑๗	.๒๘	ปานกลาง
รับราชการ	๓๖	๓.๓๒	.๓๕	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว	๕๘	๓.๐๕	๘.๖๐	ปานกลาง
รับจ้างทั่วไป	๕๑	๓.๑๘	.๒๕	ปานกลาง
รวม	๓๐๒	๓.๑๗	.๒๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มอาชีพปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มอาชีพเรียงลำดับตามกลุ่มอาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ กลุ่มอาชีพรับราชการ กลุ่มอาชีพรับจ้างทั่วไป กลุ่มอาชีพเกษตรกรกรม และกลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๗	๓	.๓๕	๕.๐๔	.๐๐*
ภายในกลุ่ม	๒๕.๓๔	๓๗๘	๗.๗๖		
รวม	๓๐.๕๑	๓๘๑			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๔ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Different)

ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่

อาชีพ		เกษตรกรรวม	รับราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้างทั่วไป
		$\bar{X} = ๓.๑๗$	$\bar{X} = ๓.๓๒$	$\bar{X} = ๓.๐๕$	$\bar{X} = ๓.๑๘$
เกษตรกรรวม	๓.๑๗	-	.๐๐๓*	.๐๕๕	.๘๒๓
รับราชการ	๓.๓๒		-	.๐๐๐*	.๐๑๐*
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๐๕			-	.๐๖๕
รับจ้างทั่วไป	๓.๑๘				-

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ พบว่าแตกต่างกัน ๓ คู่ ได้แก่ ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพเกษตรกร และกลุ่มที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกรรวม	๑๕๗	๓.๑๕	.๒๕	ปานกลาง
รับราชการ	๓๖	๓.๒๗	.๓๕	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว	๕๘	๓.๐๗	.๑๕	ปานกลาง
รับจ้างทั่วไป	๕๑	๓.๒๐	.๓๕	ปานกลาง
รวม	๓๘๒	๓.๑๖	.๓๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมือง

ท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มอาชีพปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มอาชีพ เรียงลำดับตามกลุ่มอาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ อาชีพรับราชการ อาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพเกษตรกรกรรม และอาชีพธุรกิจส่วนตัว ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๓	๓	.๓๖	๔.๐๘	.๐๐*
ภายในกลุ่ม	๓๓.๒๕	๓๗๘	๘.๗๕		
รวม	๓๔.๒๘	๓๘๑			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Different)

ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่

อาชีพ		เกษตรกรรวม	รับราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้างทั่วไป
		$\bar{X} = ๓.๑๕$	$\bar{X} = ๓.๒๗$	$\bar{X} = ๓.๐๗$	$\bar{X} = ๓.๒๐$
เกษตรกรรวม	๓.๑๕	-	.๐๑	.๑๐	.๑๖
รับราชการ	๓.๒๗		-	.๐๐*	.๑๕
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๐๗			-	.๐๑
รับจ้างทั่วไป	๓.๒๐				

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกัน ๑ คู่ ได้แก่ ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว นอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกร	๑๕๗	๓.๒๑	.๒๖	ปานกลาง
รับราชการ	๓๖	๓.๓๓	.๔๓	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว	๕๘	๓.๑๐	.๑๒	ปานกลาง
รับจ้างทั่วไป	๕๑	๓.๑๔	.๓๐	ปานกลาง
รวม	๓๐๒	๓.๑๔	.๒๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๙ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มอาชีพปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มอาชีพ เรียงลำดับตามกลุ่มอาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ อาชีพรับราชการ อาชีพเกษตรกร อาชีพรับจ้างทั่วไป และอาชีพธุรกิจส่วนตัว ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๖	๓	.๔๕	๖.๑๐	.๐๐*
ภายในกลุ่ม	๒๘.๒๓	๓๗๘	๗.๔๖		
รวม	๒๙.๕๙	๓๘๑			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Different)

ตารางที่ ๔.๔๑ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่

อาชีพ		เกษตรกรรวม	รับราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้างทั่วไป
		$\bar{X} = ๓.๒๑$	$\bar{X} = ๓.๓๓$	$\bar{X} = ๓.๑๐$	$\bar{X} = ๓.๑๔$
เกษตรกรรวม	๓.๒๑	-	.๑๐	.๕๕	.๖๑
รับราชการ	๓.๓๓		-	.๐๐*	.๒๓
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๑๐			-	.๓๖
รับจ้างทั่วไป	๓.๑๔				-

จากตารางที่ ๔.๔๑ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกัน ๑ คู่ ได้แก่ ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว นอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ ๔.๔๒. แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
เกษตรกรรวม	๑๕๗	๓.๒๔	.๓๗	ปานกลาง
รับราชการ	๓๖	๓.๓๖	.๔๓	ปานกลาง
ธุรกิจส่วนตัว	๕๘	๓.๑๐	.๑๑	ปานกลาง
รับจ้างทั่วไป	๕๑	๓.๑๕	.๓๒	ปานกลาง
รวม	๓๘๒	๓.๒๒	.๓๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๒ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามกลุ่มอาชีพปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่มอาชีพ เรียงลำดับตามกลุ่มอาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ อาชีพรับราชการ อาชีพเกษตรกรรวม อาชีพรับจ้างทั่วไป และอาชีพธุรกิจส่วนตัว ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔๓ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๐	๓	.๕๖	๔.๕๗	.๐๐*
ภายในกลุ่ม	๔๓.๐๘	๓๗๘	.๑๑		
รวม	๔๔.๗๘	๓๘๑			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๔๓ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ จึงทำการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Different)

ตารางที่ ๔.๔๔ แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่

อาชีพ		เกษตรกร	รับราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้างทั่วไป
		$\bar{X} = ๓.๒๔$	$\bar{X} = ๓.๓๖$	$\bar{X} = ๓.๑๐$	$\bar{X} = ๓.๑๕$
เกษตรกร	๓.๒๔	-	.๐๔	.๐๐๖*	.๒๗
รับราชการ	๓.๓๖		-	.๐๐*	.๐๑
ธุรกิจส่วนตัว	๓.๑๐			-	.๑๐
รับจ้างทั่วไป	๓.๑๕				-

จากตารางที่ ๔.๔๔ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกัน ๒ คู่ ได้แก่ ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว ประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากกว่าประชาชนกลุ่มที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว นอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้นำเสนอข้อเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความคิดเห็นอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ ๔.๔๕ - ๔.๔๗ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๔๕ แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	ต้องการให้ผู้สมัครลงเลือกตั้งมีความรู้ความสามารถทางการเมืองและ เป็นไปตามกฎหมายการเลือกตั้งเป็นอย่างดี	๖๓
๒.	ต้องการให้การเลือกตั้งปราศจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียงหรืออาชญากรรม เพื่อให้ได้คะแนน	๕๗
๓.	ต้องการนักการเมืองที่ไม่หวังผลประโยชน์ทางการเมืองแต่มุ่งประโยชน์สุข แก่ประชาชน	๓๕

จากตารางที่ ๔.๔๕ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น เรียงลำดับตามข้อที่มีความถี่สูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ต้องการนักการเมืองที่ไม่หวังผลประโยชน์ทางการเมืองแต่มุ่งประโยชน์สุขแก่ประชาชน อยากระบายสิทธิ์เลือกตั้งปราศจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียงหรืออาชญากรรมเพื่อให้ได้คะแนน และอยากให้ผู้สมัครลงเลือกตั้งมีความรู้ความสามารถทางการเมืองและเป็นไปตามกฎหมายการเลือกตั้งเป็นอย่างดี

ตารางที่ ๔.๔๖ แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น

ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	ต้องการมีส่วนร่วมในการรับฟังและการแสดงออกความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น	๕๔
๒.	ต้องการให้มีกิจกรรมการวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผลทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น	๓๔
๓.	ต้องการให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญทางการเมืองและมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง	๕

จากตารางที่ ๔.๔๖ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น เรียงลำดับตามข้อที่มีความถี่สูงสุดไปหาค่าสุดท้ายได้แก่ ต้องการมีส่วนร่วมในการรับฟังและการแสดงออกความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น ต้องการให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญทางการเมืองและมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง และต้องการให้มีกิจกรรมการวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผลทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ ๔.๔๗ แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น

ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑.	ต้องการให้มีความโปร่งใสในการทำงานและเปิดใจประกาศให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้	๗๑
๒.	ต้องการให้มีการตรวจสอบการทำงานได้ทุกขั้นตอน	๕๓
๓.	ต้องการให้เกิดความสามัคคีในองค์กรและประสานความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น	๓๕

จากตารางที่ ๔.๔๗ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นเรียงลำดับตามข้อที่มีความถี่สูงสุดไปหาค่าสุดท้ายได้แก่ ต้องการให้มีความโปร่งใสในการทำงานและเปิดใจประกาศให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ต้องการให้มีการตรวจสอบการทำงานได้ทุกขั้นตอนและต้องการให้เกิดความสามัคคีในองค์กรและประสานความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น

บทที่ ๕

บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ” มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ, ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ของประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ต่างกัน และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ๓๘๒ คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ จำนวน ๔ ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ มี ๓ ด้าน ได้แก่ ๒) ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น, ๒) ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น และ ๓) ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น จำนวน ๓๐ ข้อ ซึ่งลักษณะของแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) และตอนที่ ๓ เป็นข้อคำถามปลายเปิด จำนวน ๓ ข้อ เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ และเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๓๘๒ คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบ t-test และสำหรับการจำแนกตามอายุ การศึกษา และอาชีพ ใช้การทดสอบ F-test หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ต่อด้วยวิธีทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Different) และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๒๖ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๗๔ มีอายุ ๓๒ - ๔๐ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔๕ และมีการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๕๗

๕.๑.๒ ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาลำดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น และด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น ตามลำดับ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

๑) ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ ๔ ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๕ ท่านช่วยผู้หาเสียงเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด

๒) ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ ๔ คือ ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ ๑๐ คือ ท่านมีส่วนร่วมในการให้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด

๓) ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อที่ ๗ คือ ท่านได้เข้าร่วมในการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อที่ ๕ คือ ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่บริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด

๕.๑.๓ ตอนที่ ๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๑) เพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น และด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

๒) อายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ในด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น และด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

๓) ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัด

อำนาจเจริญ ในด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น และด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

๔) อาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ในด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น และด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

๕.๒.๔ ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญจังหวัดอำนาจเจริญเรียงลำดับตามข้อที่มีความถี่สูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ต้องการให้ความโปร่งใสในการทำงานและเปิดใจประกาศให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ต้องการให้ผู้สมัครลงเลือกตั้งมีความรู้ความสามารถทางการเมืองและเป็นไปตามกฎหมายการเลือกตั้งเป็นอย่างดี และต้องการให้การเลือกตั้งปราศจากการซื้อสิทธิ์ขายเสียงหรืออาณัติสัญญาเพื่อให้ได้คะแนน

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเรื่องการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรุตม์ เจตีย์ภัทรนาท ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งการศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในท้องถิ่น พบว่า ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในท้องถิ่นปานกลาง รูปแบบของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ประชาชนเข้าไปร่วมมากที่สุด คือ การเลือกตั้ง แต่ในรูปแบบการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ประชาชนเข้าไปร่วมมากที่สุด คือ การเลือกตั้ง แต่ในรูปแบบอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนของท้องถิ่น หรือการวางแผนขององค์กรท้องถิ่น, การชักชวนให้ผู้อื่นไปเลือกตั้งหรือไปลงคะแนน การร่วมในการรณรงค์หาเสียง พบว่าประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมระดับปานกลาง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับระดับปานกลาง คือ ด้านการบริหารงาน
 ทางการเมืองท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนเห็นด้วยกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นใน
 เขตเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ที่ต้องการให้มีการพัฒนาการบริหารงานทางการเมือง
 ท้องถิ่นให้มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมตรวจสอบ
 การทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และคณะผู้บริหารงานเทศบาล และร่วมกิจกรรมการพัฒนา
 ท้องถิ่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิรัช วกะจันทร์ ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อขีด
 ความสามารถในการบริหารงานของสภาตำบลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบ
 ตำแหน่งหน้าที่ ความรู้ความสามารถระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง การมีส่วนร่วมในการบริหาร
 และฐานะของสภาตำบลมีอิทธิพลต่อขีดความสามารถ ในการบริหารงานพัฒนานอกจากนี้
 คณะกรรมการ มีความรู้น้อย ในการจัดทำแผนและ โครงการและงบประมาณที่สภาตำบลได้รับแต่
 ละปี มีอิทธิพลน้อยมากต่อขีดความสามารถในการบริหารงาน พัฒนาของสภาตำบล ดังนั้นจึงทำให้
 ประชาชนเห็นด้วยกับการพัฒนาท้องถิ่นในเขตเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการ
 บริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้อง
 กับผลการวิจัยของ

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับระดับปานกลาง คือ ด้านการเลือกตั้งผู้นำ
 ทางการเมืองท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนเห็นด้วยกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขต
 เมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ที่ต้องมีการพัฒนาด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น
 เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นที่มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีวิสัยทัศน์ในการ
 บริหารงาน แต่ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับการ
 เลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นน้อยกว่าด้านอื่นๆและเห็นว่าผู้ที่จะสมัครเป็นผู้นำทางการเมือง
 ท้องถิ่นที่ดี ควรมีเป็นผู้ดูแลการทางการเมืองเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน
 เป็นผู้เสียสละต่อส่วนร่วม ดังนั้น ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นเกี่ยวกับการ
 เลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นน้อยกว่าด้านอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้
 ศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยทั่ว ๆ
 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับการ
 ไปใช้สิทธิการเลือกตั้งและการสนทนาทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ เช่น การเข้าร่วมในการรณรงค์
 หาเสียง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การสมัครรับเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์การ
 พบว่าอยู่ในระดับที่ต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญณวุฒิ ไชยรักษา ได้ศึกษา ความโปร่งใสและ
 การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลนครพิษณุโลก
 พบว่า กระแสในเรื่องของธรรมาภิบาล ทำให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น

ต้องมีความตระหนักมากขึ้นในเรื่องของการบริหารและการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะเรื่องของความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลนครพิษณุโลก ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีประวัติการจัดตั้งมากกว่า ๗๐ ปี เป็นเทศบาลที่มีความตระหนักเป็นอย่างยิ่งต่อเรื่องการบริหารงานที่โปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการการปกครองท้องถิ่น

และเมื่อแบ่งเป็นรายด้านในการอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

๑) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๑ คือ การเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการมีคุณธรรมของนักการเมืองท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงานในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสวต เวียนทอง ได้ศึกษาทัศนคติของประชาชนชาวเชียงใหม่ต่อการประเมินการกำหนดให้ “การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ พบว่า คนเชียงใหม่ร้อยละ ๘๗ เห็นควรกำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ และร้อยละ ๘๕.๗ เห็นว่าหากมีการกำหนดโทษ จะทำให้จำนวนผู้ไปออกเสียงเลือกตั้งเพิ่มมากขึ้น และอายุ อาชีพ รายได้ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการประเมินมาตรา ๖๘ แห่งรัฐธรรมนูญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ สุรินทร์ ได้ศึกษา ความรู้และความเข้าใจของประชาชนในแขวงเมืองรายเทศาบลนครเชียงใหม่ต่อระบบการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๕๐

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีคุณธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงานในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการมีคุณธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงานในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของ ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยทั่ว ๆ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับการไปใช้สิทธิการเลือกตั้งและการสนทนาทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ เช่น การเข้าร่วมในการรณรงค์หาเสียง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การสมัครรับเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์การพบว่าอยู่ในระดับที่ต่ำ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนต้องการนักการเมืองที่ไม่หวังผลประโยชน์ทางการเมืองแต่มุ่งประโยชน์สุขแก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสวต

เวียนทอง ได้ศึกษาทัศนคติของประชาชนชาวเชียงใหม่ต่อการกำหนดให้ “การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ พบว่า คนเชียงใหม่ร้อยละ ๘๗ เห็นควรกำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ และร้อยละ ๗๕.๗ เห็นว่าหากมีการกำหนดโทษ จะทำให้จำนวนผู้ไปออกเสียงเลือกตั้งเพิ่มมากขึ้น และอาชูอาชีพ รายได้ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเดินในมาตรา ๖๘ แห่งรัฐธรรมนูญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสน่ห์ สุรินทร์ ได้ศึกษา ความรู้และความเข้าใจของประชาชนในแขวงเมืองเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อระบบการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐

๒) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๒ คือ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการรับฟังและการแสดงออกความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่น มีกิจกรรมการวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผลทางการเมืองและมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยของ จิรศักดิ์ สีใจเจริญ ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูนพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดในการสร้างพื้นฐาน โดยการแสดงความคิดเห็นที่มีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม ละความพึงพอใจในกิจกรรมตลอดจนการมีส่วนร่วม การรับผิดชอบเป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนาด คาตวี ได้ศึกษา การดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี มีผลกับการดำเนินงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกันบุคลากรที่มีตำแหน่งเป็นคณะเทศมนตรี และพนักงานเทศบาล มีผลการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนร่วมกิจกรรมประชาคมการวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผลทางการเมืองท้องถิ่น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนาด คาตวี ได้ศึกษา การดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การดำเนินงานของเทศบาลตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี มีผลกับการดำเนินงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกันบุคลากรที่มีตำแหน่งเป็นคณะเทศมนตรี และพนักงานเทศบาล มีผลการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญทางการเมือง

และมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรัชศักดิ์ สีใจเจริญ ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูนพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดในโครงสร้างพื้นฐาน โดยการแสดงความคิดเห็นที่มีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่ม ละความพึงพอใจในกิจกรรม ตลอดจนการมีส่วนร่วม การรับผิดชอบเป็นต้น

๓) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๓ คือ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชน มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นและให้ความสำคัญการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่น โดยมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัชฎ์ คงจะจันทร์ ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อขีดความสามารถในการบริหารงานของสภาตำบลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รูปแบบตำแหน่งหน้าที่ ความรู้ความสามารถระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง การมีส่วนร่วมในการบริหาร และฐานะของสภาตำบลมีอิทธิพลต่อขีดความสามารถ ในการบริหารงานพัฒนาออกจากรณีคณะกรรมการ มีความรู้ น้อย ในการจัดทำแผนและโครงการและงบประมาณที่สภาตำบลได้รับแต่ละปี มีอิทธิพลน้อยมากต่อขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาของสภาตำบล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเกียรติ ฐิตฐาน ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาบริหารกรรมการในท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่า กรรมการมีอายุมาก มีการศึกษาสูง ผู้ได้รับการเลือกตั้งและกรรมการที่มีฐานะจะเข้าร่วมการบริหารงานมากกว่า ผู้มีอายุน้อย การศึกษาดำเนินไม่ได้รับการเลือกตั้ง และผู้มีฐานะต่ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ สุขสงค์ ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัด กาฬสินธุ์ พบว่า มีระดับประสิทธิผลปานกลางรวม ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ, ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม, ด้านการบำรุงรักษาทางบกและด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางเดิน ที่สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอย และบรรเทาสาธารณสุขและสอดคล้องกับงานวิจัยของอำพล ลมปลิว ได้ศึกษา ความสามารถของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารงานพัฒนาชุมชน จังหวัด เลย พบว่า ปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชน การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและความรู้ความเข้าใจ ในงานพัฒนาชุมชนมีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๕ ส่วนปัจจัยด้านระดับการศึกษา ประสิทธิภาพในการทำงาน และการได้รับการเตรียมการในการถ่ายโอนงานไม่มีความสัมพันธ์ แนวทางในการพัฒนาความสามารถของกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การ

ฝึกอบรม การสัมมนาการศึกษาดูงาน การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ การสนับสนุนงบประมาณ และบุคลากรเพิ่มเติม การกำหนดหลักสูตร การให้การศึกษาเป็นการเฉพาะ ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าควรส่งเสริมให้กรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน โดยเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนให้การสนับสนุนและส่งเสริม

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ให้ความสำคัญการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นและได้ร่วมในการส่งเสริมการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนมีความสามัคคีในการปฏิบัติงานในองค์กรและร่วมประสานความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรเกียรติ์ ฉืดฐาน ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาบริหารกรรมการในท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่า กรรมการมีอายุมาก มีการศึกษาสูง ผู้ได้รับการเลือกตั้งและกรรมการที่มีฐานะจะเข้าร่วมการบริหารงานมากกว่า ผู้มีอายุน้อย การศึกษาต่ำผู้ไม่ได้รับการเลือกตั้ง และผู้มีฐานะต่ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อ่ำพล ลมปลิว ได้ศึกษา ความสามารถของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานพัฒนาชุมชน จังหวัด เลย พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ในการพัฒนาชุมชน การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และความรู้ความเข้าใจ ในงานพัฒนาชุมชนมีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๕ ส่วนปัจจัยด้านระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และการได้รับการเตรียมการในการถ่ายโอนงานไม่มีความสัมพันธ์ แนวทางในการพัฒนาความสามารถของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การฝึกอบรม การสัมมนาการศึกษาดูงาน การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ การสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรเพิ่มเติม การกำหนดหลักสูตร การให้การศึกษาเป็นการเฉพาะ ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าควรส่งเสริมให้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประชาชนมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นและได้ร่วมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนต้องการให้มีความโปร่งใสในการทำงานและเปิดใจประกาศให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ สุขสงค์ ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัด กาฬสินธุ์ พบว่า มีระดับประสิทธิผลปานกลางรวม ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ, ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม, ด้านการบำรุงรักษาทาง

บกและด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางเดิน ที่สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอย และ
บรรเทาสาธารณสุข

๕.๒.๒ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมือง
ท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา
และอาชีพ พบว่า ประชากรที่มีเพศ การศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่น
โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก เพศ
การศึกษา อาชีพ ไม่มีผลต่อการมีความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ
จังหวัดอำนาจเจริญ เพราะประชากรที่มีเพศ การศึกษา และอาชีพส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมือง
จึงทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัย
ของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนโดยทั่ว ๆ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองในระดับการ ไปใช้สิทธิการเลือกตั้งและการสนทนาทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง
เช่น การเข้าร่วมในการรณรงค์หาเสียง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การสมัครรับเลือกตั้ง การเป็น
สมาชิกกลุ่มหรือองค์การพบว่าอยู่ในระดับที่ปานกลาง

แต่ประชากรที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นต่างกัน โดยรวม ๓ ด้าน แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ผลการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เพราะ ประชากรที่
มีอายุต่างกันมีประสบการณ์ทางการเมืองต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ
สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำพล ลมปลิว ได้ศึกษา ความสามารถของกรรมการบริหารองค์การบริหาร
ส่วนตำบลในการบริหารงานพัฒนาชุมชน จังหวัด เลย พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ในการพัฒนา
ชุมชน การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและความรู้ความเข้าใจ ในงานพัฒนาชุมชน
มีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
บริหารงานพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนปัจจัยด้านระดับการศึกษา
ประสบการณ์ในการทำงาน และ การได้รับการเตรียมการในการถ่ายโอนงานไม่มีความสัมพันธ์
แนวทางในการพัฒนาความสามารถของกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การ
ฝึกอบรม การสัมมนาการศึกษาดูงาน การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ การสนับสนุนงบประมาณและ
บุคลากรเพิ่มเติม การกำหนดหลักสูตร การให้การศึกษายเป็นการเฉพาะ ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า
ควรส่งเสริมให้กรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์ใน
การปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน โดยเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนให้การสนับสนุนและส่งเสริม สอดคล้องกับ
งานวิจัยของ เอกชัย การวัฒน์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานและประสิทธิผลของนโยบายและ

แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริการพื้นฐาน เทศบาลเมืองนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานและประสิทธิผล ของนโยบายและแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริการพื้นฐาน เทศบาลเมืองนครศรีอยุธยา ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๕.๓ ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผล โดยแบ่งเป็น ๒ ระดับ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ผลการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ โดยรวมทั้ง ๓ ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ จึงควรปรับปรุงแก้ไขแนวทางการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ และพัฒนาในส่วนอื่นๆ ที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ดีขึ้นต่อไป โดยเน้นการพัฒนาในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้มีคุณภาพ และตรงกับความคิดเห็นของประชาชนในระดับมากที่สุดต่อไป

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นประชาชนให้ความสำคัญการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่น ได้ร่วมในการส่งเสริมการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ดังนั้น ผู้บริหารควรปรับปรุงและส่งเสริมมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น การให้ความสำคัญการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่น และให้ประชาชนได้ร่วมในการส่งเสริมการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นต่อไป

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น ดังนั้น ผู้บริหารควรปรับปรุงแก้ไขการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนและควรเห็นคุณค่าของกิจกรรมชุมชนที่เป็นไปในความเจริญก้าวหน้า เพราะมีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถเป็นแรงผลักดันให้เป็นไปได้

และแบ่งเป็นรายด้านในการเสนอแนะเชิงนโยบายตามลำดับดังนี้

๑) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๑ คือ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะประชาชนมีความคิดเห็นที่ดีต่อการมีคุณธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงานในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่น

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการนักการเมืองที่ไม่หวังผลประโยชน์ทางการเมืองแต่มุ่งประโยชน์สุขแก่ประชาชน ดังนั้น ผู้บริหารควรปรับปรุงและส่งเสริมการมีคุณธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงานในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นถูกต้องตามกฎหมายด้วย

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ต้องการให้ผู้สมัครลงเลือกตั้งมีความรู้ความสามารถทางการเมืองและเป็นไปตามกฎหมายการเลือกตั้งเป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้บริหารควรปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นต้องเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีนโยบายการหาวิธีให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นตามความต้องการและวัตถุประสงค์ของท้องถิ่น

๒) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๒ คือ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการรับฟังและการแสดงออกความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารควรปรับปรุงและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการให้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอต่อไป

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ต้องการให้มีกิจกรรมการวางแผนการดำเนินงานและการประเมินผลทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหารควรปรับปรุงแก้ไขการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนและควรเห็นคุณค่าของกิจกรรมชุมชนที่เป็นไปในความเจริญก้าวหน้า เพราะมีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถเป็นแรงผลักดันให้เป็นไปได้

๓) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ ๓ คือ ด้านการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ ประชาชนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น การให้ความสำคัญการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่น การได้ร่วมในการส่งเสริมการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น การมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นและได้ร่วมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทางการเมืองท้องถิ่น

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการให้มีความโปร่งใสในการทำงานและเปิดใจประกาศให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ดังนั้น ผู้บริหารควรปรับปรุงแนวนโยบายให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่น ได้ร่วมตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทางการเมืองท้องถิ่น และควรให้ความสำคัญในด้านการศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไข ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองท้องถิ่น โดยยึดหลักธรรมาภิบาลไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม โปร่งใส สร้างพลังใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นต้น

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ต้องการให้เกิดความสามัคคีในองค์กรและประสานความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ดังนั้น ผู้บริหารควรปรับปรุงแก้ไขให้มีความโปร่งใสในการทำงานและเปิดใจประกาศให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองได้และให้เกิดความสามัคคีในองค์กรและประสานความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

- ๑) ควรศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
- ๒) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ
- ๓) ควรศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดประสิทธิผลในดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑) หนังสือทั่วไป

กฤตยา อาชวนิจกุล, คำถามและข้อท้าทายต่ออนโยบายรัฐไทยในการจัดการปัญหาสิทธิสุขภาพและ

สิทธิของแรงงานข้ามชาติ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๘.

โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. หลักรัฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๘.

โกวิท พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๕๐.

จรูญ สุภาพ. ระบบการเมืองเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๓๕.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง, ๒๕๓๕.

ชูศักดิ์ เทียงตรง. การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๘.

ณรงค์ โพธิ์พุกขานันท์. ระเบียบวิธีวิจัย: เอกสารตำราหลักประกอบการเรียนการสอนวิชาระเบียบวิธีวิจัยเชิงบูรณาการ. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, ๒๕๕๐.

ทิตยา สุวรรณชฎ. วิทยาศาสตร์สังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๑๗.

ทินพันธุ์ นาคะตะ. วิถีชีวิตไทยวัฒนธรรมทางการเมืองของชนรุ่นใหม่. กรุงเทพมหานคร : สหภาพสื่อและการพิมพ์, ๒๕๔๖.

ธีรศักดิ์ อุ่ณอารมณ์เลิศ. เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. นครปฐม : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๕.

นิภา เมธธาวิชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓.

นิตา ชูโต. การประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร : มาสเตอร์เพรส, ๒๕๓๑.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๓.

บุญเรียง ขจรศิลป์. วิจัยทางการศึกษา. (กรุงเทพมหานคร : หจก. พีเอ็นการพิมพ์, ๒๕๔๓).

ประคอง วรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๖.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๕.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร : พีรพัฒนา, ๒๕๒๐.

พงศ์เพ็ญ ศกุนตาทัย. ทฤษฎีการเมืองยุคใหม่. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๖.

พงษ์ไพบลีย์ ศีลาธาราเวช. กระบวนการพัฒนาชุมชน. กาญจนบุรี : ภาควิชาสังคมวิทยา สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี, ๒๕๔๒.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

พินิจ จินต์จันทร์วงศ์. ป่าไม้ในเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร : ส่วนป่าชุมชน กรมป่าไม้, ๒๕๓๘.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖.

ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐.

วิทยากร เขียวกุล. การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย : บทวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ฉบับกระแส, ๒๕๒๗.

วิรัช ungskะจันทร์. หลักการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ที.พี. พริน จำกัด, ๒๕๓๕.

ส. ศิวรักษ์. ศาสนากับการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ประชาชน จำกัด, ๒๕๑๕.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, ๒๕๒๒.

สมบัติ ชำรงค์ธัญวงศ์. ทศนคติทางการเมืองของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๓๕.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๔.

เสนาะ ดิยาวัว. หลักการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖.

๒) บทความในวารสาร

ชาติชาย อ่อนเจริญ, “ความรู้และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในจังหวัดสมุทรปราการเกี่ยวกับมลพิษทางสิ่งแวดล้อม”. วารสารประชากรศึกษา. ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (ธ.ค. ๓๓) : ๒๕-๓๕.

สุพล วังสินธุ์, “การบริหารโรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา”. ศักยภาพในการเปลี่ยนแปลง. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๔๕) : ๑๒.

หลวงวิเชียรแพทยาคม, “ความสำคัญที่จะทำให้เด็กดีและซื่อ”. วิทยารย. ปีที่ ๓๔ ฉบับที่ ๑๔-๑๕ (พ.ย.-ธ.ค. ๒๕๖๗) : ๒๕๕๘.

๓) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/งานวิจัย

ก้องเกียรติ สุขเจริญ. “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๙.

กานต์ กล้าตุมบอน. “คุณลักษณะนักการเมืองท้องถิ่นในความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖.

จิรัฐภาคย์ อินแก้ว. “บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลแม่มริม อำเภอแม่มริม จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

ชาญณวุฒิ ไชยรักษา. “ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาลนครพิษณุโลก”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๘.

บุญธรรม คำพอ. “โครงการวิจัยความสนใจในการประกอบอาชีพและการอบรมความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในตำบลนาแห้ว”. รายงานการวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.

ประวิตร ชูศรี. “ความรู้และความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยบริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒.

ประสงค์ วงศ์ฟูพาน. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับชั้น ปวส. : กรณีศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จังหวัดเชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙).

ประสาธ หลักศิลา. “ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในการมีส่วนร่วมของการดำเนินงานในองค์การบริหารส่วนตำบล”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนานาชาติซิลเวอร์-แอสตมฟอร์ด, ๒๕๕๕.

- วงษ์ เลิศไพศาล. “วัฒนธรรมการเมือง : ศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตปี
สุดท้ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีต่อฐานะและบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗.
- วิรัชฎ์ กงคะจันทร์. “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อขีดความสามารถในการบริหารงานของสภาตำบล
ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๐.
- สถิระ เพ็ชรจู. “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลนคร
เชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่
ฟ้าหลวง, ๒๕๔๖.
- สินีนุช ครุฑเมือง. “การประเมินผลโครงการปรับปรุงหอกระจายข่าวและเสียงตามสายประจำหมู่บ้าน ปี
๒๕๔๒”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : กรมประชาสัมพันธ์, ๒๕๔๒.
- สุนทร สิริภักดิ์. “ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการพัฒนาการเกษตรและโภชนาการเพื่อยกระดับ
คุณภาพชีวิตของประชาชนตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี :
ศึกษากรณีหมู่บ้านกุดหว้า ตำบลคอนตู อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๐.
- สุรศักดิ์ นาถวิล. “ความพึงพอใจของผู้ใช้ยานพาหนะต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร
สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๔๔.
- สุรศักดิ์ วัฒนาอุดมชัย. “วัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูในเขตภาคเหนือ
ตอนบน”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๐.
- เสน่ห์ สุรินทร์. “ความรู้และความเข้าใจของประชาชนในแขวงเมืองเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อระบบการเลือกตั้ง
ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๔.
- หทัยรัตน์ ไกรทอง. “การศึกษาปัญหาและความพึงพอใจของผู้พักอาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทร
กรณีศึกษา : โครงการบ้านเอื้ออาทร กรณีศึกษา : โครงการบ้านเอื้ออาทรบางไผด”.
วิทยานิพนธ์อุตสาหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าพระนคร, ๒๕๔๘.
- อภิวัฒน์ เจริญทัศน์. “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาล
เมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๕.

อรินทร์ นิตเศรษย์. “ความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยของชาชนบท”. สารนิพนธ์สาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

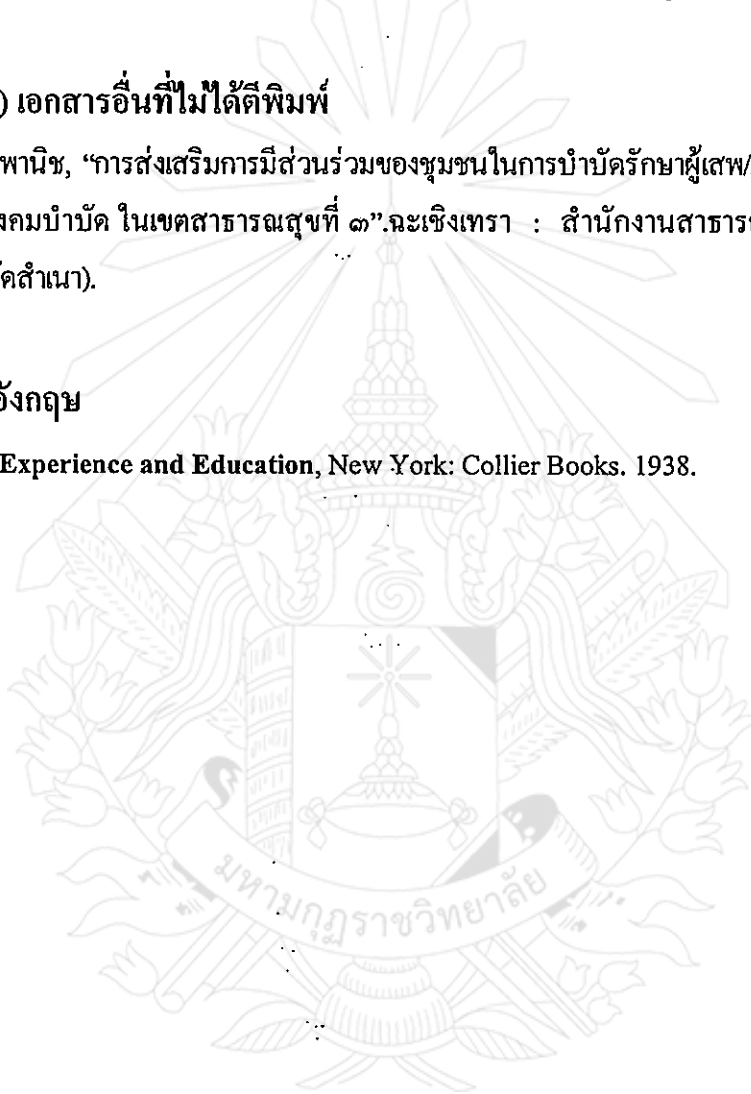
อาภรณ์ วัชร. “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล :
ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบางตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา”. วิทยานิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๕.

๔) เอกสารอื่นที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ชาติรี นันทพานิช, “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบำบัดรักษาผู้เสพผู้ติดยาเสพติดแบบจิต
สังคมบำบัด ในเขตสาธารณสุขที่ ๓” ฉะเชิงเทรา : สำนักงานสาธารณสุขเขต ๓. ๒๕๔๘,
(อัดสำเนา).

๒. ภาษาอังกฤษ

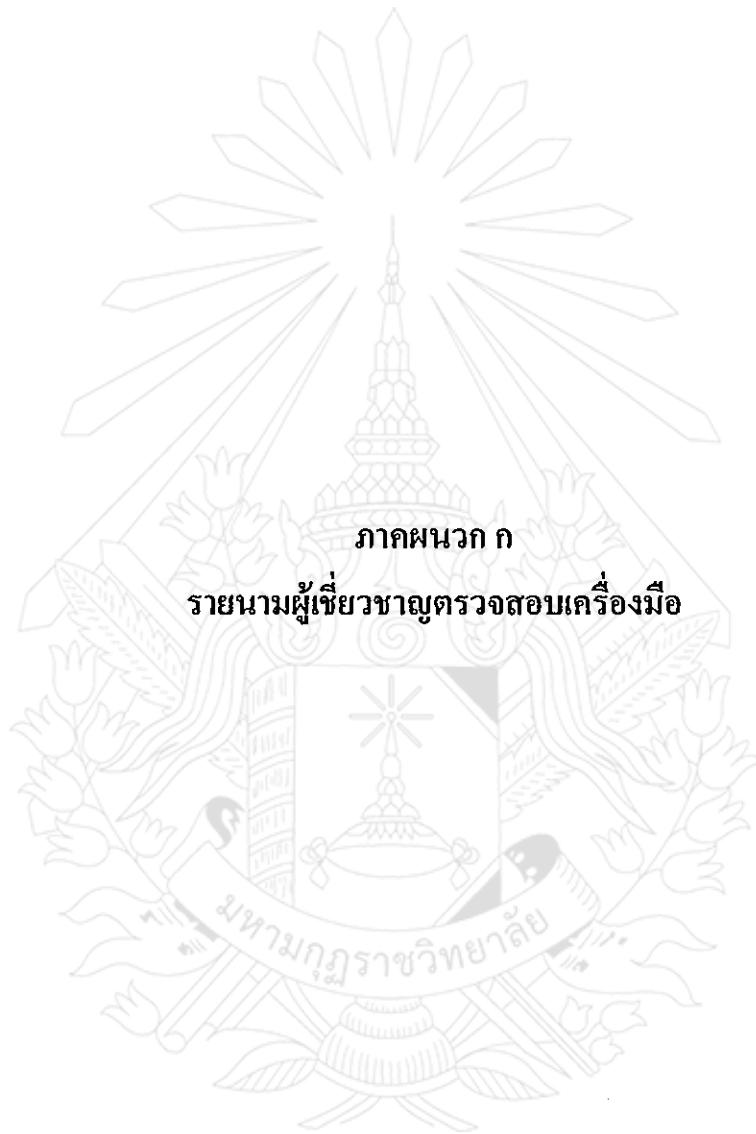
Dewey, J. *Experience and Education*, New York: Collier Books. 1938.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

๑. ดร. สุรสิทธิ์ ไกรสิน

การศึกษา

ศศ.บ. (การจัดการทั่วไป)

กศ.ม.(การศึกษานอกระบบ)

ปร.ค. (วัฒนธรรมศาสตร์)

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๒. อาจารย์รัชชัย ขยันทำ

การศึกษา

ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา

ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์/กรรมการและเลขานุการฝ่ายวิชาการ

ศูนย์การศึกษานันท์พิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์บโสร

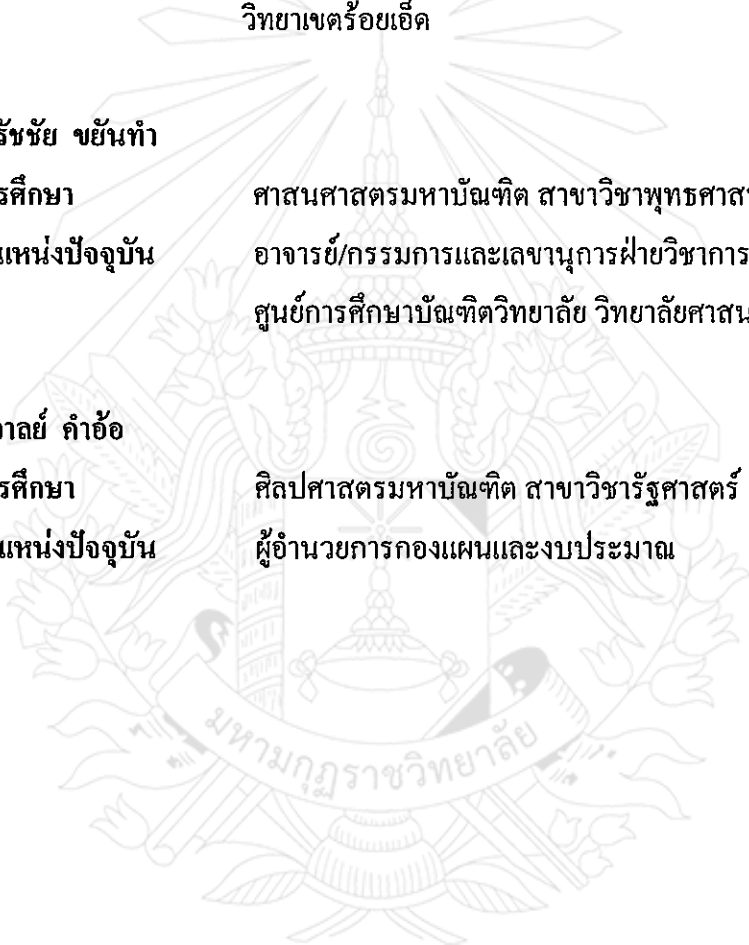
๓. นายชวัลย์ คำอ้อ

การศึกษา

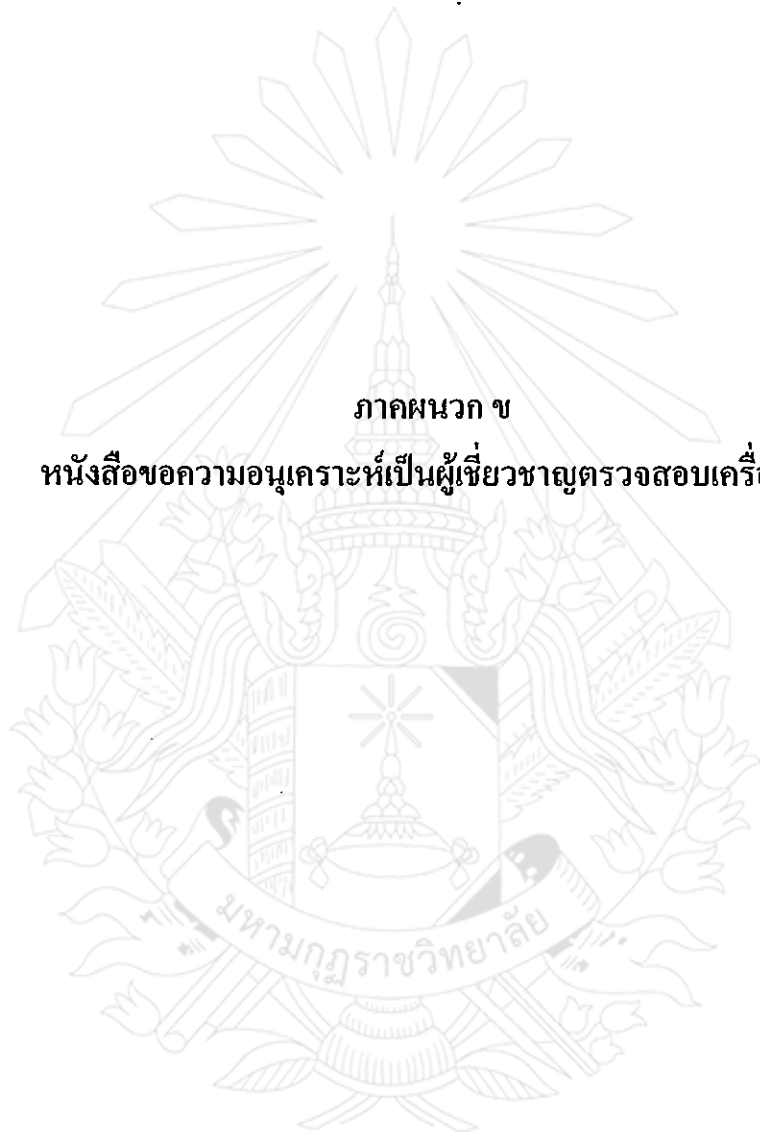
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศษ 6019/ว 108

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร 35000

22 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ชุด

2. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวพรวิไล นามสกุล นิรมักแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ได้ทำสาร
นิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดม
หลักสูตร ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ขอความอนุเคราะห์
จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อทำวิจัย

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา และวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระปริยัติธีรวงศ์)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

โทร. 0-4571-1056 ต่อ 103

<http://www.ybc.mbu.ac.th>

ที่ ศร 6019/ว 108

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร 35000

22 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เจริญพร อาจารย์รัชชัย ขยันทำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ชุด
2. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวพรวิไล นามสกุล นิมิตรแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ได้ทำสาร
นิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตาม
หลักสูตร ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ขอความอนุเคราะห์
จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อทำวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อ โปรดทราบและพิจารณา และวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคง ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระปรีชิตีร์วงศ์)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
โทร. 0-4571-1056 ต่อ 103
<http://www.ybc.mbu.ac.th>

ที่ ศธ 6019/ว 108

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร 35000

22 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายชัชวาลย์ คำอ้อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ชุด
2. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวพรวิไล นามสกุล ฉิมรักแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ได้ทำสาร
นิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตาม
หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ขอความ
อนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อทำวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อ โปรดทราบและพิจารณา และวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระปรีดิธีรวงศ์)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

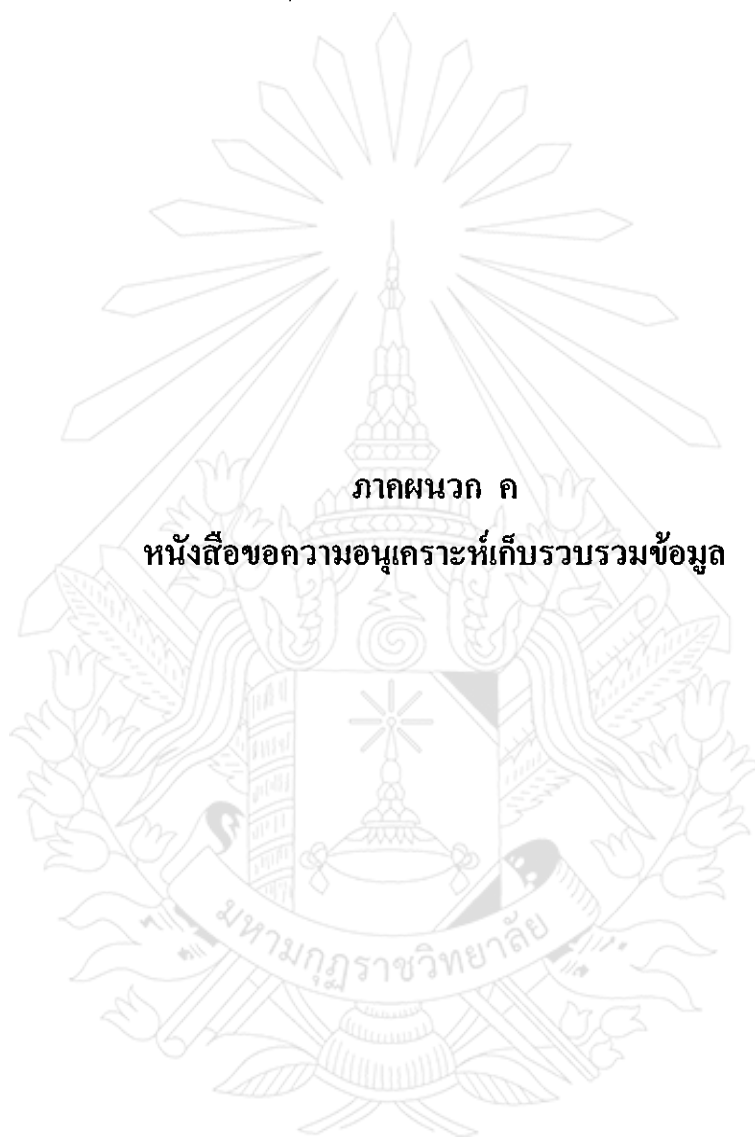
ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

โทร. 0-4571-1056 ต่อ 103

<http://www.ybc.mbu.ac.th>

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6019/ว 107

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร 35000

22 กุมภาพันธ์ 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกเทศมนตรีเมืองอำนาจเจริญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 1 ชุด

2. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวพรวิไล นามสกุล ฉิมรักแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครองมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ได้ทำสาร
นิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคม
หลักสูตร ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศน.ม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ขอความ
อนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวันเวลานั้น
นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา และวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร หวังเป็น
อย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระปรีดิธีรวงศ์)

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

โทร. 0-4571-1056 ต่อ 103

<http://www.ybc.mbu.ac.th>

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ
จังหวัดอำนาจเจริญ

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ, ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ของประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ต่างกัน, ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

๒. การตอบแบบสอบถามนี้จะมีส่วนสำคัญทำให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้นซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาถึง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ พร้อมทั้งนำข้อมูลบางส่วนมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขอความกรุณาได้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลที่ตรงกับความจริงจะทำให้ผลการวิจัยเป็นไปอย่างถูกต้อง ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะปกปิดเป็นความลับ และการแปรผลการวิจัยจะเป็นในลักษณะส่วนรวม

๓. แบบสอบถามชุดนี้มี ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open - ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ขอขอบคุณทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พรวิไล ฉิมรักแก้ว)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างหน้าคำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

๑. เพศ

- หญิง
 ชาย

๒. อายุ

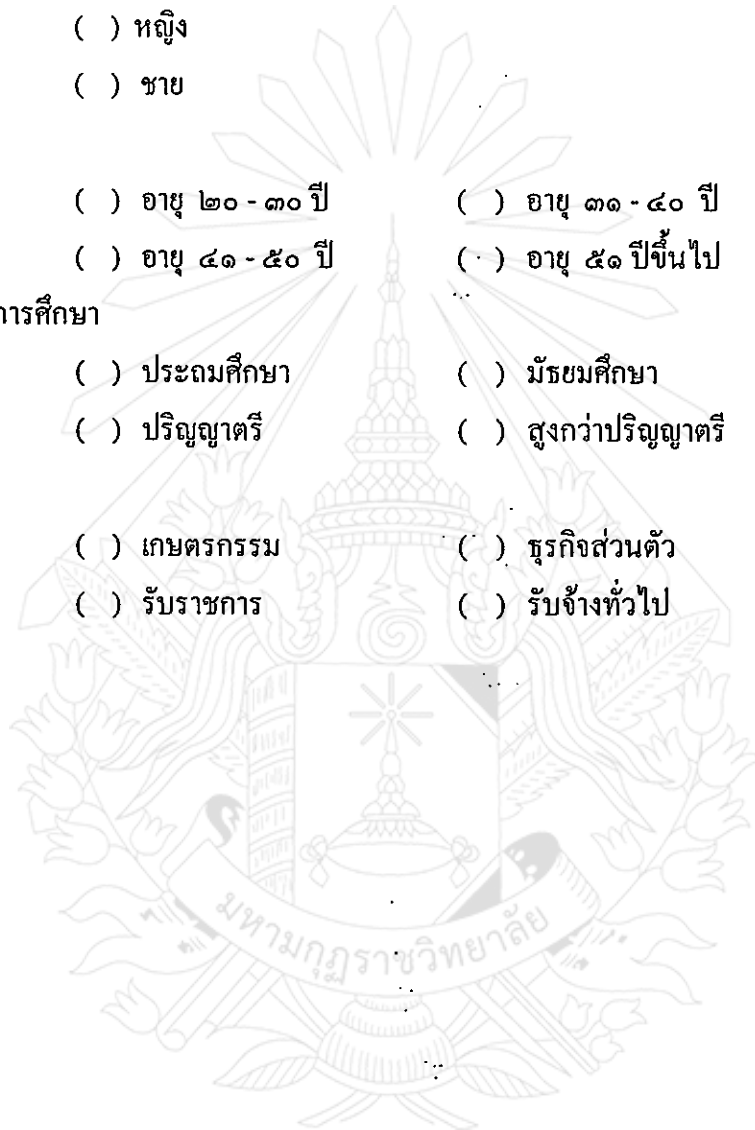
- อายุ ๒๐ - ๓๐ ปี   อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี
 อายุ ๔๑ - ๕๐ ปี   อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษา   มัธยมศึกษา
 ปริญญาตรี   สูงกว่าปริญญาตรี

๔. อาชีพ

- เกษตรกรรม   ธุรกิจส่วนตัว
 รับราชการ   รับจ้างทั่วไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมือง
ท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่านมากที่สุด
เพียงข้อเดียว ซึ่งแต่ละข้อจะมี ๕ ระดับ คือ

มากที่สุด	หมายความว่า	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
มาก	หมายความว่า	มีระดับความพึงพอใจมาก
ปานกลาง	หมายความว่า	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
น้อย	หมายความว่า	มีระดับความพึงพอใจน้อย
น้อยที่สุด	หมายความว่า	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านที่ ๑ ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น						
๑.	ท่านเข้าใจในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๒.	ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๓.	ท่านได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๔.	ท่านมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๕.	ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๖.	ท่านมีทัศนคติต่อการมีคุณธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๗.	ท่านมีทัศนคติต่อการมีคุณธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๘.	นักการเมืองไม่ควรเห็นแก่ตัวกับประชาชนระดับใด					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๘.	ท่านได้เข้าร่วมในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๑๐.	ท่านช่วยผู้หาเสียงเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
ด้านที่ ๒ ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น						
๑.	ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๒.	ท่านมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๓.	ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๔.	ท่านมีบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๕.	ท่านมีส่วนร่วมต่อระบบสังคมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๖.	ท่านมีส่วนร่วมต่อวัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๗.	ท่านมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๘.	ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๙.	ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๑๐.	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านที่ ๓ ด้านการบริหารงานทางการเมือง						
๑.	ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๒.	ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความสำคัญการบริหารงานทางการเมืองระดับใด					
๓.	ท่านให้ความสำคัญการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๔.	ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๕.	ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่บริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๖.	ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่บริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๗.	ท่านได้เข้าร่วมในการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๘.	ท่านได้เข้าร่วมในการเสนอนโยบายการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๙.	ท่านร่วมในการส่งเสริมการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด					
๑๐.	ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเอาใจใส่ในการบริหารงานของนักการเมืองท้องถิ่นระดับใด					

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open - ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมือง
อำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

๑. ด้านการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ.....

๒. ด้านกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ.....

๓. ด้านการบริหารงานทางการเมือง

ข้อเสนอแนะ.....

ขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

คำอธิบายจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Item – total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1.	97.6667	283.4023	.0000	.9411
2.	97.0000	265.3793	.6294	.9375
3.	97.3667	264.1023	.5707	.9380
4.	96.9667	259.4816	.5353	.9391
5.	97.3000	289.1138	-.3184	.9441
6.	96.5667	263.2885	.6733	.9370
7.	97.1000	278.4379	.1310	.9427
8.	96.9000	270.9207	.4665	.9391
9.	96.9333	270.0644	.3690	.9404
10.	96.5667	269.7713	.5237	.9386
11.	97.2000	252.0966	.7868	.9353
12.	97.0000	256.1379	.8257	.9351
13.	97.5000	265.2241	.5833	.9379
14.	97.3000	268.1483	.6761	.9375
15.	97.2333	265.5644	.6447	.9374
16.	97.2000	263.0621	.7840	.9362
17.	96.8667	288.9471	-.2852	.9443
18.	97.6000	269.7655	.3089	.9419
19.	97.7333	251.0299	.8580	.9343
20.	97.7667	253.4264	.8016	.9351
21.	97.6667	247.1264	.8975	.9336
22.	97.8000	259.6828	.5356	.9390
23.	97.3333	256.4368	.7866	.9354

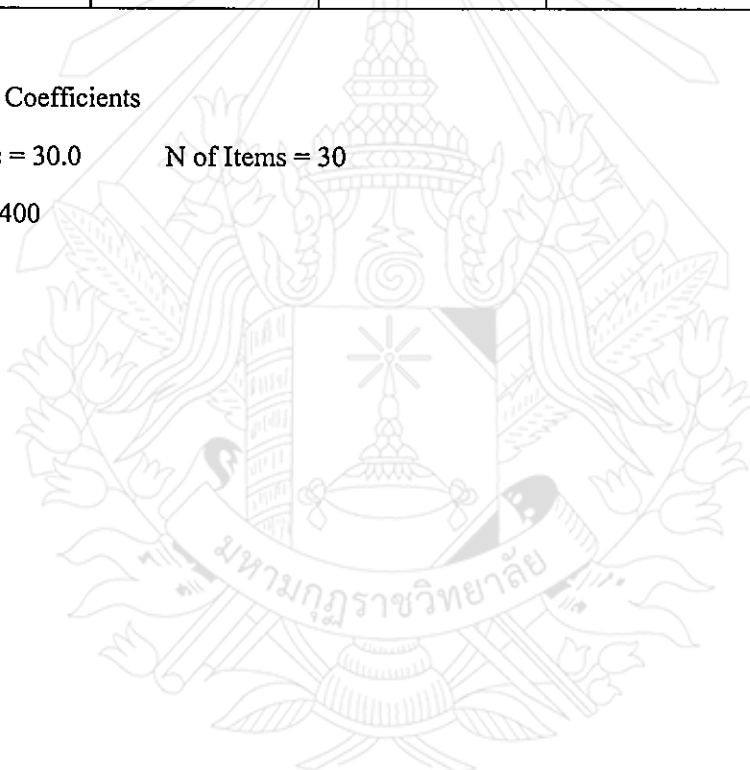
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
24.	97.6000	253.6966	.8036	.9351
25.	97.2333	269.2885	.5321	.9385
26.	97.6000	262.4552	.7555	.9363
27.	97.8333	262.4195	.5824	.9379
28.	97.4667	269.0851	.7754	.9373
29.	97.7333	261.3057	.8465	.9356
30.	97.3000	272.2862	.6724	.9382

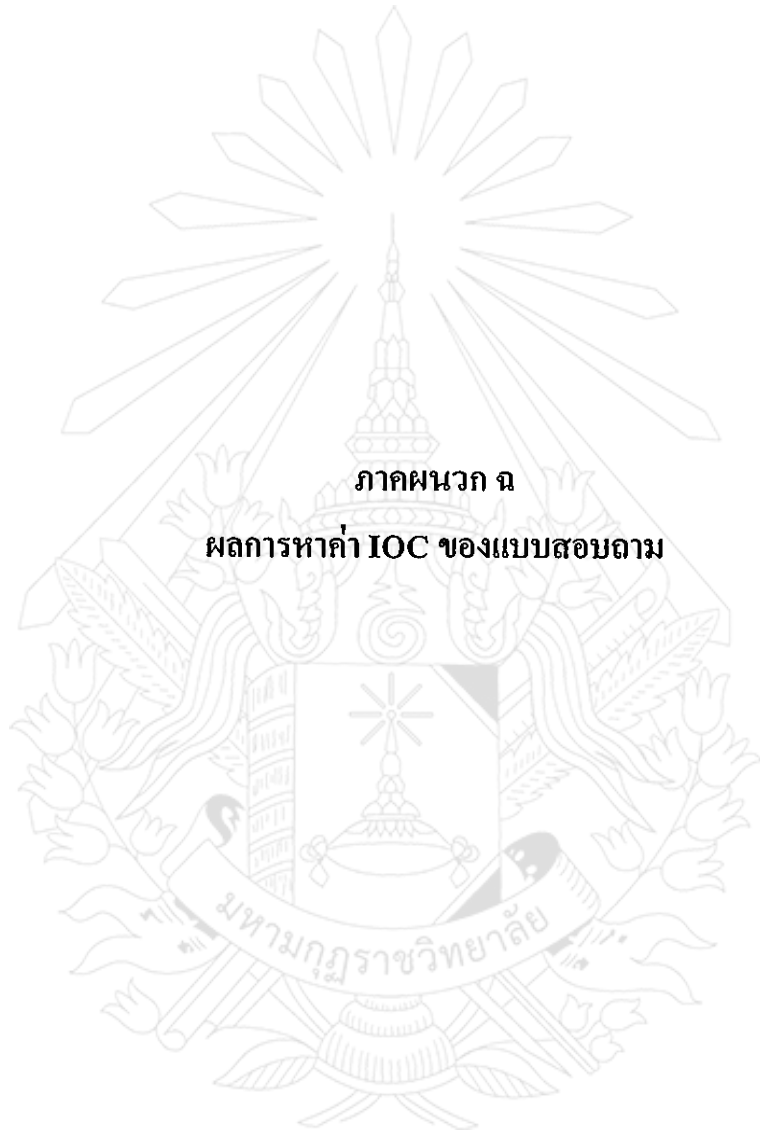
Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 30

Alpha = .9400

ภาคผนวก ฉ

ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม

วิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

ชื่อเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ” รหัส ๕๐ ชื่อนักศึกษา นางสาวพรวิไล ฉิมรักแก้วรุ่นที่ ๕/๒๕๕๑ สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง

๑. ชื่อสกุล-ของผู้เชี่ยวชาญ ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน

วุฒิการศึกษา   ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์
ตำแหน่ง   อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
สถานที่ทำงาน   วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๒. ชื่อสกุล-ของผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์รัชชัย ขยันทำ

วุฒิการศึกษา   ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา
ตำแหน่งปัจจุบัน   อาจารย์/กรรมการและเลขานุการ ฝ่ายวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย
สถานที่ทำงาน   มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

๓. ชื่อสกุล-ของผู้เชี่ยวชาญ นายชัชวาลย์ คำอ้อ

วุฒิการศึกษา   ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
ตำแหน่งปัจจุบัน   ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ
สถานที่ทำงาน   องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร

คำชี้แจง

แบบวัดของการวิจัยตอนที่ ๒ ทำขึ้นเพื่อให้ผู้ตอบได้วัดความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในเขตเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ในแต่ละหัวข้อหากท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่าคำถามในข้อใดที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามความคิดเห็นของท่านโปรดทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องความคิดเห็น

ให้คะแนน +๑ หมายถึง   แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ให้คะแนน ๐ หมายถึง   ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

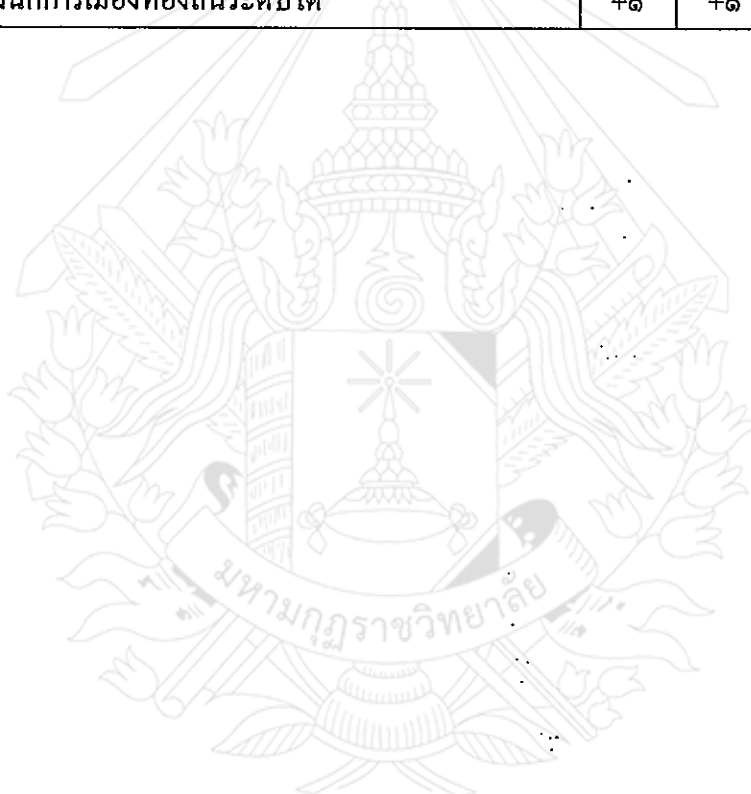
ให้คะแนน -๑ หมายถึง   แน่ใจว่าแบบสอบถามนี้ไม่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ข้อความ	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	
	๑. ท่านเข้าใจในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	
๒. ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๓. ท่านได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๔. ท่านมีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๕. ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๖. ท่านมีทัศนคติต่อการมีคุณธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๗. ท่านมีทัศนคติต่อการมีคุณธรรมของนักการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๘. นักการเมืองไม่ควรเห็นแก่ตัวกับประชาชนระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๙. ท่านได้เข้าร่วมในการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๑๐. ท่านช่วยผู้หาเสียงเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๑๑. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๑๒. ท่านมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๑๓. ท่านมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๑๔. ท่านมีบทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑

ข้อความ	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย
	คนที่	คนที่	คนที่	
	๑	๒	๓	
๑๕. ท่านมีส่วนร่วมต่อระบบสังคมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๑๖. ท่านมีส่วนร่วมต่อวัฒนธรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๑๗. ท่านมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๑๘. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๑๙. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๒๐. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๒๑. ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๒๒. ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความสำคัญการบริหารงานทางการเมืองระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๒๓. ท่านให้ความสำคัญการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๒๔. ท่านมีส่วนร่วมในการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๒๕. ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่บริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๒๖. ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่บริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๒๗. ท่านได้เข้าร่วมในการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑

ข้อความ	การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	
๒๘. ท่านได้เข้าร่วมในการเสนอโยบายการบริหารงาน ทางการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๒๙. ท่านร่วมในการส่งเสริมการบริหารงานงานทางการเมือง ท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑
๓๐. ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเอาใจใส่ในการบริหารงาน ของนักการเมืองท้องถิ่นระดับใด	+๑	+๑	+๑	๑

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล : พรวิไล ฉิมรักแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด : ๑๓ มิถุนายน ๒๕๐๑
ที่อยู่ปัจจุบัน : ๗๓/๒ หมู่ ๕ ตำบลบ้านจั่น อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

การศึกษา

พ.ศ. ๒๕๓๔ : ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป
วิทยาลัยครูเลย

ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน

พ.ศ. ๒๕๕๑ : ผู้อำนวยการสำนักงานประจำศาลจังหวัดอำนาจเจริญ
พ.ศ. ๒๕๕๓-ปัจจุบัน : ผู้อำนวยการสำนักงานประจำศาลแรงงานภาค ๖ จังหวัด
นครสวรรค์

